

การศึกษาดุลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัด
เรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอน
และครูเป็นผู้สอน

๖

ปริญญาณพนธ์
ของ
กฤติกา ไชยธีรานุกศิริ

ห้องสมุด
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

16 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2529
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

R77084

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....
.....ประธาน

.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
.....ประธาน

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ
แนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน
รุ่งเรืองธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทองหล่อ วิภาวสิน รองศาสตราจารย์ กร.ส.วาสนา
ประวาลพฤษ และอาจารย์พิศศรี แจ่มไพ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน"
และโรงเรียนพุทธธีรังษีบุญญ์ รวมทั้งขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ
ในด้านข้อมูลเป็นอย่างดี จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ขอขอบคุณ คุณบุญมี ไชยธีรานุวัตรศิริ และคุณสมชาย ศรีคำดี ที่ให้ความ
ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ จนทำให้การศึกษาและการทำ
ปริญญานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดี

กฤติกา ไชยธีรานุวัตรศิริ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารเกี่ยวกับการเรียนซ่อมเสริม	8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง	28
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเพื่อนช่วยสอน	34
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบอิงโคเมน	43
	สมมติฐานของการวิจัย	51
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	52
	ประชากร	52
	กลุ่มตัวอย่าง	52
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	52
	วิธีดำเนินการทดลอง	59
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	70
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	70
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	70
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	72
อภิปรายผล	73
ข้อสังเกตในการศึกษาค้นคว้า	76
ข้อเสนอแนะทั่วไป	77
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	88

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างโคเมน จุดประสงค์กับเนื้อหา ที่กำหนด	56
2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	58
3 แสดงแบบแผนการทดลอง	60
4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำ ในภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียน ด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอน และครูเป็นผู้สอน	65
5 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทยของ นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อน ช่วยสอน และครูเป็นผู้สอน	67
6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทย เรื่อง การจำแนกคำในภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มเพื่อน ก่อนดำเนินการ สอนซ่อมเสริมให้เพื่อนและสิ้นสุดการสอน	69

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดของชาติ เพราะภาษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แกกันคนในสังคม เพื่อให้วัฒนธรรมเจริญงอกงามและยืนยงอยู่ได้ (จำนงค์ ทองประเสริฐ 2518 : 11) นอกจากภาษาจะถ่ายทอดวัฒนธรรมแล้ว ภาษายังเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างคนในชาติ แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาตินั้นด้วย ทำให้คนในชาติสำนึกว่าตนเองเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชาติ (ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2520 : 2) ด้วยความสำคัญดังกล่าว วิชาภาษาไทยจึงเป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ทั้งนี้เพราะกระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุวิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับไว้ในหลักสูตรและได้กำหนดเกณฑ์การจบหลักสูตรให้ทุกคนต้องสอบให้ผ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 3) โดยเฉพาะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาถือว่าเป็นระดับที่มีความสำคัญมาก เพราะการที่คนจะมีคุณภาพได้นั้นควรจะต้องได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ก่อน การศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาที่เปรียบเสมือนรากฐานวิชาชีพต่าง ๆ และเป็นการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อไปในวันข้างหน้า ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมจะเป็นกำลังคนในระดัปล่างที่จำเป็นสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา นักเรียนบางคนเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาแล้ว ก็ออกไปประกอบอาชีพบางคนก็ไปศึกษาในระดับสูง ดังนั้นจึงต้องเรียนรู้ภาษาไทย และนำไปใช้ให้ถูกต้องเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไป แต่การเรียนการสอนภาษาไทยมีปัญหาสำคัญหลายประการ ทั้งในด้านของครู นักเรียน หลักสูตร สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษาไทย (สมพร มั่นตะสูตร 2526 : 5) และที่สำคัญยิ่งก็คือ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ดังเห็นได้จากการประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ปีการศึกษา 2522 ที่ตั้งเกณฑ์ว่า นักเรียนควรทำข้อสอบได้ร้อยละ 60 ของจำนวนจุดประสงค์ทั้งหมดในแต่ละวิชา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่บรรลุผล

ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย นักเรียนที่สามารถทำข้อสอบได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดมีเพียงร้อยละ 5.65 (กรมวิชาการ 2523 : 60 - 61) ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนจะต้องจัดสอนซ่อมเสริมในจุดประสงค์นั้น ๆ นั่นคือ ผู้สอนจะต้องทำให้นักเรียนทุกคนได้บรรลุทุกจุดประสงค์ หรือมากที่สุดเท่าที่นักเรียนมีความสามารถ เพราะนักเรียนร้อยละ 80 สามารถเรียนได้บรรลุตามจุดประสงค์ได้ ถ้าผู้สอนใช้การสอนหลาย ๆ วิธีให้เวลาเรียนแต่ละคนแตกต่างกันและการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ แต่เนื่องจากมีผู้สอนบางคนไม่สามารถจะปฏิบัติดังกล่าวได้ ทำให้มีนักเรียนจำนวนไม่น้อยไม่สามารถจะบรรลุตามจุดประสงค์ได้ ดังนั้นการสอนซ่อมเสริมจึงมีความจำเป็น เพราะถือว่าการให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้มีเวลาเรียนเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ กัน ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เข้าใจบทเรียนมากขึ้นจนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ (สมศักดิ์ สันธุระเวช 2523 : 24)

การสอนซ่อมเสริมจึงเป็นการช่วยเหลือนักเรียนให้มีโอกาสแก้ไขข้อบกพร่องก่อนที่จะเรียนต่อไป อย่างไรก็ตามยังมีโรงเรียนอีกหลายโรงเรียนที่มิได้ให้ความสนใจต่อการสอนซ่อมเสริมอย่างจริงจัง ไซ้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ มักจัดไว้ลอย ๆ ปล่อยว่างไว้เฉย ๆ ครูคนใดต้องการใช้ก็จัดกันเองตามสะดวก ไซ้สอบบ้าง ไซ้สอนพิเศษบ้าง ไซ้ประชุมบ้าง จัดกิจกรรมบ้าง เป็นต้น นับเป็นที่น่าเสียดายยิ่ง (รัตน์ วิเศษสังข์ 2526 : 31 - 31) นอกจากนี้ปัญหาที่ทำให้การซ่อมเสริมไม่ได้ผลสำเร็จก็คือ ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไปและมีภาระหน้าที่อื่นอีก เช่น งานธุรการ งานวิชาการ งานบริหารและงานปกครอง เป็นต้น ดังนั้น ครูจึงไม่มีเวลาพอที่จะศึกษาวิธีการสอนซ่อมเสริมที่เหมาะสม (ปรีชา วิเทศวิทยานุศาสตร์ 2525 : 3) โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย เพราะธรรมชาติของวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน การฝึกทักษะภาษาในลักษณะนี้ต้องอาศัยเวลาและความตั้งใจจริงและต้องกระทำบ่อย ๆ เพราะเป็นการฝึกทั้งความคิด ฝึกตามลักษณะหน้าที่ของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับภาษา การให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน ให้รู้จักคิด ค้นคว้า แก้ปัญหาต้องมีการฝึกให้ทำซ้ำ ๆ กัน มีการให้ทำ

แบบฝึกหัดเพิ่มจากง่ายไปหายาก (สมถวิล วิเศษสมบัติ 2525 : 259) ดังนั้นจึงมี
ปัญหาเรื่องเวลาของการฝึกทักษะ การที่ใช้เวลาในการซ่อมเสริมตามโครงสร้างของ
หลักสูตรที่ระบุไว้ 1. ความคืบหน้า จึงเป็นเรื่องที่ทำไต่ยาก เพราะการสอนซ่อมเสริม
มุ่งสอนเฉพาะเนื้อหาที่นักเรียนไม่เข้าใจ อันเกิดจากความสามารถในการเรียนรู้ของ
นักเรียนไม่เท่ากันหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ นั้น ๆ ยากเกินไป ไม่มุ่งสอนใหม่ทั้งหมด
แต่ในสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันที่ดำเนินการอยู่นี้ จำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง
เกินกำลังผู้สอนจึงทำให้ไม่สามารถจะใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนได้ ผู้สอน
มีชั่วโมงการสอนมาก วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การเรียนของนักเรียนบรรลุตาม
จุดประสงค์มีจำกัด ครูจึงไม่สามารถแยกนักเรียนที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรูมา
ซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 104)

ในการศึกษาแนวทางและเทคนิคในการสอนซ่อมเสริมได้นักการศึกษาหลายท่าน
ได้เสนอแนะไว้ดังนี้ บลูม (Blum. 1976 : 125) ได้เสนอแนะให้แก้ไขข้อบกพร่อง
ของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะวิธีนี้นับเป็นการแก้ไขตัวแปรด้านความถนัดของนักเรียน
แต่ละคนที่ไม่เหมือนกันให้ลดลงได้ แต่แนวคิดของบลูมขัดกับแนวคิดของดรีเบน (Dreeben.
1978 : 9) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนควรพิจารณาว่า ห้องเรียนควรประกอบ
ด้วยกลุ่มบุคคล จากแนวความคิดของดรีเบนนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ เวสต์เบอร์รี
(Westbury. 1978 : 9) ที่กล่าวว่านักวิจัยควรหาเทคนิคของการเรียนการสอน
เป็นกลุ่มบุคคลมากกว่าจะสอนเป็นรายบุคคล จากข้อคิดเหล่านี้จะเห็นได้ว่าแนวการจัด
การสอนเพื่อซ่อมเสริมให้นักเรียนนั้นอาจทำได้ 2 ทางคือ จัดสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กเป็น
รายบุคคล ตามวิธีการที่บลูมเสนอแนะไว้กับอีกทางหนึ่งจัดให้เด็กเป็นกลุ่ม ตามข้อเสนอแนะ
ของเวสต์เบอร์รี ส่วนในประเทศไทย สำเริง บุญเรืองรัตน์ (สำเริง บุญเรืองรัตน์
2512 : 50) ได้ศึกษาวิธีการสอนซ่อมเสริมเป็นกลุ่ม โดยมีกระบวนการดังนี้คือ สอน สอบ
สอนใหม่ (Teach-Test Reteach) ในการสอนใหม่นั้นควรจะใช้การสอนได้หลาย
รูปแบบ เช่น การให้เรียนด้วยตนเอง โดยการใช้อุปกรณ์การสอนได้ และถ้ามีข้อสงสัยถามครู
ผู้สอน การสอนแบบเป็นกลุ่มย่อย การใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีผสมผสานกัน และ

ประคินันท์ อุปรมัย (ประคินันท์ อุปรมัย 2525 : 131) ได้กล่าวว่ากลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิด เจตคติ และพฤติกรรมของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่อยู่ในระยะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการยอมรับจากเพื่อนมากเป็นพิเศษกว่าวัยอื่น ๆ และการกระทำตามกลุ่มเป็นหนทางที่จะได้รับการยอมรับจากเพื่อน ฉะนั้น พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนจึงเข้ามามีบทบาทต่อพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นอันมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ยัง (Young. 1972 : 630) ที่กล่าวว่า นักเรียนเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้จากกันและกันมากมาย ทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นได้ก็ว่าการเรียนรู้จากครู เพราะภาษาที่ใช้เพื่อสื่อความเข้าใจอยู่ในระดับเดียวกัน ทั้งนี้ อัลเลน (Allen. 1976 : 371) ก็เชื่อว่าการปล่อยให้เด็กถ่ายทอดความรู้ให้กันนั้นก่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น เพราะเป็นการพูดคุยกับเพื่อนฝูงในวัยเดียวกัน ช่วยในการสื่อความหมายได้ง่ายและรวดเร็ว

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะการสอนหลักภาษาไทยมีความสำคัญยิ่งเป็นการช่วยอนุรักษ์ภาษาไทยให้ยืนยงเป็นเอกลักษณ์ของชาติสืบไป แต่จากเอกสารและงานวิจัย ผลปรากฏว่าหลักภาษาไทยเป็นวิชาที่นักเรียนให้ความสนใจน้อยที่สุด จึงเป็นปัญหาในการสอน เพราะถ้าไม่เข้าใจหลักภาษาไทย อาจทำให้การใช้ภาษาผิดพลาด เกิดความเข้าใจผิดในการสื่อความหมาย มีผลกระทบต่อการเรียนภาษาไทยสาขาอื่นหรือวิชาอื่น และต่อวัฒนธรรมอันดีของชาติ โดยเฉพาะเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทยเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้องเรียนรู้เพื่อเป็นรากฐาน ให้สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต โดยแบ่งกลุ่มการเรียนซ่อมเสริม ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 การเรียนซ่อมเสริมโดยท่าแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง
- กลุ่มที่ 2 การเรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอน
- กลุ่มที่ 3 การเรียนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน

งานวิจัยครั้งนี้ต้องการ เปรียบเทียบวิธีการสอนซ่อมเสริมเพื่อศึกษาว่า วิธีใดจะได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดอันจะเป็นแนวทางในการค้นคว้าหาวิธีการซ่อมเสริมที่เหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้สอน

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทยของนักเรียนที่เป็นเพื่อนช่วยสอน ก่อนดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้เพื่อนและสิ้นสุดการสอน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการจัดการสอนซ่อมเสริมหลักภาษาไทย ซึ่งจะนำไปจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

2. ผลการศึกษาค้นคว้านี้จะทำให้รู้ได้แนวทางการจัดซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง หรือโดยให้เพื่อนช่วยสอน ซึ่งสามารถช่วยผลการสอนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน ทำให้ครูมีเวลาตรวจงานและเตรียมการสอนมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนโรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน" อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โดยสุ่มมาจากนักเรียนที่สอบหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนจุดตัด แล้วนำมาสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

2. ระยะเวลาในการทดลอง ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โดยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เวลาในการเรียนซ่อมเสริมกลุ่มละ 8 คาบ คาบละ 50 นาทีเท่ากัน

3. เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลอง เป็นเนื้อหาหลักภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2521 เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการเรียนซ่อมเสริม 3 วิธี

4.1.1 โดยการทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

4.1.2 โดยใช้เพื่อนช่วยสอน

4.1.3 โดยครูเป็นผู้สอน

4.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนซ่อมเสริม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่สอบหลักภาษาไทยเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย ที่สอบได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนจุดตัดเพื่อให้ผ่านเกณฑ์

2. คะแนนจุดตัด หมายถึง คะแนนที่ใช้ตัดสินการเรียนรู้อันดับต่ำสุดของนักเรียนที่จะยอมรับว่าเป็นผู้ผ่านเกณฑ์ ในการวิจัยครั้งนี้คะแนนจุดตัดโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 80 ของกรมวิชาการ

3. การเรียนซ่อมเสริมโดยการทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง หมายถึง การเรียนโดยให้นักเรียนศึกษาจากแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น โดยยึดหลักการสร้างของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำการใช้แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

4. เพื่อนช่วยสอน หมายถึง นักเรียนผู้สอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงในการสอบหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทยพิจารณาจากคะแนนอันดับ 1 - 10 โดยครูและผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำแนะนำและฝึกเพื่อนช่วยสอนในด้านวิธีสอน

5. การเรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอน หมายถึง การเรียนที่เริ่มจากเพื่อนช่วยสอนเป็นผู้นำอภิปรายให้กับผู้เรียน โดยใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสื่อ เมื่อผู้เรียนตอบคำถามจากแบบฝึกหัดไม่ถูกต้องจะได้รับคำแนะนำผ่านเกณฑ์ในแต่ละตอนจนครบ ในการทดลองนี้ใช้เพื่อนช่วยสอน 1 คน ต่อผู้เรียนซ่อมเสริม 3 คน

6. การเรียนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน หมายถึง การเรียนที่ครูเป็นผู้อภิปรายคำถาม ให้ข้อมูล สรุป ในเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนซ่อมเสริมพร้อมกันทั้งกลุ่ม

7. โดเมน (Domain) หมายถึง มวลพฤติกรรมที่เป็นขอบเขตเนื้อหาวิชาที่กำหนด หรือวิเคราะห์ไว้อย่างชัดเจน

8. แบบทดสอบอิงโดเมน หมายถึง แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นโดยยึดมวลพฤติกรรมในขอบเขตเนื้อหาหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย และมีข้อคำถามที่สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มาจากมวลประชากรคำถามที่วัดเนื้อหาในเรื่องนี้

9. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ความสามารถในการตอบแบบทดสอบหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย มีคำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ บุพบท ดันธาน และอุทาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วัดได้จากแบบสอบอิงโดเมน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนช่วยสอน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบอิงโคเมน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริม

1. เอกสารเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม

1.1 ความหมายของการสอนซ่อมเสริม

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching) ไว้หลายท่าน คือ

อาไพ สุจริตกุล (อาไพ สุจริตกุล 2516 : 46) ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมว่า การสอนซ่อมเสริมคือ การสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ให้แก่เด็ก เป็นการสอนที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู สมบูรณ์ สันถาวร (สมบูรณ์ สันถาวร 2521 : 9) ได้ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมว่าเป็นวิธีการสอนที่จะช่วยแก้ไขสิ่งเสริมเด็กเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้เรียนได้ดีขึ้น การสอนในชั้นเรียนตามปกติไม่ว่าครูจะจัดกลุ่มเด็กอย่างไรก็ตาม เมื่อสอนไประยะหนึ่ง จะมีนักเรียนที่ล้าหลังเพราะเรียนช้า การสอนแบบนี้เป็นการมุ่งช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือมีปัญหาในการเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้สามารถเรียนทันหรือมีพื้นฐานทางวิชาการสูงขึ้น ท่านองเคียวกับที่ สมศักดิ์ สันธุระเวช (สมศักดิ์ สันธุระเวช 2523 : 24) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมคือ การให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้มีเวลาเรียนเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เข้าใจบทเรียนมากขึ้น

จนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 97) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนกรณีพิเศษ นอกเหนือไปจากแผนการสอนตามปกติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน

จากความหมายของการสอนซ่อมเสริมพอสรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนที่มุ่งเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

1.2 ความจำเป็นที่ต้องมีการซ่อมเสริม

จากการสัมมนาการสอนซ่อมเสริม (สัมมนาการสอนซ่อมเสริม 2525 : 2) พบว่าการสอนซ่อมเสริมมีสาเหตุหลายประการที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในชั้นต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านตัวผู้เรียน

1.1 สติปัญญาแตกต่างกัน

1.2 วิธีการเรียนรู้หรือความสามารถเฉพาะตัวในการที่จะรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ

1.3 สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมแตกต่างกัน

1.4 แรงจูงใจในการเรียนแตกต่างกัน

1.5 ทักษะ ความอดทน และความขยันขันแข็งในการเรียนรู้แตกต่างกัน

2. ด้านผู้สอนและการสอน

2.1 การสอนไม่ได้ผล มีครูจำนวนไม่น้อยที่ไม่รู้ว่าจะสอนเนื้อหาที่มีอยู่ในบทเรียนอย่างไร หรือจะใช้วิธีการสอนอย่างไรจึงทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์

2.2 ครูส่วนมากยังสอนหนังสือ แทนที่จะสอนคน สอนโดยยึดตำรา ไม่คำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้

2.3 ในช่วงเวลาของการสอนปกติ บางทีครูอาจมีปัญหาในการสอนนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง หรือไม่มีเวลาพอที่จะดูแลรับผิดชอบนักเรียนได้อย่างทั่วถึงทุกคน เพราะนักเรียนกลุ่มใหญ่เกินไป

3. คำหลักสูตรและสื่อการสอน

3.1 หลักสูตรมีวิชาบังคับเป็นพื้นฐานให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนเหมือนกันทั้ง ๆ ที่บางคนไม่มีความถนัดทางค่านนั้นแต่จำเป็นต้องเรียน จึงไม่สามารถเรียนได้ บรรลุจุดประสงค์ เช่น นักเรียนบางคนไม่ชอบคณิตศาสตร์ บางคนไม่ถนัดภาษาอังกฤษ เป็นต้น

3.2 จุดประสงค์ต่าง ๆ ที่ตั้งไว้บรรลุจุดประสงค์อยู่ในระดับสูงหรือต้องใช้เวลามากในการที่ผู้เรียนจะบรรลุจุดประสงค์นั้น ๆ ได้ ดังนั้นการที่ผู้เรียนจะบรรลุภายหลังจากการสอนในช่วงไม่กี่ปีจึงเป็นไปได้ยาก จำเป็นต้องมีการสอนซ่อมเสริมบางส่วนสำหรับจุดประสงค์เหล่านี้

3.3 จุดประสงค์บางจุดประสงค์มีความต่อเนื่องกันเป็นลำดับขั้นการที่จะสามารถบรรลุจุดประสงค์ข้อหนึ่งไว้ จำเป็นต้องผ่านจุดประสงค์อีกข้อหนึ่งก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานการสอนซ่อมเสริมเพื่อผ่านจุดประสงค์ขั้นต้น ซึ่งเกินพื้นฐานก่อนที่จะให้บรรลุจุดประสงค์ขั้นสูงได้ในลำดับต่อไป ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น

3.4 สื่อการเรียนต่าง ๆ ยังไม่ดีพอ เช่น หนังสือเรียนที่ใช้ไม่เหมาะสมกับนักเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้เป็นสื่อการสอนยังไม่เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนหรือวิธีการสอน

3.5 ความขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน การสอนตามหลักสูตรปัจจุบันมุ่งให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น แต่เมื่อนักเรียนจะปฏิบัติจริงก็ขาดอุปกรณ์เพื่อจะสนใจ หรือจะยั่วยุให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างจริงจัง จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ

3.6 เพื่อสอนซ้ำในเรื่องที่สอนไม่ดี หรือยังไม่ได้อสอนทั้งหมด จากสาเหตุดังกล่าวจึงต้องมีการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยลดความแตกต่างที่เกิดขึ้นช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน และช่วยให้การเรียนของนักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

1.3 ลักษณะของการสอนซ่อมเสริม

กาเย (Gagne, 1971 : 2 - 8) กล่าวว่า ถ้ารู้ลักษณะวิชาและวัตถุประสงค์ก็ออกแบบการเรียนการสอนได้ เพราะเชื่อว่าเนื้อหาของวิชาแต่ละอย่างใช้กลวิธีในการสอนและการวัดผลต่างกันตามสมมติฐานของ กาเย การเรียนรู้ทางด้านการใช้สัญลักษณ์ภาษา และตัวเลข ต้องเป็นไปตามลำดับของการเรียนรู้ และต้องเป็นการให้พื้นฐานความรู้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าเป็นบทเรียนซ้ำ ๆ จุดมุ่งหมายในการค้นคว้าวิจัยของกาเย เพื่อแสดงให้เห็นนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในการซ่อมเสริมว่า การสอนซ่อมเสริมไม่ใช่การทำแบบฝึกหัดคล้ายการสอนเหมือนเดิม แต่ต้องสร้างแบบขึ้นใหม่เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่ง เคลเลอร์ (Keller, 1968 : 79 - 89) ก็ได้ศึกษาในเรื่องนี้เช่นเดียวกัน โดยค้นคว้าเกี่ยวกับแบบการสอนระยะต่อมา เรียกกันว่า การสอนแบบโปรแกรม โดยการนำเอาทฤษฎีการวางเงื่อนไขทางพฤติกรรมของ สกินเนอร์มาใช้ และได้มีการพัฒนาแบบการเรียนการสอนต่อ ๆ มา อย่างไรก็ตามการที่จะให้นักเรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายตามที่วางไว้ ครูเป็นบุคคลสำคัญเพราะเป็นผู้ปฏิบัติการตามหลักสูตรระดับห้องเรียน วิธีการหนึ่งที่ครูจะช่วยนักเรียนให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนในแต่ละระดับได้ก็คือ การสอนซ่อมเสริมเป็นรายคนหรือกลุ่มย่อย ซึ่ง บลูม (Bloom, 1968 : 1 - 12) ได้ให้ข้อคิดเพิ่มเติมว่าสิ่งที่มีส่วนช่วยให้การสอนได้บรรลุถึงขั้นมาตรฐานได้อีกก็คือ การใช้วิธีสอนย่อยเมื่อจบการเรียนและกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม ในกรณีที่เกิดคนใดยังอ่อนอยู่ไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และสรุปว่าวิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์ของจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เป็นจำนวนถึง 90 เปอร์เซ็นต์ ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 98) ได้กล่าวถึงลักษณะการสอนซ่อมเสริมไว้ว่าการสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้าสามารถเรียนไล่ทันเพื่อน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจมีความเข้าใจมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนมาแล้ว แต่ยังไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้สัมฤทธิ์ผล และช่วยให้นักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่ง มีความเฉลียวฉลาดอยู่แล้วได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นลักษณะของการสอนซ่อมเสริม จึงเป็นลักษณะการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับระดับการเรียนรู้ของนักเรียนให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่ตั้งไว้ และอาจส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้สูงขึ้นตามระดับสติปัญญาที่พึงมีของเด็ก

1.4 สาเหตุที่ต้องมีการสอนซ่อมเสริม

สมศักดิ์ สันธุระเวช (สมศักดิ์ สันธุระเวช 2523 : 24 - 25) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ต้องมีการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. นักเรียนมีความสามารถในการเรียนต่ำ เช่น ในระหว่างการสอนคณิตศาสตร์ เราจะพบว่า เมื่อให้งานใหม่นักเรียนทำ นักเรียนมักจะทำไม่ได้จนกว่าจะมีการสอนซ้ำ 2 หรือ 3 ครั้ง
2. การสอนที่ไม่ไฉไล มีผู้สอนเป็นจำนวนไม่น้อย ไม่รู้ว่าจะสอนเนื้อหาที่อยู่ในบทเรียนอย่างไร หรือจะใช้วิธีสอนอย่างไร จึงจะทำให้นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
3. นักเรียนแต่ละคนจะมีความแตกต่างในด้านทัศนคติ ความถนัด และความขยัน
4. เพื่อการสอนซ้ำในเรื่องที่สอนไม่ดี หรือยังไม่ได้สอนทั้งหมด โดยปกติ นักเรียนมักจะพยายามเอาหลักการ วิธีการที่เคยเรียนมาเพียงเล็กน้อยไปใช้ ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง อันที่จริงแล้วควรจะได้เรียนหลักการเหล่านั้นทั้งหมดเสียก่อน
5. สื่อการเรียนต่าง ๆ ยังไม่ดีพอ เช่น หนังสือเรียนใช้ภาษาไม่เหมาะกับนักเรียน นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจว่าหมายความว่าอย่างไร ตัวอย่างต่าง ๆ ที่อยู่ในหนังสือเรียนยังไม่ดี วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ได้รับการพัฒนาที่ดีพอ
6. จุดประสงค์ต่าง ๆ ที่ตั้งไว้บางจุดประสงค์อยู่ในระดับสูงหรือต้องใช้เวลามากในการที่ผู้เรียนจะบรรลุ ดังนั้นการที่ผู้เรียนจะบรรลุได้ภายหลังการสอน จึงเป็นไปได้ยาก จำเป็นต้องมีการสอนซ่อมเสริมเป็นบางส่วน
7. จุดประสงค์บางจุดประสงค์เป็นลำดับขั้นการเรียนรู้ ฉะนั้นการที่นักเรียนจะผ่านจุดประสงค์ขั้นสูง จึงจำเป็นต้องผ่านจุดประสงค์ขั้นต้นก่อน การสอนซ่อมเสริมเพื่อให้ผ่านจุดประสงค์ขั้นต้นจึงจำเป็น

1.5 เทคนิคของการสอนซ่อมเสริม

แบล (Blaise. 1957 : 83) ได้เสนอเทคนิคการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. เริ่มจากสภาพที่เป็นจริงของนักเรียน การสอนส่วนใหญ่อย่าคิดว่านักเรียนรู้น้อยกว่าสภาพที่เป็นจริง เนื้อหาวิชาหรืองานที่ให้นักเรียนนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งที่ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและควรคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก
2. ครูควรรายงานความก้าวหน้าในการเรียนให้นักเรียนทราบ อาจแสดงเป็นกราฟ หรือสมุดรายงาน
3. งานและกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนควรจะต้องตรงกับความต้องการของนักเรียน
4. นักเรียนควรทำงานด้วยความพอใจ เพื่อให้การเรียนดำเนินไปอย่างรวดเร็ว

1.6 หลักการสอนซ่อมเสริม

สมบุรณ์ สีนถาวร (สมบุรณ์ สีนถาวร 2521 : 9 - 10) ได้หลักการของการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. แนวคิดในหน้าที่ของครูจะต้องถือว่าการสอน สอบ แล้วสอนซ้ำ ในการสอนซ้ำต้องถือว่าการเป็นการเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังมีความบกพร่องอยู่
2. ก่อนสอนครูจะต้องรู้ว่านักเรียนรู้อะไรมาบ้างแล้ว การสอนของครูเริ่มจากสิ่งที่นักเรียนรู้ไปหาสิ่งที่นักเรียนไม่รู้ ครูต้องใจเย็นพอ และรู้จักนำผลการสอนมาพิจารณาเป็นแนวทางที่จะช่วยเหลือแก้ไขนักเรียนที่มีความบกพร่อง
3. รู้จักเลือกวัสดุหรืออุปกรณ์การสอนที่ใช้ในการสอนซ่อมเสริม นักเรียนแต่ละคนอาจไม่ต้องเรียนเหมือนกันในขณะเดียวกัน พยายามหากิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาจัดให้นักเรียน พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนจากหลายแบบหลายอย่าง ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
4. กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกำลังใจ เพราะธรรมดาเมื่อผู้เรียนได้รับผลที่ไม่น่าพอใจในสิ่งที่เรียนก็จะไม่อยากจะสนใจในสิ่งนั้น ๆ เช่น เด็กที่อ่านหนังสือ

ไม่ค่อยได้มักพยายามหลีกเลี่ยงที่จะอ่านอยู่เสมอ เพราะรู้ว่าการอ่านไม่ได้ของตนทำให้
 ตนเกิดความอับอายเพื่อน เมื่อนักเรียนไม่ประสบความสำเร็จครูต้องหาทางช่วยให้
 ประสบความสำเร็จ ไม่ตำหนิและไม่ทำให้เขารู้ว่าเขาประสบความสำเร็จล้มเหลวครูควร
 ต้องเอาใจใส่ช่วยเหลือ จูงใจให้นักเรียนสนใจ และให้กำลังใจนักเรียนอยู่เสมอ และ
 ควรอย่างยิ่งที่จะให้ผู้เรียนได้รู้ปัญหาของตนเอง รู้จักประเมินผลงานหรือผลการเรียน
 ของตนเอง ครูควรเป็นกันเองสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน

ในการสอนสิ่งที่บกพร่องนั้น เนื้อหาจะเข้าซ้อนกับสิ่งที่เรียนไปแล้วเป็นส่วนใหญ่
 ซึ่งครูพอจะมองเห็นได้ว่า นักเรียนส่วนหนึ่งประสบกับความสำเร็จในสิ่งที่สอนไปแล้ว
 ครูควรนำแนวคิดของตนเอง ควรพยายามหาทางหาบทเรียนนั้น ๆ ให้นักเรียนได้เรียน
 ง่ายขึ้น หรือทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าง่าย นักเรียนเห็นทางที่จะประสบความสำเร็จ มีกำลังใจ
 ที่จะทำงานหรือทำแบบฝึกหัด ฉะนั้นการกำหนดงานหลังจากผู้เรียนเข้าใจแล้วจะช่วยให้
 เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ครูต้องหาทางที่จะนำบทเรียนนั้นให้อยู่ในรูปแบบ เพื่อนักเรียน
 จะได้เข้าใจดีขึ้น

1.7 ลักษณะของนักเรียนที่ควรได้รับการซ่อมเสริม

รวีวรรณ ชุมชัย (รวีวรรณ ชุมชัย 2523 : 1) ได้เสนอไว้ว่าควรเป็น
 นักเรียนที่มีลักษณะดังนี้

1. ขาดความสนใจในการเรียน หรือมีความสนใจน้อยกว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน
2. มีความสามารถในการเรียนรู้ในระดับต่ำกว่าผู้อื่น
3. มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้ อันเนื่องมาจากความผิดหวังในผลการเรียน
4. ได้รับความกดดันจากการเรียน หรือชนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ
5. ในด้านผลสำเร็จในการเรียนจัดอยู่ในเปอร์เซ็นต์โหล่ที่ต่ำกว่า 30

อันเนื่องมาจากสาเหตุเหล่านี้คือ

- 5.1 ความเจริญทางด้านอารมณ์ต่ำ
- 5.2 ความเจริญทางด้านสังคมมีน้อย

5.3 ความเจริญทางด้านสติปัญญาต่ำ ความสามารถในการเรียนรู้
ไม่สามารถแยกแยะปัญหาได้รวดเร็วหัดเดียวกับเพื่อนในวัยเดียวกัน และมักจะพบว่าม
ความถนัดทางด้านภาษาต่ำ

5.4 มีความบกพร่องทางร่างกาย

5.5 มีประสบการณ์ทางการเรียนและประสบการณ์ทั่ว ๆ ไปน้อยกว่าผู้อื่น

1.8 วิธีดำเนินการสอบวินิจฉัยและการซ่อมเสริม

สุกัญ เทียนทอง (สุกัญ เทียนทอง 2527 : 18 - 19) ได้กล่าวว่า

การวินิจฉัยเป็นการค้นหาข้อบกพร่องซึ่งได้จากการทดสอบย่อยเพื่อที่จะเป็นข้อมูล
ย้อนกลับไปยังครูและนักเรียน ในการวินิจฉัยนี้ทำให้ทราบว่าครูยังสอนเด็กไม่ผ่านเกณฑ์
ในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อใดบ้าง มีจำนวนนักเรียนมากน้อยเพียงใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์และ
จะจัดการสอนซ่อมเสริมจุดมุ่งหมายนั้นอย่างไร จึงจะเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน
ส่วนตัวนักเรียนเองก็ทำให้ทราบว่าตัวเองบกพร่องในเรื่องอะไร จะหาวิธีศึกษาเพิ่มเติม
อย่างไรจึงจะบรรลุเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. การทดสอบวินิจฉัยเพื่อความก้าวหน้าในการเรียนรู้หรือการทดสอบเพื่อ
ปรับปรุงการเรียนการสอน

1.1 ก่อนเริ่มต้นสอนหน่วยการเรียนรู้แรกจะกำหนดให้มีการทดสอบ
เพื่อวัดความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนหน่วยการเรียนรู้
เมื่อทราบข้อบกพร่องแล้ว จะทำการซ่อมเสริมนักเรียนที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับความรู้
พื้นฐานนั้น ๆ

1.2 กำหนดการสอบหลังจากสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้หรือวัตถุประสงค์การ
เรียนรู้หนึ่ง ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ในการสอบวินิจฉัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า
นักเรียนมีความบกพร่องเรื่องอะไร จุดประสงค์ใดมีอะไรเป็นสาเหตุของข้อบกพร่อง
และทำให้ทราบว่า มีนักเรียนคนใดมีความรู้ชัดเจน พร้อมทั้งจะเรียนหน่วยการเรียนรู้ถัดไป
สำหรับผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้และมีข้อบกพร่องต้องได้รับการซ่อมเสริมก่อนที่จะเรียน
หน่วยการเรียนรู้ต่อไป

1.3 กระแสที่ได้จากการทดสอบย่อยนี้จะไม่นำมาเป็นเครื่องมือคัดเกรด แต่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน กล่าวคือ จะทำให้เราได้นักเรียนสอง พวก พวกแรกเป็นนักเรียนที่มีความรู้แจ้ง และอีกพวกหนึ่งเป็นนักเรียนที่ต้องเรียนซ่อมเสริม ทำงานเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความรู้ชัดแจ้งตามเกณฑ์ ผลการสอบจะเป็นการเสริมแรงทางบวกแก่นักเรียนพวกแรก เพราะทำให้เขาแน่ใจว่าวิธีการเรียนของเขาเหมาะสมดีแล้ว ผลที่ได้รับคือสิ่งที่น่าพึงพอใจจนทำให้เกิดความสนใจ และมีเจตคติทางบวกต่อวิชาที่เรียน ส่วนผลการสอบสำหรับนักเรียนพวกหลังทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ในการปรับปรุงวิธีการเรียนของตนให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ชัดแจ้งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.4 เมื่อนักเรียนได้ทำการซ่อมเสริมส่วนที่เขามกพร่องเป็นเวลา ประมาณ 3 ถึง 5 คาบ แล้วจะได้รับการทดสอบด้วยข้อสอบฉบับที่สองซึ่งเป็นข้อสอบ คู่ขนานกับข้อสอบฉบับแรก โดยจะตอบเฉพาะคำถามที่เขาบกพร่องอยู่เท่านั้น

2. การแสวงหาวิถีทางแห่งการเรียนรู้เพื่อให้ทุกคนมีความรู้แจ้งใน แต่ละหน่วยการเรียน จึงได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน มาเป็นแนวทางเพื่อดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้ตรงประเด็น

กระบวนการซ่อมเสริมที่มีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะดังนี้

- 2.1 จัดเตรียมคำแนะนำที่เหมาะสมและชัดเจนสำหรับนักเรียนแต่ละคน
- 2.2 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง
- 2.3 จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

1.9 วิธีการสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริม มีวิธีการสอนที่แตกต่างกันไป ส่วนการที่โรงเรียนไหนหรือ ครูคนไหนจะเลือกใช้วิธีสอนวิธีไหนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 104 - 105) ได้เสนอแนะไว้ว่าโรงเรียนแต่ละโรงเรียนย่อมจะใช้วิธีการ สอนซ่อมเสริมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียนที่แตกต่างกันเป็นต้นว่า บาง โรงเรียนให้ครูประจำชั้นหรือผู้สอนในแต่ละรายวิชาเป็นผู้สอน แต่บางแห่งก็ใช้ครูพิเศษ หรือครูที่ไม่ได้สอนประจำ บางแห่งก็มีครูทำหน้าที่จัดการเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม

อาจจะเป็นเวลาว่างหรือตอนท้ายของชั่วโมง หรือนอกเวลาเรียน หรือวันหยุดแล้วแต่ความเหมาะสม

วิธีการสอนซ่อมเสริมมีด้วยกันหลายวิธี ขึ้นอยู่กับผู้สอนจะเลือกใช้วิธีใด ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ วิธีการสอนซ่อมเสริมแต่ละวิธีมีข้อเสนอนะ ดังนี้

1. การสอนแบบตัวต่อตัว วิธีนี้ครูสอนซ่อมเสริมนักเรียนตัวต่อตัว ซึ่งถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะผู้สอนสามารถเลือกใช้ถ้อยคำหรือวิธีการได้เหมาะสมกับนักเรียน สามารถดูความสนใจของนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด และสามารถสอนได้ตรงตามที่นักเรียนกำลังประสบปัญหาผู้สอนนอกจากจะเป็นครูที่สอนประจำวิชาแล้วถ้าหากใช้ครูคนอื่นได้ยิ่งดี เพราะครูผู้สอนจะให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนในแนวใหม่ที่ไม่ซ้ำแบบเดิม

2. การสอนเป็นกลุ่มย่อย เพื่อความสะดวกควรจัดให้นักเรียนที่มีปัญหาเหมือนกัน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มหนึ่งประมาณ 2 - 3 คน ผู้สอนอาจจะใช้วิธีการสอนและให้งานสลับหมุนเวียนกันไปทีละกลุ่ม ข้อดีของวิธีนี้ก็คือ นักเรียนในแต่ละกลุ่มจะช่วยเหลือกันแก้ปัญหาความเข้าใจในบทเรียนซึ่งกันและกัน ร่วมมือซึ่งกันและกัน ไม่ทำให้รู้สึกว่ามีปัญหาคอขย หรือปมเค้น ผู้สอนนอกจากจะใช้ครูที่ใช้สอนประจำแล้วอาจจะเปลี่ยนให้ผู้อื่นสอนแทน หรือหมุนเวียนกันก็ได้

3. นักเรียนสอนกันเอง ในการสอนซ่อมเสริมผู้สอนจะคัดเลือกนักเรียนเก่งช่วยสอนนักเรียนที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ก็ได้ โดยให้ช่วยสอนตัวต่อตัวหรือสอนเป็นกลุ่มย่อย ข้อดีของการที่จะให้นักเรียนช่วยสอนกันเองคือ นักเรียนใช้ภาษาแบบเดียวกัน ดังนั้นการถ่ายทอดความรู้ก็ หรือการใช้ถ้อยคำอธิบายก็ดี ย่อมทำให้ง่ายต่อการเข้าใจกว่าภาษาที่ครูใช้ และยังทำให้ผู้ช่วยสอนต้องสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้นเพราะมีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น จากรายงานการวิจัยในเรื่องนี้ พบว่า ทั้งผู้ช่วยสอนนอกจากจะคัดเลือกจากนักเรียนเก่งในชั้นเดียวกันแล้วอาจจะใช้นักเรียนที่อยู่ในระดับสูงกว่าก็ย่อมทำได้

4. แบบเรียนสำเร็จรูป ในกรณีที่ผู้สอนพบว่า นักเรียนมีปัญหาการเรียน ในบางเรื่องก็อาจจะใช้แบบเรียนสำเร็จรูปแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนเป็นสื่อการเรียน โดยนักเรียนแต่ละคนจะต้องอ่านทำแบบฝึกหัดเรียนและตรวจคำตอบของตนเอง โดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูปนั้น

5. สมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ลักษณะของสมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองคล้ายแบบเรียนสำเร็จรูป เพราะเริ่มต้นด้วยการให้ทบทวนแล้วให้แบบฝึกหัด ต่อจากนั้นเฉลยคำตอบ ลักษณะที่แตกต่างกันคือ สมุดแบบฝึกหัดเรียนมีแบบฝึกหัดมากกว่าแบบเรียนสำเร็จรูป เพราะมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดเรียนเป็นการฝึกทักษะให้มากยิ่งขึ้น

6. ให้กิจกรรมเพิ่มเติม ในการให้กิจกรรมเพิ่มเติมนั้นจะกระทำภายหลังจากที่วินิจฉัยปัญหา ถ้าพบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจแล้วแต่สมควรได้รับการฝึกทักษะเพิ่มขึ้นอีก ผู้สอนอาจจะใช้วิธีการมอบหมายงานให้ทำ เช่น ทำแบบฝึกหัดเรียนที่มีระดับความยากง่ายใกล้เคียงเพิ่มขึ้นอีก โดยให้ทำที่โรงเรียนหรือจะให้ทำที่บ้านก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม

วิธีการสอนซ่อมเสริมดังที่กล่าวมาแล้วนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ผู้สอนอาจจะมีวิธีการต่าง ๆ อีกมากมายที่สามารถนำมาใช้กับนักเรียนของตนเองได้ เช่น ในระหว่างเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ แทนที่ผู้สอนจะบอกแต่เพียงว่า ข้อใดถูกหรือข้อนี้มีคำตอบเท่าใด ผู้สอนอาจจะถามนักเรียนต่อไปว่านักเรียนเลือกข้อนี้หรือตอบข้อนี้ นักเรียนคิดอย่างไร ที่ถูกก็อย่างไร เป็นการอธิบายให้นักเรียนรู้ว่าที่นักเรียนคิดนั้นถูกหรือผิด ถ้าผิดนั้นที่ถูกต้องอย่างไร การใช้คำถามแบบทะลอมเพื่อให้คิดด้วยตนเองจนได้คำตอบ และให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมโดยวิธีการหาเหตุผลจากเพื่อน ๆ ก็จัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสอนซ่อมเสริมด้วยเช่นกัน

การสอนซ่อมเสริมกระทำได้ตามโอกาสต่าง ๆ กัน กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 10) ยังได้เสนอแนะว่า การสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องการกระทำได้ 3 ระยะด้วยกัน คือ

1. ภายหลังการประเมินผลก่อนการเรียน ถ้าพบว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ไม่พอหรือยังไม่ผ่านพฤติกรรมขั้นต้นก่อนการเรียน ควรจะได้จัดการสอนซ่อมเสริมให้
2. ภายหลังการประเมินผลระหว่างเรียน ถ้ายังพบว่านักเรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์ของจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรจะได้จัดการสอนซ่อมเสริมให้
3. ภายหลังการตัดสินผลการเรียน ถ้านักเรียนได้รับระดับผลการเรียน "0" ก่อนจะให้ให้นักเรียนสอบแก้ตัว ควรจะได้จัดการซ่อมเสริมก่อน

1.10 ระยะเวลาในการสอนซ่อมเสริม

ระยะเวลาในการสอนซ่อมเสริมควรจัดให้เหมาะสมกับระดับและวัยของนักเรียน และลักษณะปัญหาของนักเรียนแต่ละคน เดชานท์ (Dechant. 1971 : 286) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการสอนซ่อมเสริมไว้ว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาควรใช้เวลาในการสอนซ่อมเสริมประมาณครึ่งชั่วโมง ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสามารถเรียนซ่อมเสริมได้ทั้งชั่วโมง

ในการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในปัจจุบันได้แบ่งการประเมินออกเป็น 3 ระยะ คือ ประเมินผลก่อนเรียน ประเมินผลระหว่างเรียนและประเมินผลเมื่อจบสิ้นการสอนทุกเรื่อง หรือ ทุกหน่วย ดังนั้นการสอนซ่อมเสริมก็ควรจะต้องให้สอดคล้องสัมพันธ์กับระบบการประเมินผล คือ

1. ภายหลังการประเมินผลก่อนเรียน เมื่อได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนก่อนเรียนแล้ว จะทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ของนักเรียน จึงทำการสอนซ่อมเสริมเพื่อทำให้ผู้เรียนในกลุ่มซึ่งมีความแตกต่างกันในพื้นฐานความรู้ได้มีความรู้อันเป็นพื้นฐานเท่าเทียมกันเพื่อว่าเมื่อสอนสิ่งใหม่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่ประสบปัญหาอันมีสาเหตุมาจากพื้นฐานความรู้เดิม
2. ภายหลังการประเมินผลระหว่างเรียน เมื่อนักเรียนที่เรียนด้วยกันจะมีความรู้พื้นฐานเท่าเทียมกัน แต่เมื่อเรียนรู้สิ่งใหม่การรับรู้และความเข้าใจในสิ่งใหม่ใหม่ ย่อมมีความแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ครูผู้สอน

จำเป็นต้องใช้การสังเกต ใช้การสอบถามและวิธีการอื่น ๆ เพื่อจะทราบความแตกต่างของเด็กเหล่านั้น และดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ยังไม่บรรลุตามจุดประสงค์ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ครูผู้สอนจะต้องทุ่มเทเสียสละให้แก่เด็กอย่างมาก แต่ก็ขอให้มีความจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่

3. ภายหลังการตัดสินผลการเรียน เป็นการสอนซ่อมเสริมที่ดำเนินการหลังจากการวัด และประเมินผลการเรียนวิชานั้น ๆ ไปแล้ว และนักเรียนสอบไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงทำการสอนซ่อมเสริมก่อนที่จะให้นักเรียนสอบแก้ตัว

การสอนซ่อมเสริมดังที่กล่าวมาแล้ว ครูผู้สอนควรพิจารณาเฉพาะเรื่องที่นักเรียนไม่รู้ไม่เข้าใจหรือไม่ผ่านเกณฑ์มาสอน มาทำความเข้าใจ เพื่อให้เด็กเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้มีใช้สอนทดแทนใหม่ทั้งหมด ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้ คงจะเป็นเรื่องยากแก่ครูผู้สอนตรงที่จะค้นหาสิ่งที่จะต้องนำมาซ่อมเสริมให้เรียนรู้ครบบริบูรณ์ แต่ก็จำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องกระทำ

1.11 ผู้ทำหน้าที่สอนซ่อมเสริม

ครูผู้สอนเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่สอนซ่อมเสริมได้ดีและเหมาะสมที่สุด แต่ฝ่ายอื่น ๆ เช่น ครูแนะแนว หัวหน้าหมวดวิชา และฝ่ายวิชาการก็มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนส่งเสริม หรือดำเนินการสอนซ่อมเสริม ดังนั้นบทบาทในการวางแผนและดำเนินการสอนซ่อมเสริม ควรจะเป็นบทบาทร่วมกันระหว่าง

1. ครูผู้สอน
2. หัวหน้าหมวดวิชา
3. ครูแนะแนว
4. ฝ่ายวิชาการ
5. ฝ่ายวัดผล

นอกจากบุคคลดังกล่าวข้างต้นแล้ว บุคคลซึ่งอาจจะมาเป็นผู้ทำการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนได้อีก คือ

1. เพื่อนนักเรียนด้วยกัน
2. นักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่า
3. วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ

1.12 การประเมินผลการสอนซ่อมเสริม

กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 101 - 102) ได้กล่าวว่าในการประเมินผลการสอนซ่อมเสริมอาจทำได้หลายวิธี ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรมของจุดประสงค์นั้น ๆ เช่น

1. การสังเกต ใช้ในการประเมินผลจุดประสงค์ในเรื่องความคล่องแคล่วคล่องในการปฏิบัติตามวิธีดำเนินงาน เช่น การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ การปฏิบัติช่างยนต์ การเล่นดนตรี อ่านหนังสือ เสนาะ ฯลฯ

2. การตรวจผลงาน หากมอบหมายงานให้นักเรียนไปทำ เช่น ค้นคว้า และเขียนรายงานมาส่งสะสมสิ่งที่มีชีวิตตามลักษณะการจัดประเภทในวิชาชีววิทยา ตัดเสื้อหรือตัดกางเกง ทำชั้นหนังสือ ฯลฯ

3. การสัมภาษณ์ จุดประสงค์ของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นหรือเล่ารายละเอียด วิธีปฏิบัติงานหรือรายงานผลการสังเกต ผู้สอนอาจใช้วิธีสัมภาษณ์นักเรียน หลังจากที่มีมอบหมายกิจกรรมให้ไปปฏิบัติ

4. การสอบข้อเขียน หากต้องการทดสอบความแม่นยำ เช่น ภาคนิพนธ์ที่ช่วยครูอาจประเมินผลคิดหาวิธีใดวิธีหนึ่งข้างต้น และประกอบกับการสอบข้อเขียน หรือจะสอบข้อเขียนอย่างเดียวตามความเหมาะสมก็ได้ ประการสำคัญคือ หากมีการสอบข้อเขียนควรเป็นการสอบอย่างสั้น ๆ เฉพาะเรื่องที่จำเป็น มิฉะนั้นทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องเสียเวลาในการซ่อมไปมาก ทำให้เสียเวลาของการเรียนการสอนตามปกติ

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ในการประเมินผลนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอนว่าจะใช้วิธีหนึ่งหรือมากกว่า 1 วิธี ตามความเหมาะสมของกิจกรรมและเนื้อหา เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่เชื่อถือได้ในเวลาอันสั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด

2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม

ได้นักการศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พยายามค้นคว้าวิจัยเพื่อหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ กันหลายวิธี และได้ส่งผลออกมาในหลายลักษณะ ดังนี้

โฮกวน (Hogwan, 1969 : 123 - 124) ได้ทดลองสอนคณิตศาสตร์ตามทฤษฎีของบลูม โดยใช้นักเรียนเกรด 7 จำนวน 272 คน กลุ่มทดลองครึ่งหนึ่งสอนตามแบบของบลูม ส่วนอีกครึ่งหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมสอนไปตามแบบเดิม ผลสัมฤทธิ์ของทั้งสองกลุ่มเมื่อนำมาเปรียบเทียบปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองร้อยละ 74 ตอบข้อทดสอบความสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 80 ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมมีเพียงร้อยละ 40 ที่ตอบได้เท่ากับกลุ่มทดลอง และในปี ค.ศ. 1970 โฮกวน ได้ทำการสอนตามแบบ Mastery Learning ของบลูมอีก กลวิธีส่วนใหญ่ในการสอนเหมือนปี ค.ศ. 1969 แต่เพิ่มวิธีการพิเศษคือใช้การสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องก่อนลงมือทำการทดลองในวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาทักษะทั้งคู่ผลของการทดลองปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองตอบข้อสอบรวมได้ถึงร้อยละ 80

เคอร์ช (Kersh, 1970 : 121) ได้ศึกษากลวิธีในการวางแผนของการเรียนรู้ของโรงเรียนเพื่อเพิ่มเติมอัตราส่วนให้นักเรียนถึงขั้นมาตรฐานในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 5 โดยวางแผนการเรียนเป็น 4 ชั้น คือ ชั้นแรกสอนคณิตศาสตร์ในชั้นเรียนไปตามธรรมชาติของครู 3 - 4 สัปดาห์ ชั้นที่สอง เมื่อเรียนจบบทก็ทดสอบด้วยข้อสอบย่อย ชั้นที่สาม ให้โอกาสนักเรียนซ่อมเสริมบทเรียนที่ผิดพลาดด้วยการมีกิจกรรมให้เลือกเรียนได้หลายอย่างตรงตามจุดบกพร่องที่ผิดพลาดของนักเรียน ชั้นสุดท้าย

หลังจากนักเรียนได้รับกิจกรรมซ่อมเสริมแล้ว ทดสอบใหม่อีกครั้ง ซึ่งเป็นการเสริมแรงให้เด็กนักเรียนอย่างมาก ผลจากการทดลองในครั้งนี้ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า ผลสัมฤทธิ์จากการสอนให้บรรลุผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์นั้น นักเรียนในกลุ่มทดลองมีอัตราเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญ

นอร์แมน (Norman. 1971 : 5673-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนซ่อมเสริมวิชาพีชคณิตในโรงเรียนประถมศึกษาโดยใช้สื่อทัศนอุปกรณ์การสอนกับการสอนโดยวิธีบรรยาย-โต้ตอบตามปกติ กลุ่มตัวอย่างในการทดลองนี้มีสามกลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง ที่สอนโดยใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ ใช้ทั้งบทเรียนโปรแกรม และเทปประกอบการเรียน อีกสองกลุ่มที่เหลือสอนโดยวิธีบรรยาย-โต้ตอบตามปกติ ใช้บทเรียนธรรมดากับแบบฝึกหัดแก้ปัญหาเมื่อจบแต่ละหน่วย ซึ่งมีผู้วิจัยและครูอีกคนหนึ่ง เป็นผู้สอน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้สื่อทัศนอุปกรณ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริม และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่สอนโดยวิธีบรรยายโต้ตอบแบบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อมา แรลคอลล (Randall. 1972 : 1422-A) ได้ศึกษาผลของการซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ในวิทยาลัยชุมชน คาลิฟอร์เนีย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1. การสอนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ในวิทยาลัยชุมชน ทำให้นักเรียนมีทักษะทางคณิตศาสตร์ดีขึ้นและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์
2. การซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีบรรยายจะช่วยเปลี่ยนเจตคติของนักเรียนในทางบวกได้ดีกว่าการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมแบบมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. มีความสัมพันธ์กันเล็กน้อยระหว่างการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์กับการพัฒนาทางเจตคติ
4. การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมจะมีผลต่อการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์มากกว่าการสอนแบบบรรยายตามปกติ
5. มีแนวโน้มที่จะใช้ประโยชน์จากวิธีสอนวิธีอื่น ๆ มากกว่าการสอนแบบบรรยายตามปกติและมากกว่าการเลือกตัวผู้สอน

จอห์น (John. 1973 : 3475-A) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่าใช้จ่ายในการทดลองสอนซ่อมเสริมสามวิธี ได้แก่ ให้ครูเป็นผู้สอน ใช้ผู้ช่วยสอน และใช้เครื่องบันทึกเสียง ซึ่งปรากฏว่าให้ครูเป็นผู้สอนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด แต่ใช้ค่าใช้จ่ายมาก ส่วนการใช้ผู้ช่วยสอนให้ผลสัมฤทธิ์รองลงมา ค่าใช้จ่ายในการสอนน้อย ส่วนวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียงซ่อมเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและยังสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายมากอีกด้วย

ในปี 1974 วินาร์โน (Winarno. 1975 : 131 - 135) ได้ทดลองใช้สื่อ การสอนและผู้ช่วยสอนในการสอนซ่อมเสริม โดยให้ผู้ช่วยครูสอนนักเรียนบรรจุจุดมุ่งหมาย ของการเรียนรู้ได้ถึง 100 เปอร์เซ็นต์ นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใบทเรียน โมดูล มีครูหรือนักเรียนด้วยกัน หรือพ่อแม่เป็นผู้ช่วยสอนได้รับผลสำเร็จตามโครงการ เป็น อย่างดี จากการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นอกจากครูแล้ว ผู้ปกครองและเพื่อนนักเรียน ด้วยกันก็สามารถเป็นผู้ช่วยสอนได้ ในปีต่อมา ไวเคอฟ (Wyekeff. 1975 : 5160-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรอบรู้กับการสอนด้วยวิธีธรรมดา ซึ่งนักเรียนที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้ มีการแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนโดย การสอนซ่อมเสริมปรากฏว่าการสอนทั้งสองแบบให้ผลไม่แตกต่างกัน และนักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ที่เรียนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้มีผลสัมฤทธิ์ดีกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีธรรมดา ผลการวิจัยของไวเคอฟ บางส่วนสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของบอบบี้ (Bobbie. 1974 : 4685-A) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการสอน โดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้และวิธีสอนแบบธรรมดา ปรากฏว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พอ ๆ กัน แต่ในบทเรียนหลัง ๆ มีแนวโน้มว่าการจัดการสอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อ รอบรู้ที่มีการสอนซ่อมเสริมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามลำดับ

โคลลินส์ (Collins. 1974 : 72 - 183) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสอน ซ่อมเสริมสรุปผลไว้ว่า การใช้ขอทดสอบย่อยมาช่วยหาจุดบกพร่องของเด็กแต่ละคนก่อน แล้วสอนซ่อมเสริมเฉพาะจุดบกพร่องนั้น จะทำให้เด็กสามารถบรรลุดังเกณฑ์มาตรฐาน ตามจุดมุ่งหมายที่บทเรียนระบุไว้ไม่เกินไปตามกระบวนการในการสอนซ่อมเสริม ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะว่า การวางแผนในการสอนซ่อมเสริมนั้นเป็นการสอบพบทวนทวนวิชา แทนที่จะเป็นการซ่อมเสริมพื้นความรู้ที่จำเป็นให้เป็นไปตามลำดับนั้น

ลินคอล์น (Lincoln. 1975 : 460 - 463) ได้ทำการทดลองให้การ ศึกษาชดเชย และซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ให้กับนักเรียนเกรด 4 ที่ได้คะแนนต่ำกว่า 3.0 และเป็นพวกที่มีความสามารถในการศึกษาต่ำกว่าเกรด 10 ใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ระหว่างเวลาเลิกเรียนแล้ว (18.30 - 19.30) โดยใช้ผู้ปกครอง อาสาสมัครมาช่วยสอนในช่วงเวลาพิเศษ ผลการทดลองพบว่าค่าเฉลี่ยของการทดสอบหลัง เรียน เด็กมีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงขึ้นเมื่อได้รับการช่วยเหลือซ่อมเสริม

โกเวน (Gowen. 1982 : 710-A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการสอนซ่อมเสริม ที่ใช้เครื่องคำนวณในการทำการบ้านวิชาพีชคณิตของนักศึกษาในวิทยาลัย 84 คน โดย แบ่งออกเป็นกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้เครื่องช่วยคำนวณ แต่ละกลุ่มนี้ยังถูกแบ่ง เป็นกลุ่มที่ได้รับการบ้านทุกวัน

ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

เป็นกลุ่มเล็ก การสอนเป็นรายบุคคล และการสอนซ่อมเสริมแบบเคมมผลตาม

กันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนโมฮัมหมัด (Mohammad. 1979 : 6004-A) ศึกษาใน เกรด 8 เรื่องทศนิยมเปอร์เซ็นต์ กลุ่มหนึ่งใช้เครื่องคำนวณกับอีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้ใช้ ผลปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มสูง กลาง และต่ำ ที่เรียนคณิตศาสตร์ โดยใช้เครื่องช่วย คำนวณมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้หนังสืออย่างมีนัยสำคัญ

มอร์ซี และแอบเดล (Morsy and Abdel. 1982 : 4341-A)

ได้ศึกษาผลของการแนะนำตามข้อวินิจฉัย 2 แบบ คือ กลุ่มทดลองที่ 1 จะได้รับชุดกิจกรรม การเรียนรู้ กลุ่มทดลองที่ 2 จะได้รับข้อมูลย้อนกลับที่สมบูรณ์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการ สอนเพิ่มเติม ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน แต่มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มกับกลุ่มควบคุม

การศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้ ในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2512 สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2512 : 80) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของการทดสอบย่อยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 7 ได้พบว่า การจัดให้มีการทดสอบย่อยและเฉลยข้อสอบเพื่อชี้แนะให้เห็นถึงข้อบกพร่องเป็นกลุ่มรวม ๆ ภายหลังจากผลการทดสอบนั้นมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าทดสอบเฉย ๆ เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการเฉลยข้อสอบ ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับของสมบุญ สินถาวร (สมบุญ สินถาวร 2521 : 52) ที่ได้ศึกษายผลของการทำแบบฝึกหัด การทดสอบย่อย และการสอนสิ่งบกพร่องวิชาคณิตศาสตร์ พบว่าการทดสอบย่อยแล้วมีการอภิปรายข้อผิดพลาดภายหลังการสอบ และการสอนสิ่งบกพร่องทั้งสองอย่างนี้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีกว่าวิธีสอนที่ให้นักเรียนฝึกหัดหาคำเดียวการทำแบบฝึกหัดแต่เพียงอย่างเดียว และยังสอดคล้องกับการวิจัยของจินนภา สีตบุตร (จินนภา สีตบุตร 2521 : 54) ที่ได้ศึกษายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมคณิตศาสตร์วิธีการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีและไม่มี การสอบย่อย ให้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าวิธีการซ่อมเสริมโดยไม่คำนึงถึงข้อบกพร่องและการสอบย่อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกหัดและกิจกรรมควบคู่กันให้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนซ่อมเสริมตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

รุจิร ภูสาระ (รุจิร ภูสาระ 2523 : 128) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รวมหกวิธี ว่าวิธีใดจะให้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด โดยมีความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ค่าและใช้เวลาในการเรียนการสอนน้อยที่สุด วิธีการเรียนการสอนทั้งหกวิธีมีดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ครูสอนโดยไม่มีการสอนซ่อมเสริมที่เป็นระบบ
- กลุ่มที่ 2 ครูสอนโดยมีการสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล
- กลุ่มที่ 3 ครูสอนโดยมีการสอนซ่อมเสริมเป็นกลุ่ม
- กลุ่มที่ 4 เรียนเองจากบทเรียนสำเร็จรูปโดยไม่มีการสอนซ่อมเสริมที่เป็นระบบ

กลุ่มที่ 5 เรียนเองจากบทเรียนสำเร็จรูปโดยมีการสอนซ่อมเสริมเป็น

รายบุคคล

กลุ่มที่ 6 เรียนเองจากบทเรียนสำเร็จรูปโดยมีการสอนซ่อมเสริมเป็นกลุ่ม

ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนจากครูเป็นผู้สอนและมีการสอนซ่อมเสริมเป็นกลุ่มกับนักเรียนที่เรียนเองจากบทเรียนสำเร็จรูปและมีการสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์มีน้อย และใช้เวลาในการเรียนการสอนปานกลาง แต่นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปและเรียนจากครูเป็นผู้ดำเนินการสอนมีผลสัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ปราณี มีกุล (ปราณี มีกุล 2524 : 46 - 47) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาเคมี เรื่องเซลล์ไฟฟ้าเคมี โดยวิธีเรียนด้วยตนเองจากสื่อประสมและจากแบบเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกุ๊กกัญญาวิทยาสัย จังหวัดภูเก็ต ปีการศึกษา 2523 ที่ได้คะแนนไม่ถึง 60 เปอร์เซนต์ในการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เซลล์ไฟฟ้าเคมี จำนวน 42 คน ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อประสมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากแบบเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ในปีเดียวกันนี้ นันทา อิมสะอาด (นันทา อิมสะอาด 2524 : 40) ได้ศึกษาวิธีสอนซ่อมเสริมโดยใช้สไลด์เทป เรื่องแร่วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2523 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 คน ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายหลังการสอนซ่อมเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สาธร แกนมนี (สาธร แกนมนี 2525 : 185) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการซ่อมเสริม 3 วิธี ในทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อรอบรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องโพลิโนเมียล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิธีซ่อมเสริมมีดังนี้

1. การสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลโดยการเพิ่มแบบฝึกหัด
2. การสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลโดยใช้บทเรียนโปรแกรม
3. การสอนซ่อมเสริมเป็นกลุ่มโดยเฉลยข้อสอบย่อยและอธิบายข้อบกพร่อง

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม ด้วยวิธีต่าง ๆ ทั้งตามวิธี สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนซ่อมเสริม และนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมเป็นกลุ่ม โดยเฉลี่ยแบบทดสอบย่อยอธิบายข้อบกพร่องเป็นการรวม ๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าการสอนซ่อมเสริมมีความสำคัญยิ่งสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน เพราะการสอนซ่อมเสริมจะเป็นการช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้และการสอนซ่อมเสริมสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ใช้บทเรียนโปรแกรม ชุดการเรียน เพื่อนช่วยสอน ใช้แฟลชการ์ด ใช้การสอนตามปกติ เป็นต้น

✓ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

1. เอกสารเกี่ยวกับแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ 2529 : 149 - 151) กล่าวถึง ความหมายของแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองว่า คล้ายแบบเรียนสำเร็จรูป เพราะเริ่มต้นด้วยการให้บทเรียนแล้วให้แบบฝึกหัด ต่อจากนั้นจึงเฉลยคำตอบ ลักษณะที่แตกต่างกันคือ แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองมีแบบฝึกหัดมากกว่าแบบเรียนสำเร็จรูป เพราะมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกหัดเป็นการฝึกทักษะให้มากยิ่งขึ้น

ข้อดีของแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

1. ช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองตามอัตราความสามารถของแต่ละคน
2. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู
3. ใช้สอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนยังไม่ทันเพื่อน
4. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน
5. ช่วยให้เกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียนที่ครูต้องทบทวนซ้ำซาก
6. สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จำเป็นต้องเรียนให้พร้อมกัน

7. นักเรียนไม่วางในกิจกรรม เพราะต้องสร้างปฏิริยาตอบสนอง
ตอบที่เรียนทันที

8. นักเรียนตอบผิดไม่มีผู้เเยะเเย่
9. นักเรียนไม่ตองคอยฟังครูสอน
10. ขวยลดภาระของครูในการสอน
11. ขวยให้ผู้สอนพ่นความจำในการสอน
12. ขวยประหยัทรายจ่ายในกรณีที่มีนักเรียนจำนวนมาก
13. ผู้เรียนจะเรียนเมื่อใดก็ได้ตามความพอใจของตนไม่ต้องรอผู้อื่น
14. การเรียนไม่จำกัดเวลาและสถานที่
15. ส่งเสริมความรับผิดชอบของผู้เรียน

ข้อจำกัดของแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

1. นักเรียนมักดูคำตอบที่เฉลยไว้มาก่อน ทำให้ไม่ได้รับความรู้เท่าที่ควร
2. นักเรียนที่อ่านหนังสือไม่คล่องจะมีปัญหาทำให้การเรียนช้า
3. นักเรียนบางคนไม่ทราบว่าเนื้อหาตอนไหนของบทเรียนมีความสำคัญ
ควรทำความเข้าใจเป็นพิเศษ เพราะแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองไม่เน้นหรือย้ำเหมือนกับการสอนของครู
4. แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ไม่มีสื่อประกอบ นักเรียนไม่เข้าใจจะ
เกิดความเบื่อหน่าย และไม่สามารถทำกิจกรรมอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในแบบฝึกหัดเรียน
ด้วยตนเอง
5. สื่อแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองส่วนเป็นภาพ บางบทเรียนจำเป็นต้อง
ใช้สื่อประกอบ แต่ไม่สามารถบรรจุสื่ออื่น ๆ ในแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนจึง
เข้าใจไม่แจ่มแจ้ง
6. เนื้อหาในแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองค่อนข้างจำกัด ถ้านักเรียน
สงสัยหรือต้องการทราบเนื้อหาจากผู้เขียนได้เขียนไว้ไม่สามารถถามได้

7. ความรู้ที่ได้จากการเรียนแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองติดอยู่ในสมองนักเรียนได้ไม่นาน เพราะนักเรียนจะได้สัมผัสเพียงทางเดียว คือทางสายตา

หลักในการสร้างแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

1. ให้นักเรียนมีหลักคือ
 - 1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1.2 เนื้อหาต้องเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
2. ให้แบบฝึกหัดมีหลักคือ
 - 2.1 แบบฝึกหัดนี้ต้องเกี่ยวกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
 - 2.2 มีคำชี้แจงง่าย ๆ และสั้น ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ
 - 2.3 เรียงให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนของความยากง่าย เพื่อให้เด็กมีกำลังใจทำ
 - 2.4 แบบฝึกหัดน่าสนใจและท้าทาย ให้แสดงความสามารถ
 - 2.5 ต้องมีความถูกต้อง ครูจะต้องตรวจพิจารณาให้ดีด้วยอย่าให้มีข้อผิดพลาดได้
 - 2.6 เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แบบฝึกหัดที่กำหนดให้นักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ควรยากง่ายต่างกัน นั่นคือควรมีแบบฝึกหัดให้มาก ๆ เด็กที่มีความสามารถมากจะได้ทำมาก

หลักในการใช้แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

1. ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของสมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองแก่นักเรียน
2. ครูแจกสมุดแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง
3. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรม ครูให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา
4. ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในขณะปฏิบัติงาน
5. ครูตรวจงานที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว

2. เอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกหัด

2.1 หลักการสร้างแบบฝึกหัด

การสร้างแบบฝึกหัดมีองค์ประกอบหลายประการ มีผู้กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกหัดไว้ดังนี้

ศศิธร สุทธิแพทย์ (ศศิธร สุทธิแพทย์ 2517 : 72) ได้ศึกษาพบว่าแบบฝึกหัดที่นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นที่จะทำ เป็นแบบฝึกหัดที่มีลักษณะดังนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. สำนวนภาษาง่าย
3. มีความหมาย
4. คิดได้เร็วและสนุก
5. ได้รับความสนใจ
6. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
7. อาจศึกษาได้ด้วยตนเอง

รัชณี ศรีไพรวรรณ (รัชณี ศรีไพรวรรณ 2517 : 189 - 196) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกหัดไว้ดังนี้

1. ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ และลำดับขั้นการเรียนรู้ของเด็ก เด็กมีประสบการณ์น้อย แบบฝึกหัดจึงจึงใจเด็ก และเป็นไปอย่างลำดับ ขั้นตอนของความยากง่ายเพื่อให้เด็กมีกำลังใจทำ
2. เมื่อจุดมุ่งหมาย มุ่งจะฝึกในด้านใด ก็จัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยครูต้องจัดทำไว้ล่วงหน้าเสมอ
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ถ้าสามารถแบ่งเด็กตามความสามารถ และจัดทำแบบฝึกหัด เพื่อส่งเสริมเด็กแต่ละกลุ่มได้ก็ยิ่งดี
4. ในแบบฝึกหัด ต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ และสั้น ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ
5. แบบฝึกหัดต้องมีความถูกต้อง ครูจะต้องตรวจพิจารณาให้ดีด้วยอย่าให้มีข้อผิดพลาด

6. การทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้ง ต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก เด็กยอมสนใจสิ่งใดอยู่ได้ไม่นาน

7. ควรทำแบบฝึกหัดหลาย ๆ แบบ เพื่อให้เด็กเรียนรู้อย่างกว้างขวางและส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิด

8. กระดาษที่ให้เด็กทำต้องเหนียว และทนพอสมควร

หลักการสร้างแบบฝึกหัดดังกล่าว สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ไพรัตน์ สุวรรณแสน (ไพรัตน์ สุวรรณแสน 2517 : 189 - 190) ซึ่งกล่าวถึงลักษณะแบบฝึกหัดที่ดีว่าต้องมีลักษณะดังนี้

1. เกี่ยวกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย และระดับความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย คำชี้แจง หรือคำสั่งต้องกระชับรัดกุม

4. ใช้เวลาเหมาะสม คือ ไม่ใช่เวลานานหรือเร็วเกินไป

5. เป็นที่น่าสนใจ และท้าทายให้แสดงความสามารถ

2.2 หลักการให้แบบฝึกหัดแก่นักเรียน

นิภา เล็กบำรุง (นิภา เล็กบำรุง 2518 : 14 - 15) ได้กล่าวถึงหลักการให้แบบฝึกหัดแก่นักเรียนไว้ว่า ครูควรมีหลักการในการการให้แบบฝึกหัดเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนดังนี้

1. แบบฝึกหัดต้องแจ่มแจ้งและแน่นอน ครูจะต้องอธิบายวิธีทำให้ชัดเจนให้นักเรียนเข้าใจได้ถูกต้อง และกำหนดขอบเขตให้แน่นอนไม่กว้างเกินไป
2. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน
3. แบบฝึกหัดควรเป็นเรื่องที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว เพราะความรู้หรือประสบการณ์เดิมย่อมเป็นรากฐานหรือประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้การเรียนรู้ เป็นไปได้ง่ายและสะดวกขึ้น

4. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าอันเป็นเครื่องเร้าใจให้นักเรียนทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

5. ครูต้องเร้าความสนใจของนักเรียนใหม่ต่อแบบฝึกหัดนั้น

6. ครูควรเป็นผู้ตั้งปัญหาขึ้น และปัญหานั้นไม่ยากเกินความสนใจของนักเรียน แต่เร้าความอยากรู้อยากเห็น และช่วยให้นักเรียนอยากแก้ปัญหานั้น ๆ

7. การให้นักเรียนรู้เค้าโครงเสียก่อน จะเป็นเครื่องเร้าใจให้นักเรียนทำต่อไปให้สำเร็จ

8. เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แบบฝึกหัดที่กำหนดให้นักเรียนเก่ง นักเรียนปานกลาง และนักเรียนอ่อน ควรยากง่ายต่างกัน ถ้าให้อย่างเดียวกันก็พิจารณาคุณค่าภาพให้แตกต่างกัน หรือให้เด็กที่เรียนอ่อนมีเวลาทำมากกว่า

9. ควรช่วยให้นักเรียนพยายามทำเพื่อผลงานมากกว่าหวังรางวัล หรือเกรงกลัวการลงโทษ การเข้าใจคุณค่าคำถาม ช่วยให้เกิดความสนใจและตั้งใจทำจริง ๆ

10. ควรคำนึงถึงวัยเด็ก สำหรับเด็กเล็กควรมุ่งให้เกิดความรู้ ความชำนาญ สำหรับเด็กโตรู้จักใช้ความคิดแล้ว ควรให้งานที่ส่งเสริมให้เกิดใช้ความคิดมากขึ้น

11. การให้แบบฝึกหัดควรเหมาะสมกับเวลาที่เด็กมีอยู่ ไม่ควรให้มากเกินไป จนนักเรียนไม่สามารถทำสำเร็จได้ และไม่ควรให้น้อยจนมีเวลาว่างมากเกินไป ควรให้นักเรียนใช้เวลาทำแบบฝึกหัด จนเกิดความรู้และทักษะจริง

12. แบบฝึกหัดที่ควรมีความแตกต่างกัน และเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อมิให้ซ้ำจนเกิดความเบื่อหน่าย

3. งานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกหัดซ่อมเสริม

เศรษฐศักดิ์ หนูทอง (เศรษฐศักดิ์ หนูทอง 2527 : 71) ได้ศึกษา ผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนซ่อมเสริมเรื่องเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียน โปรแกรม และแบบฝึกหัด ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนของนักเรียนที่ซ่อมเสริมโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

แบบฝึกหัดเพิ่ม และซ่อมเสริมตามปกติไม่แตกต่างกัน ส่วนความคงทนในการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกหัดเพิ่ม สูงกว่าการซ่อมเสริมตามปกติ ส่วนความคงทนในการเรียนซ่อมเสริมโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับแบบฝึกหัดเพิ่มไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนหลายประการ เช่น ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง ตามอัตราความสามารถของแต่ละคนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่จำเป็นต้องเรียนพร้อมกัน นอกจากนี้แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองยังช่วยลดภาระในการสอนซ่อมเสริมของครูและช่วยแก้ปัญหาครูขาดแคลนได้ จากผลการวิจัยยังพบว่าการใช้แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองทำให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพิ่ม ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกับการสอนซ่อมเสริมปกติโดยครู ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดที่จะนำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองมาใช้ในการเรียนซ่อมเสริม

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเพื่อนช่วยสอน

1. เอกสารเกี่ยวกับเพื่อนช่วยสอน

เพื่อนช่วยสอนหรือการให้นักเรียนสอนกันเอง หรือมีการถ่ายทอดความรู้ให้กันนั้น มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ เช่น เดวิดสัน (Davidson, 1974 : 102) ได้เขียนบทความว่า ถ้านักเรียนสามารถถ่ายทอดสิ่งที่เขาได้เรียนรู้มาให้เพื่อน ๆ ของเขาฟังได้ด้วยภาษาของตนเอง แล้วนักเรียนจะเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในความรู้ทั้งหมด เพราะว่าการพูดหรืออธิบายถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะทำให้ผู้พูดเข้าใจและเห็นได้อย่างชัดเจนว่าความคิดรวบยอด (Concept) ของเรื่องนั้น ๆ คืออะไร ซึ่งตรงกับความคิดของยัง (Young, 1972 : 630) ที่กล่าวว่า นักการศึกษาหลายท่านพิจารณาเห็นว่า นักเรียนจะเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้จากกันและกันมาก การเรียนรู้จากกันและกัน

ของนักเรียนจะทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีว่าการเรียนรู้จากครูเสียอีก เพราะภาษาที่นักเรียนใช้พูดจาสื่อสารกันนั้น สื่อความเข้าใจได้ดีและเหมาะสมกว่าครู เนื่องจากวัยของนักเรียนใกล้เคียงกันมากกว่าวัยนักเรียนกับครู ส่วน ดิลเนอร์ (Dillner, 1971 : 6095 - 6096-A) พบว่า ถ้าให้นักเรียนอาสาสมัครที่เรียนดีเป็นผู้ช่วยสอน

นักเรียนอ่อน จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนอ่อนเกิดสังกัด และยังมีเจตคติที่ดีอีกด้วย

อัลเลนและเฟลด์แมน (Allen and Feldman, 1973 : 1) สรุปผลจากหลักฐานบันทึกของนักเรียนผู้ทำหน้าที่สอนว่า เขาได้รับประโยชน์หลายด้านคือ ความรู้สึกรับผิดชอบแรงจูงใจและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในด้านบวกต่อโรงเรียนและครู ซึ่งสอดคล้องกับสิวาเซธัม (Sivasailam, 1973 : 10) พบว่า ผลเกิดขึ้นในด้านบวกต่อนักเรียนผู้ได้รับการสอนจากเพื่อนเกิดขึ้นอย่างแน่ชัด ทั้งนี้เนื่องจากเขาได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากนักเรียนผู้สอน นอกจากนี้ทั้งนักเรียนทั้งสองฝ่ายยังใช้ภาษาพูดในระดับเดียวกัน ย่อมก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะที่คล้ายคลึงกับปัญหาที่เขาได้ประสบมาด้วยตัวของเขาเอง ทั้งสองฝ่ายจะรู้สึกเป็นอิสระในการซักถาม และสำรวจปัญหาต่าง ๆ ทางการเรียนรู้โดยไม่ต้องเกรงว่าจะเป็นที่น่าตลกขบขันของใคร ๆ เป็นเพราะสัมพันธภาพของนักเรียนทั้งสองฝ่ายที่เกิดขึ้นในระหว่างที่มีการเรียนการสอนนั่นเอง การกระทำเช่นนี้เป็นการสร้างบรรยากาศแห่งการเกี่ยวเนื่องกันอย่างทั่วถึงภายในห้องเรียน และโรงเรียนโดยรวม

ในประเทศฟิลิปปินส์ ได้มีโครงการทดลองของอิมแพค (IMPACT) ซึ่งใช้ระบบการสอนซ่อมเสริมโดยมีผู้ช่วยสอน แล้วบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ถึงร้อยละแปดสิบเก้า เด็กในโรงเรียนอิมแพคได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้เป็นครูและมีครูหรือเพื่อนหรือพ่อแม่ช่วยสอน ปรากฏว่าได้รับผลสำเร็จตามโครงการเป็นอย่างดีจากการศึกษาทั้งกล่าวแสดงให้เห็นว่า นอกจากครูแล้ว ผู้ปกครองและเพื่อน

นักเรียนด้วยกันเองก็สามารถเป็นผู้ช่วยสอนได้ ครูควรจะเป็นผู้จัดการในเรื่องสื่อการเรียนวิธีสอนการประเมินผลการเรียนและเป็นผู้ช่วยเหลือประสานงานในกระบวนการช่วยสอนและผู้สอนดังกล่าว (กาญจนา เกียรติประวัติ ม.ป.ป. 253) ความคิดนำชุมชนเข้ามาร่วมในการให้การศึกษาโดยตรง และนักเรียนมีบทบาทในการช่วยตนเองและช่วยเพื่อนได้เริ่มทดลองครั้งแรกที่โรงเรียนประถมแห่งหนึ่งในลอสแอนเจลิส คาลิฟอร์เนีย นักวิจัย 2 คน ที่รับผิดชอบต่อโครงการซึ่งเริ่มต้นใน ค.ศ. 1968 คือ เมลาแรกโน (Melaragno) และนิวมาร์ก (Newmark) โครงการนี้มีชื่อว่า The Tutorial Community Project. บทบาทของครูจะเปลี่ยนจากหน้าที่สอนนักเรียนโดยตรงมาเป็นผู้สอนนักเรียนผู้ช่วยครู (Tutors) และควบคุมดูแลการสอนของนักเรียน ผู้ช่วยครูเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกจากความสมัครใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนทำหน้าที่ผู้ช่วยครูจะได้รับการอบรมในเรื่องที่จะสอน ศึกษาวัตถุประสงค์ของบทเรียน การวางแผนการสอน วิธีสอน การช่วยเหลือในการคุมห้องสอบและอื่น ๆ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนผู้ช่วยสอนมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่จริงจัง มีความภูมิใจ และมีความเฉลียวฉลาดในการฝึกอบรมและการช่วยสอนได้ผลดีทั้งผู้สอนและผู้เรียน (สุรศักดิ์ หลาบมาลา 2525 : 59 - 60)

เคลาส์ (Nichols. 1976 : 112 Citing Kleus 1975) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการให้เพื่อนนักเรียนช่วยสอนโดยสรุปว่า นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ตามประสบการณ์ที่ได้จากเพื่อนรุ่นเดียวกัน ในรูปการช่วยเหลือทำกิจกรรมและการบ้าน เพราะนักเรียนรู้สึกสบายใจที่รับรู้ และซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเพื่อนนักเรียนกันเอง มากกว่าที่จะไปถามข้อสงสัยจากครู หรือผู้ช่วยสอนที่เป็นผู้ใหญ่ นอกจากนี้ภาษาและคำอธิบายจากเพื่อนนักเรียนด้วยกันก็ยังเป็นภาษาที่ใช้อยู่ในกลุ่มวัยเดียวกัน ง่ายต่อการเข้าใจ

สำหรับในประเทศไทย หน่วยศึกษานิเทศก์ (หน่วยศึกษานิเทศก์ : 147 - 148) ได้กล่าวถึงการจัดการสอนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนสอนกันเองว่า หมายถึงการให้นักเรียนที่เรียนเก่งสอนนักเรียนอ่อนๆ หรือนักเรียนที่เรียนชั้นสูงสอนนักเรียนชั้นต่ำกว่า

วิธีการให้นักเรียนสอนกันเองนี้ใช้ได้ทุกวิชา และมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการการศึกษา เพราะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายที่จะต้องหาครูมาเพิ่ม นักเรียนเก่งหรือชั้นสูงกว่าได้ปรับปรุงฟื้นฟูความรู้ของตนเอง ส่งเสริมความเป็นผู้นำและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

เทคนิคหรือวิธีการที่จะนำมาใช้กับการสอนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนสอนกันเองหรือเพื่อนช่วยสอนมีหลายวิธี เช่น

1. สอนตามความเข้าใจของนักเรียนเอง
2. สอนโดยใช้ใบงาน
3. สอนโดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป
4. สอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้
5. สอนตามแบบฝึกหัดที่กำหนดให้

การสอนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนสอนกันเองมีข้อดีดังนี้

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถของคนในการช่วยเหลือผู้อื่น

2. ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

3. ภาษาที่ใช้ในการสอนช่วยในการสื่อความหมายได้ง่ายและรวดเร็ว

4. นักเรียนที่อ่อนหรือชั้นต่ำกว่า สามารถชักถามนักเรียนที่เรียนเก่งหรือชั้นสูงกว่าได้เต็มที่โดยไม่เกิดความอาย เพราะนักเรียนจะมีความรู้สึกที่เรามาช่วยกันร่วมมือกัน ไม่ใช่มาแข่งขันกัน

5. ทำให้ครูมีเวลาว่างที่จะเตรียมการสอนในบทเรียนใหม่ได้มากขึ้น

6. จากผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่า การสอนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนกันเองนี้ ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (สุกัน เทียนทอง 2527 : 36 - 44)

ในการสอนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนสอนกันเองนี้มีข้อจำกัดดังนี้

1. ถ้านักเรียนที่ครูเลือกให้เป็นผู้สอนนักเรียนก่อนหรือที่เรียนชั้นต่ำกว่ามีความรู้ไม่แตกฉานในจุดประสงค์นั้น ๆ จะทำให้การถ่ายทอดเกิดอุปสรรคหรือปัญหาขึ้นภายในกลุ่ม ครูจึงควรคอยสอดส่องดูแลกลุ่มไม่ปล่อยไปเลย

2. การให้นักเรียนสอนกันเองนี้ จะมีข้อจำกัดเรื่องเวลาทั้งนี้เพราะนักเรียนต้องเรียนตามปกติ จึงอาจเป็นการยากที่จะรวมกลุ่มกันจึงต้องใช้เวลาสอนกันเองนอกตารางปกติ

นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้เพื่อนช่วยสอนไว้หลายท่านด้วยกัน ได้แก่ อรสา ปราชญ์นคร (อรสา ปราชญ์นคร 2523 : 94 - 95) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมอาจทำได้โดยให้นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยสอนนักเรียนที่ยังไม่บรรลุจุดประสงค์ซึ่งอาจจะช่วยสอนตัวต่อตัวหรือสอนเป็นกลุ่มย่อย ข้อดีของการใช้เพื่อนช่วยสอนก็คือ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นเพราะใช้ภาษาเดียวกัน ซึ่งก็สอดคล้องกับ พรหมิ์ โสชะโร (พรหมิ์ โสชะโร 2527 : 4) ที่กล่าวว่า วิธีหนึ่งที่จะช่วยป้องกันและแก้ปัญหในการเรียนของนักเรียนที่เรียนอ่อน เรียนช้า หรือเรียนไม่ทัน คือการเรียนรู้ออกจากครูในชั้นเรียนแล้วแบ่งกลุ่มย่อยให้เพื่อนที่เรียนเก่งในห้องเรียนช่วยสอนอีกครั้ง เพราะการให้เพื่อนช่วยสอนเป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนอ่อน เรียนช้า สามารถเรียนได้ทันเพื่อน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจมีความเข้าใจมากขึ้น และสามารถบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้เพื่อนเป็นผู้ช่วยสอนย่อมเป็นการง่ายในการทำให้เกิดความเข้าใจ ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้ช่วยสอน และผู้ได้รับการสอนใช้ภาษาพูดในระดับเดียวกัน และเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการคบเพื่อน เพื่อนผู้สอนเข้าใจปัญหาของเพื่อนผู้ช่วยเรียนได้ดี เพราะคล้ายกับปัญหาที่ตัวเองเคยประสบมา ทั้งสองฝ่ายรู้สึกเป็นอิสระในการซักถาม สืบหาปัญหาต่าง ๆ ทางการเรียน ตลอดจนการฝึกทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางด้านผู้ช่วยสอนก็จะได้รับประโยชน์ทางอ้อม คือ ช่วยให้ตนเองเข้าใจยิ่งขึ้นและได้ฝึกความรับผิดชอบ นอกจากนี้เป็นการแบ่งเบาภาระของครู และเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนให้แก่ผู้เรียน

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เพื่อนช่วยสอน

เทเลอร์ (Taylor. 1969 : 195) ได้ศึกษามลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากการสอนตามโปรแกรมไคยติลงแล้ว ปรากฏว่านักการศึกษากลุ่มที่ได้รับการสอนจากเพื่อนยิ่งมากเท่าใดก็ยิ่งได้รับผลประโยชน์ต่อการศึกษามากเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ เซฟเวอร์และนิน (Shaver and Nuhn. 1971 : 107) ที่ศึกษาโดยให้เด็กสอนกันเองระหว่างเด็กเก่งกับเด็กอ่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยใช้วิธีการเขียนและการอ่าน พบว่าการให้เด็กสอนกันเองมีประสิทธิภาพในการเพิ่มคะแนนของกลุ่มทดลองในการทำแบบทดสอบ STEP (Standard Test of Educational Progress) เกี่ยวกับการอ่านและการเขียน

ดิลเลอร์ (Dillner. 1971 : 6095 - 6096-A) ได้ศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนซ่อมเสริมการอ่านในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เพื่อนช่วยสอนและไม่มีเพื่อนช่วยสอนผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยมีเพื่อนช่วยสอนมีความสามารถในการอ่าน เข้าใจโคลงกลอนและมีความคิดรวบยอดดีกว่ากลุ่มไม่มีเพื่อนช่วยสอน

ซินเคลาร์ (Sindelar. 1978 : 6060-A) ได้เปรียบเทียบผลของการให้นักเรียนสอนกันเองและการสอนเป็นกลุ่มย่อยเกี่ยวกับทักษะการอ่าน และเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ของพัฒนาการทางด้านการอ่านปากเปล่ากับพัฒนาการทางด้านการอ่านเอาเรื่องของนักเรียนเกรด 4 ผลการวิจัยปรากฏว่า การให้เด็กสอนกันเองมีประสิทธิภาพพอ ๆ กับการสอนเป็นกลุ่มย่อย ๆ (3 คน 1 คน) โดยครูประจำการด้วยการวัดจากคะแนนของการทำแบบทดสอบจากการอ่านเอาเรื่อง จากการทดลองของ ซินเคลาร์ สรุปได้ว่า การให้เด็กสอนกันเองนี้ได้ผลพอ ๆ กับการสอนเป็นกลุ่มย่อยโดยครูประจำการ

บราวน์ (Brown. 1981 : 1457-A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เพื่อนเป็นผู้ช่วยสอนในการแก้ปัญหาโจทย์ทางคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมเพื่อจัดรูปแบบบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 4 จำนวน 160 คน

แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 80 คน และนักเรียนอาสาสมัครเกรด 6 จำนวน 80 คน ได้รับการฝึกให้เป็นผู้ช่วยสอน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละเท่ากัน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม การวิเคราะห์ใช้ความแปรปรวนร่วมของการแสดงออกของนักเรียนเกรด 4 ที่ได้รับการช่วยสอน (เปรียบเทียบกับพวกที่ไม่ได้รับการช่วยสอน) ปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในเรื่องเจตคติของเด็กที่มีต่ออัตราการแก้ปัญหากลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอนเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ทั้งผู้ช่วยสอนและผู้ที่ได้รับการช่วยสอน

ออกัส (August. 1982 : 98-A) ได้ศึกษาผลของการใช้เพื่อนเป็นผู้สอนภาษาที่สองแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ซึ่งเป็นเจ้าของภาษา และภาษาที่สองที่ได้รับโดยใช้เวลาในการทดลอง 30 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองมีจำนวน 28 คน มีอายุ 6 - 10 ปี ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิบัติในการจัดโครงสร้าง มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่พูดภาษาอังกฤษได้คล่องมีขอบเขตกว้างกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม และความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ในการพูดภาษาอังกฤษกับเพื่อน กับสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แมคเคทัน (McKethen. 1982 : 710-A) ได้เปรียบเทียบเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยลินคอล์นที่ได้รับการช่วยสอนจากเพื่อนและไม่ได้รับการช่วยสอนจากเพื่อน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มี 25 คน สมัครใจจะเข้าร่วมปฏิบัติการในกลุ่มทดลอง และนักเรียนจำนวน 28 คน ได้รับมอบหมายให้เป็นกลุ่มควบคุมไม่ให้มีส่วนร่วมในโปรแกรมการช่วยสอน ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ Computation Placement Test และ Semantic Differential Attitude Scale เป็นเครื่องมือในการทดลองใช้เวลา 14 สัปดาห์

นักเรียนที่เป็นผู้ช่วยสอนได้ถูกฝึกเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จัดให้มีการช่วยสอนครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 12 สัปดาห์ ผลของการศึกษาปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่างมีเจตคติที่มีต่อคณิตศาสตร์ในทางบวกทั้งคู่

สำหรับในเรื่องเวลา วินาร์โน (Winarno. 1974 : 131 - 135) ได้เสนอว่า การสอนแต่ละครั้งในระดับประถมศึกษาไม่ควรเกินครั้งละ 30 นาที แต่ อัลเลน (Allen. 1976 : 372) กล่าวว่า ผู้ที่จัดให้เด็กสอนกันเองว่า ยิ่งใช้เวลาในการจัดให้มีการสอนกันเองมากเท่าใด ทางการเรียนของเด็กมากเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ข้างต้นนี้ยังต้องการข้อมูลจากการศึกษาในเชิงเพียงพอที่จะยอมรับระยะเวลาที่เหมาะสม ความเบื่อหน่ายและมีผลออกมาในทาง

สำหรับในประเทศไทย ได้มีผู้วิจัยศึกษา

คือ

ทรงสถิต กิตติคุณวัจนะ (ทรงสถิต กิตติคุณวัจนะ 2521) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการให้นักเรียนสอนกันเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2521 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ จำนวน 84 คน เป็นนักเรียนหญิง 43 คน นักเรียนชาย 41 คน โดยการเลือกนักคะแนนในการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มผลการศึกษาพบว่าคะแนนสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปรีชา วิเทศวิทยานุศาสตร์ (ปรีชา วิเทศวิทยานุศาสตร์ 2521) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาทักษะอ่าน 2 ซึ่งเป็นการซ่อมเสริมช่วยชุดการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง

จำนวน 30 คน มีนักเรียนผู้ช่วยสอนเป็นผู้ดำเนินการ กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 30 คน มีนักเรียนผู้ช่วยสอนกับครู ร่วมเป็นผู้ดำเนินการ กลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน มีครูเป็นผู้ดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะอ่าน 2 แตกต่างกันอย่างใดไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามก็ตีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองทั้งสอง และกลุ่มควบคุมผ่านเกณฑ์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้

ข้อแก้ว โภคย์สุภัทร (ข้อแก้ว โภคย์สุภัทร 2525 : 122) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่เรียนโดยมีเพื่อนนักเรียนเก่งกว่าเป็นผู้สอน ผู้สอนมี 2 พวก คือ ผู้สอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กับผู้สอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนจากโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ จำนวน 66 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 33 คน เป็นกลุ่มที่สอนโดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 33 คน เป็นกลุ่มที่สอนโดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ผู้สอนใช้ชุดการสอนประกอบการสอนซึ่งเป็นชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลาในการทดลองสอน 14 คาบ คาบละ 50 นาที หลังจากจบการสอนแล้ว ได้มีการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย วัดความสนใจ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่ากลุ่มทดลองที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความแตกต่างระหว่างความสนใจในการเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พรรณี โสณะโร (พรรณี โสณะโร 2527 : 47 - 54) ได้ศึกษาดลการให้เพื่อนช่วยสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เจตคติต่อคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนวนรนาภิเฉลิม อำเภอมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 120 คน กลุ่มทดสอบกลุ่มที่ 1 มีเพื่อนช่วยสอนอย่างมีแบบแผน กลุ่มที่ 2 มีเพื่อนช่วยสอนอย่างมีอิสระ กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมที่สอนด้วยวิธีตามปกติ ผลการทดลองปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคงทนในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุกัญ เทียนทอง (สุกัญ เทียนทอง 2527 : 78) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมคณิตศาสตร์เรื่องทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยครู กลุ่มเพื่อน และศึกษาด้วยตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 16 คน นักเรียนผู้ช่วยสอน 1 คน ทอกลุ่มย่อย 2 คน สอนตามคู่มือครูสอนสิ่งที่บกพร่อง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 40 นาที จากการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนทุกกลุ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มที่สอนโดยครู และกลุ่มเพื่อนซึ่งได้คำนึงข้อบกพร่องของนักเรียนแต่ละคนทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และกลุ่มที่สอนโดยครู และกลุ่มเพื่อนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเพื่อนช่วยสอนจะเห็นว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อความคิดเจตคติ และพฤติกรรมของนักเรียน การให้นักเรียนสอนกันเองนั้นมีประโยชน์ต่อผู้ช่วยสอนและผู้ได้รับการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่อยู่ในระยะวัยรุ่น เนื่องจากเด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการยอมรับจากเพื่อนมากเป็นพิเศษกว่าวัยอื่น

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบอิงโคเมน

1. เอกสารเกี่ยวกับแบบทดสอบอิงโคเมน

1.1 ความหมายและลักษณะของแบบทดสอบอิงโคเมน

การวัดผลการศึกษาในปัจจุบันของประเทศไทย โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษา ได้ใช้การวัดผลการศึกษาแบบอิงเกณฑ์ โกวิท ประวาลพฤกษ์ (โกวิท ประวาลพฤกษ์ 2523 : 18 - 19) ได้สรุปว่า การวัดผลแบบอิงเกณฑ์นั้น จะต้องนำผลการสอบไปเทียบกับ "เกณฑ์" ที่กำหนดไว้เกณฑ์อาจจะกำหนดขึ้นจากจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือกำหนดขึ้นจากกลุ่มพฤติกรรม แบบทดสอบที่ยึดเกณฑ์จากจุดประสงค์เรียกว่า แบบทดสอบอิงจุดประสงค์ และแบบทดสอบที่ยึดเกณฑ์จากกลุ่มพฤติกรรม เรียกว่า แบบทดสอบอิงกลุ่มพฤติกรรม หรือแบบทดสอบอิงโคเมน

ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ กมล ภูประเสริฐ (กมล ภูประเสริฐ 2520 : 1 - 15) ซึ่งกล่าวไว้ว่าการกำหนด "เกณฑ์" สำหรับอ้างอิง โดยอาศัยการกำหนดขอบเขตของพฤติกรรมนี้ เรียกว่าการกำหนดโดเมน ฉะนั้นแบบทดสอบแบบนี้เรียกได้ว่า "แบบทดสอบอิงโดเมน" การกำหนดโดเมนดังกล่าวเปรียบเสมือนการกำหนดขอบเขตของการสร้างคำถาม

ในลักษณะเดียวกัน สงบ ลักษณะ (สงบ ลักษณะ 2525 : 1 - 14) ได้อธิบายไว้ว่า แบบทดสอบที่เหมาะสมที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้คือนั้นควรเป็นแบบทดสอบอิงโดเมน และให้ความหมายของคำว่าโดเมนไว้ดังนี้ โดเมนหมายถึงมวลพฤติกรรมหรือประชากรพฤติกรรมในขอบเขตเนื้อหาวิชาที่กำหนดหรือวิเคราะห์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อที่จะสร้างข้อสอบ ประเถียง ทาสีแสง (ประเถียง ทาสีแสง 2527 : 11) ก็ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบอิงโดเมนไว้ว่า หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นตัวแทนของประชากร ข้อสอบทั้งหมดที่วัดมวลความรู้หรือกลุ่มพฤติกรรมในขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และ บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ 2527 : 5) ก็ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบอิงโดเมนไว้ว่า หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างมาจากลักษณะเฉพาะของมวลความรู้ ซึ่งสุ่มมาจากประชากรข้อสอบ

ไฮฟลี และคนอื่น ๆ (Hively others. 1968 : 275 - 290) มีความเห็นว่าการสร้างแบบทดสอบโดยยึดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นทำได้แคบ ไม่ครอบคลุมเนื้อหา และไม่แน่ใจว่าจะแปลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ถูกต้องจริง จึงได้คิดวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยกำหนด "ฟอร์ม" (Item Form) ซึ่งเป็นการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาวิชาและพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นหลักในการเขียนข้อสอบ ต่อมาได้เรียนการวัดผลแบบนี้ว่าการวัดผลแบบอิงโดเมน (Domain Referenced Measurement)

แกลเซอร์ และนิตโก (Glaser and Nitko. 1971 : 653) ได้ให้ความหมายว่าแบบทดสอบอิงโคเมนสร้างขึ้นโดยต้องการให้ผลการวัด สามารถแปลความหมายออกมาได้โดยตรงในรูปของมาตรฐานการกระทำที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งแสดงได้โดยให้นิยามโคเมนของภารกิจหรืองานที่ผู้เรียนควรทำได้ จากนั้นนำตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของงานจากโคเมนนี้มาจัดทำเป็นแบบทดสอบ ผลจากการวัดจะแสดงถึงพฤติกรรมของแต่ละคน เพื่ออ้างอิงไปยังโคเมนที่นิยามไว้

ปอปแฮม (Popham. 1978 : 94) ได้อธิบายว่า การวัดผลแบบอิงเกณฑ์นั้นต้องการวัดผู้สอบแต่ละคนว่ามีความรู้เพียงใด ในขอบเขตของกลุ่มพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้อย่างดีแล้ว (Well defined behaviorial domain) เนื่องจากแบบทดสอบอิงเกณฑ์ประกอบไปด้วยข้อทดสอบที่ควบคุมไปกับกลุ่มพฤติกรรม จึงมีผู้เรียกแบบทดสอบนี้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์อิงโคเมน

การประเมินผลการศึกษาในเมืองไทย ได้นำหลักการทดสอบแบบอิงเกณฑ์บรรจุไว้ในระเบียบการประเมินผล ทั้งหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 การเขียนข้อสอบโดยยึดคุณระสงค์เชิงพฤติกรรม ได้มีการเผยแพร่เข้าไปสู่ครูผู้สอนทุกระดับ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2525 การเขียนข้อสอบได้มีการพัฒนาความคิดก้าวหน้าขึ้นอีก คือ ได้มีการเสนอแนวทางการเขียนข้อสอบโดยอาศัยการกำหนดลักษณะเฉพาะของข้อสอบ (Item Specification) ซึ่งเป็นการเขียนข้อสอบอิงเกณฑ์ที่ยึดโคเมน หรือมวลความรู้ โดยมี ดร.สงบ ลักษณะ เป็นผู้คิดประดิษฐ์ขึ้น โดยดัดแปลงมาจากเทคโนโลยีการเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์ขยายความของปอปแฮม (Popham. 1978 : 94) และการกำหนดพลักรัมข้อสอบของ ไฮฟลิ และคนอื่น ๆ (Hively others. 1968 : 275 - 290)

จากความหมายและลักษณะของแบบทดสอบอิงโคเมน ที่มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายดังกล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่าแบบทดสอบอิงโคเมน ประกอบด้วยข้อทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นตัวแทนของประชากร ของข้อสอบทั้งหมดที่วัดมวลความรู้หรือกลุ่มพฤติกรรมในขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเรียกว่า โคเมน ประชากรข้อสอบของโคเมนคือ เขตหรือจักรวาลของข้อสอบทั้งหมดที่วัดพฤติกรรมตามโคเมนนี้

กลุ่มตัวอย่างข้อสอบคือ ข้อสอบบางส่วนที่สุ่มมาจากประชากรข้อสอบ เขตหรือจักรวาลของข้อสอบทั้งหมดในโคเมน สามารถกำหนดโดยการบรรยายไว้ในรูปลักษณะเฉพาะของข้อสอบ การแปลความหมายของคะแนนจะอ้างอิงสัดส่วนที่ตอบถูกในแบบทดสอบที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกลับไปยังโคเมน เช่น ผู้สอบคนหนึ่งที่ทำข้อสอบอิงโคเมนหนึ่งถูก 3 ใน 4 ข้อ ก็สรุปได้ว่า ผู้สอบสามารถตอบข้อสอบทั้งหมดที่อยู่ในจักรวาลหรือโคเมนเดียวกันถูกต้องทุก ๆ 3 ใน 4 ข้อเสมอ ดังนั้นแบบทดสอบชนิดนี้จึงเป็นประโยชน์มากในการประเมินเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอน

1.2 การประเมินผลแบบอิงโคเมน และประโยชน์ของการประเมิน

การสอนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ถึงขั้นรอบรู้ (Mastery) นั้นได้มีการเผยแพร่มานานแล้ว โดยยึดแนวคิดของ บลูม (Bloom, 1958 : 1 - 12) ที่ว่า กระบวนการเรียนการสอนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุการเรียนรู้ได้ถึงร้อยละ 75 - 90 ของจำนวนผู้เรียน โดยนำเอาบทเรียนมาแยกเป็นหน่วยย่อย ๆ ให้เข้าใจง่ายและมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เมื่อสอนจบแต่ละหน่วยแล้วก็สอบวัดด้วยข้อสอบย่อยท้ายบทและใช้ผลการสอบเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลแบบอิงโคเมน เหมาะสมจะใช้ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามกลุ่มพฤติกรรมที่กำหนดขอบเขตไว้อย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจง การประเมินแบบนี้อาจเรียกว่า เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน หรือการประเมินย่อย ซึ่งจะเป็นการทดสอบคุณภาพการเรียนรู้หลังจากเรียนไปแล้วตอนหนึ่ง หรือหน่วยย่อย ๆ หนึ่งหนึ่งเพื่อดูว่าผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้แล้วหรือยัง คะแนนของผู้สอบแต่ละคนเรียกว่า คะแนนอิงโคเมน ซึ่งแสดงว่าผู้สอบสามารถปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด และจากคะแนนที่ได้รับนี้ควรจัดผู้สอบไว้ในสถานะของการเรียนรู้ได้จริง หรือยังไม่เรียนรู้ในโคเมนนั้น ๆ โดยนำคะแนนของโคเมนไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งเป็นคะแนนจุดตัด เพื่อจำแนกผู้สอบออกเป็นผู้เรียนรู้ได้ตามเกณฑ์และผู้ยังไม่เรียนรู้ไม่ได้ตามเกณฑ์ (ประเทือง ทาสีแสง 2527 : 12)

ไพศาล หวังพานิช (ไพศาล หวังพานิช 2520 : 40 - 41) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการใช้แบบทดสอบอิงโคเมนว่า

1. ช่วยให้ความรู้ความสามารถของผู้เรียน ทั้งในส่วนที่ไค้ผลและส่วนที่เป็น ข้อบกพร่องเพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนได้ถูกต้อง
2. ช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนครบถ้วนสมบูรณ์
3. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน
4. ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสดูตรวจสอบวิธีสอนของตน

ส่วน สงม ลักษณะ (สงม ลักษณะ 2525 : 1 - 14) ก็ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้แบบทดสอบอิงโคเมนว่า

1. ช่วยให้การวางแผนการเรียนการสอนของแต่ละวิชามีความหมายขึ้น โดยเน้น เนื้อหาย่อย ๆ และพฤติกรรมที่ควรแก่การสอน การประเมิน แทนที่จะเน้นจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรมย่อย ๆ

2. การประเมินผลแบบนี้ช่วยให้ได้ข้อมูลหลายระดับ ตั้งแต่ระดับโคเมน ที่เราสามารถตรวจสอบระดับคะแนนโคเมนได้ว่า ผู้เรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง ระดับวิชาช่วยให้ทราบระดับความสำเร็จของวิชา ถ้าบกพร่องก็ทราบได้ทันทีว่า บกพร่องในโคเมนใด ซึ่งจะทำให้การสอนซ่อมเสริมได้สะดวก เพราะมีขอบข่ายเนื้อหาที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบความสำเร็จระดับหมวดวิชา และระดับหลักสูตรรวมทุกวิชาอีกด้วย

1.3 การสร้างแบบทดสอบอิงโคเมน

สแตนลีย์ และฮอปกินส์ (Stanley and Hopkins. 1972 : 171)

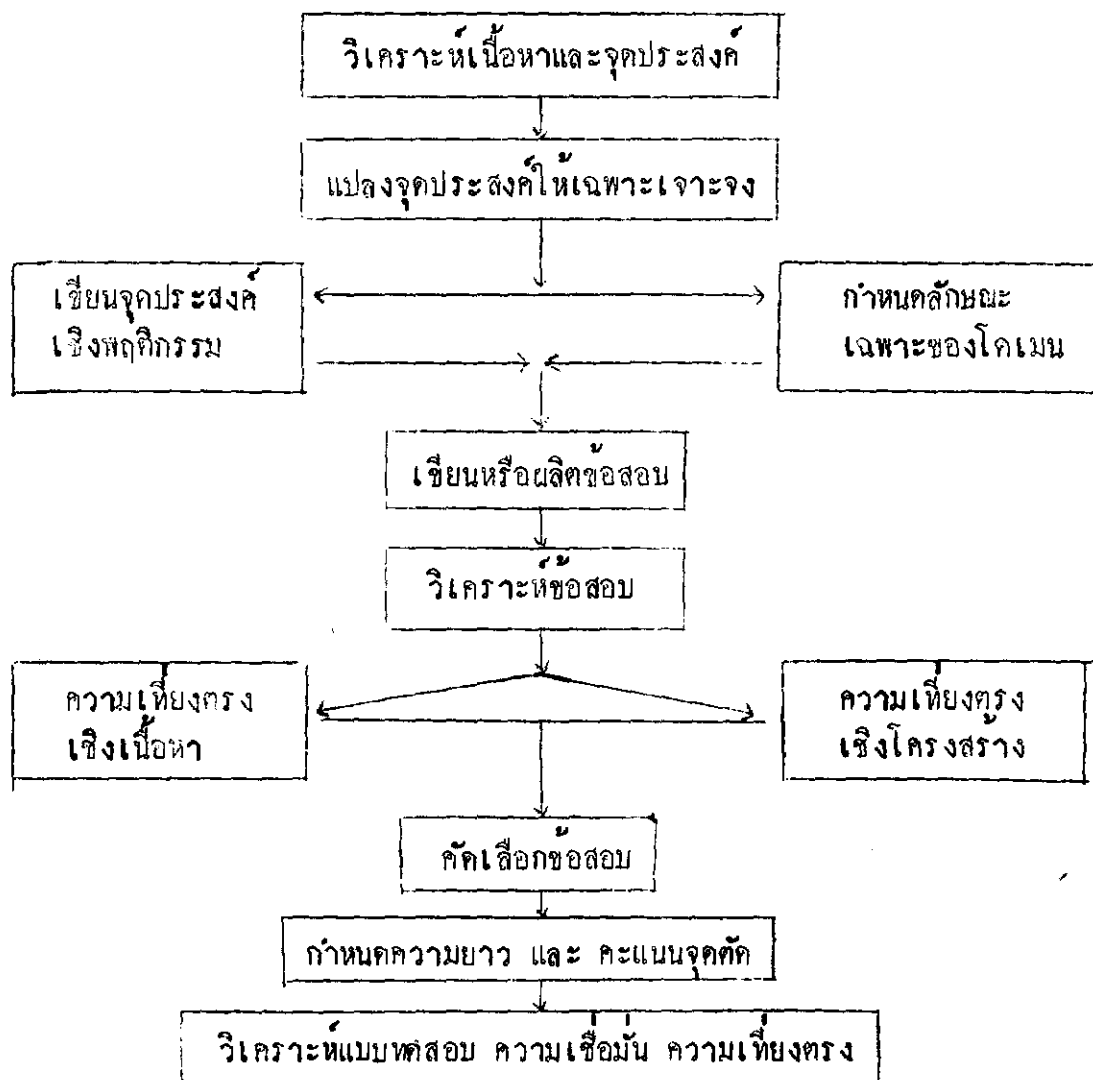
สรุปแนวการสร้างแบบทดสอบโดยทั่วไปไว้ 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นวางแผนสร้างแบบทดสอบ
2. ขั้นเตรียมงานเขียนข้อสอบและลงมือเขียนข้อสอบ
3. ขั้นทดลอง
4. ขั้นประเมินผลแบบทดสอบ

ส่วน อังคณา สายยศ (อังคณา สายยศ 2526 : 118 - 126) ก็ได้กล่าวถึง การวางแผนการเขียนข้อสอบอิงเกณฑ์ไว้เป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับพฤติกรรม
2. เขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
3. เขียนข้อสอบ
4. การหาคุณภาพของข้อสอบ

แนวการสร้างข้อทดสอบอิงเกณฑ์ของ อังคณา สายยศ นี้สอดคล้องกับของ รอยด์ และฮาโลนา (Roid and Haladyna. 1980 : 294 - 295) ที่ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบอิงโคเมนไว้ดังแผนผังต่อไปนี้



การหาคุณภาพของแบบทดสอบ

อังคณา สายยศ (อังคณา สายยศ 2526 : 118 - 126) ได้กล่าวถึง
การหาคุณภาพของแบบทดสอบไว้ดังนี้

1.4 การหาคุณภาพของแบบทดสอบมี 2 ตอน คือ

1. การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อดูว่าข้อสอบที่เขียนขึ้นมานั้น สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ โดยใช้วิธีของโรวิเนลลี และ เฮมบิลตัน คือนำเอาเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วนำข้อสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ คำนึงเนื้อหา ตัดสินว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่สร้างขึ้นนั้น กรอบคลุมเนื้อหาหรือไม่

2. การวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบ โดยนำข้อสอบไปทดสอบกับนักเรียน แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์หาคุณภาพ ดังนี้

2.1 หากความยากง่าย ข้อสอบอิงเกณฑ์ควรค่อนข้างง่าย เพราะถ้า นักเรียนเรียนเรื่องนั้นจนจบรอบรู้ขึ้นต่ำก็ควรทำได้ ดังนั้นข้อสอบอิงเกณฑ์ควรมีความ ยากง่ายตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

2.2 หากอำนาจจำแนก สำหรับข้อสอบแบบอิงเกณฑ์นั้น อำนาจจำแนก หมายถึง ค่าที่จำแนกระหว่างกลุ่มที่รอบรู้กับกลุ่มที่ไม่รอบรู้ ข้อสอบอิงเกณฑ์จะไม่เน้น ค่าอำนาจจำแนก ดังนั้นจึงถือว่าข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.00 ขึ้นไปเป็น ข้อสอบที่ใช้ได้

2.3 หากความเชื่อมั่น ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ เป็น การหาความคงที่ของกลุ่มที่สอบผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งอาจหาได้จากการสอบครั้ง เดียว หรือสองครั้งขึ้นอยู่กับแต่ละวิธี

จากเอกสารเกี่ยวกับแบบทดสอบอิงโคเมน ประกอบด้วยข้อทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นตัวแทนของประชากรข้อสอบทั้งหมด ที่วัดมวลความรู้หรือพฤติกรรมในขอบเขตเนื้อหา ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าแบบทดสอบอิงโคเมน เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอน เพราะช่วยให้ผู้สอนทราบขอบกพร่องด้านการเรียนและขอบกพร่องด้าน การสอนของครู เพื่อจะได้หาวิธีปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมต่อไป

2. งานวิจัยเกี่ยวกับแบบข้อสอบอิงโคเมน

กาโนโพล (Ganopole. 1978 : 217) ได้ศึกษาการสร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์เพื่อวัดความสามารถพื้นฐานในการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเลือกสถานการณ์ที่สร้างขึ้นจากมวลประชากรในเรื่องนี้ และจะตัดสินความรู้ในการอ่านได้จากแบบทดสอบและนิยามชี้แจงจำกัดของโคเมนที่จะจัดจากแบบทดสอบ ส่วนความเชื่อมั่นของแบบทดสอบนั้นหาได้จากการสอบซ้ำและการสอบด้วยข้อสอบคู่ขนาน ส่วน สับโคเวียก (Subkoviak. 1976 : 265 - 276) ได้ศึกษาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ พบว่าค่าความเชื่อมั่นจะมีค่าสูงถ้าคะแนนจุดตัดมีค่าต่ำสุดหรือสูงสุด ค่าความเชื่อมั่นจะต่ำถ้าคะแนนจุดตัดอยู่ในระดับกลาง ๆ สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบอิงโคเมนในประเทศไทย ได้มีผู้ทำวิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

กาญจนา วัฒนสุนทร (กาญจนา วัฒนสุนทร 2521 : 106 - 111) ได้สร้างแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) จำนวน 4 ฉบับ โดยสร้างตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 60 คน คัดเลือกข้อสอบโดยดัชนีเอส และมีความยากที่สูงกว่า .20 ด้านความเหมาะสมของแบบทดสอบพบว่า คะแนนเกณฑ์จะมีผลต่อความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคือเมื่อกำหนดเกณฑ์สูงค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นจะลดลง โดยหาความเชื่อมั่นของ ลิฟวิงสตัน และหาความเที่ยงตรงด้วยวิธีของ คาร์เวอร์ ส่วน สมถวิล วิจิตรวรรณ (สมถวิล วิจิตรวรรณ 2524 : 115 - 120) ได้สร้างแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์เรื่องการหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 ฉบับ ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 124 คน พบว่าคะแนนของเกณฑ์แต่ละจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีค่าตั้งแต่ 50 % ถึง 80 % ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของ ไพฑูรย์ เวทการ (ไพฑูรย์ เวทการ 2524 : 67 - 72) ได้สร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์เรื่องอัตราส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ฉบับ ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 132 คน พบว่า เกณฑ์ที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 50 % ถึง 60 %

และต่อมาในปี 2526 ประเพณี ทาสีแสง (ประเพณี ทาสีแสง 2527 : 84 - 119) ได้ทดลองสร้างแบบทดสอบอิงโคเมนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องคู่ลำดับและกราฟ ชั้น ม.1 จำนวน 6 ฉบับ ผลการทดลองปรากฏว่าแบบทดสอบทั้ง 6 ฉบับ มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและมีคุณภาพพอที่จะใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคู่ลำดับและกราฟได้จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบอิงโคเมน ที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการประเมินผลการศึกษาในประเทศไทย เริ่มนำหลักการทดสอบแบบอิงเกณฑ์มาใช้ในหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในปี พ.ศ. 2521 และใช้ในหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในปี พ.ศ. 2524 การสร้างแบบทดสอบอิงโคเมนยังไม่แพร่หลาย ดังนั้นจึงสมควรที่จะศึกษาและสร้างแบบทดสอบชนิดนี้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้สอนแตกต่างกัน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มเพื่อนช่วยสอนเมื่อสิ้นสุดการเรียนซ่อมเสริมสูงกว่าก่อนดำเนินการสอน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน" อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สอบหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทยด้วยแบบทดสอบอิงโคเมนแล้วได้คะแนนต่ำกว่าจุดตัด มีจำนวน 196 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน" อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สอบหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทยได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนจุดตัด ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จากนั้นก็ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง
 - 1.1 เนื้อหาเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย 7 ชนิด มี คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน
 - 1.2 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ยึดหลักการสร้างของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ 2529 : 150 - 151)

1.2.1 ใ้บทเรียนมีหลัก คือ

1.2.1.1 ครูจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

1.2.1.2 เนื้อหาต้องเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก

1.2.2 ใ้แบบฝึกหัดมีหลัก คือ

1.2.2.1 แบบฝึกหัดนี้ต้องเกี่ยวกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว

1.2.2.2 มีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น เพื่อให้เด็กเข้าใจ

1.2.2.3 เรียงให้เป็นไปตามลำดับความยากง่าย เพื่อให้เด็กมีกำลังใจ

1.2.2.4 แบบฝึกหัดน่าสนใจและท้าทาย ให้แสดง

ความสามารถ

1.2.2.5 ต้องมีความถูกต้อง

1.2.2.6 แบบฝึกหัดต้องมีจำนวนมาก เพื่อสนองความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

1.2.3 หลักในการใช้

1.2.3.1 ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

1.2.3.2 ครูแจกแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

1.2.3.3 นักเรียนทำกิจกรรม ครูให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา

1.2.3.4 ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในขณะปฏิบัติงาน

1.2.3.5 ครูตรวจงานที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว

1.2.4 นำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จุดประสงค์ และภาษา

1.2.5 นำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธรังสีปิบูลย์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข

2. แบบฝึกหัด

2.1 เนื้อหาของแบบฝึกหัด

ใช้เนื้อหาเช่นเดียวกับเนื้อหาของแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง

2.2 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกหัด

ใช้คำถามเช่นเดียวกับคำถามในแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองแต่ไม่มีการเฉลยคำตอบในแบบฝึกหัด

2.3 นำแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบฝึกหัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธรังสีปิบูลย์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข

3. แผนการสอนหลักภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การจำแนกคำในภาษาไทย มีขั้นตอนในการสร้างแผนการสอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตร แบบเรียน คู่มือการสอนหลักภาษาไทยของกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 สร้างแผนการสอนเป็นรายคาบให้สอดคล้องกับวิธีดำเนินการทดลองและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลเป็นสำคัญ

3.3 นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเพื่อปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยได้เสนอเกณฑ์ไว้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

3.3.1 ความชัดเจนและความถูกต้องของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.3.2 ความสอดคล้องของกิจกรรมและเนื้อหา

3.3.3 ความสอดคล้องของการประเมินผลและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.4 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนพุทธรังสีปัญญ์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนประมาณ
30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์

3.5 นำแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการวิจัยต่อไป

4. แบบทดสอบอิงโคเมนหลักภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การจำแนก
คำในภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบอิงโคเมน
ตลอดจนหลักสูตร คู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบอิงโคเมน

4.2 ศึกษาเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและ
พฤติกรรมที่ใช้เขียนแบบทดสอบ

4.3 นำเนื้อหาวิชาโคเมนและจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตัดสิน
ประเมินความสอดคล้อง การประเมินความสอดคล้องของโคเมนและจุดประสงค์กับเนื้อหา
ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไว้ ทำได้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน ตามวิธีการประเมินความ
สอดคล้องของโรวินสกี และแฮมเบิลตัน (บุญเชิด วิทยุอนันตพงษ์ 2527 : 88 - 89
อ้างอิงมาจาก Hambleton. 1977)

ตาราง 1 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างโคเมน จุดประสงค์กับเนื้อหาที่กำหนด

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าโคเมนและจุดประสงค์ต่อไปนี้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนี้

- + 1 แน่ใจว่าโคเมนและจุดประสงค์นั้นวัดได้จริง
- 0 ไม่แน่ใจว่าโคเมนและจุดประสงค์นั้นวัดได้จริง
- 1 แน่ใจว่าโคเมนและจุดประสงค์นั้นวัดไม่ได้

เนื้อหา	โคเมน	จุดประสงค์	ผลการประเมิน		
			1	0	-1
การจำแนกคำ ในภาษาไทย	1. ความรู้ความจำในเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย	1. บอกได้ว่าคำที่เห็นในประโยคเป็นคำชนิดใด และให้เหตุผลประกอบได้			
	2. ความเข้าใจในเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย	2. ยกตัวอย่างคำชนิดต่าง ๆ จากข้อความที่ได้อ่านหรือได้ฟังมาและบอกได้ว่าเป็นคำชนิดใดตามจำนวนที่ครูกำหนด			
	3. การนำไปใช้ใน เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย	3. แต่งประโยค ใช้คำชนิดต่าง ๆ ได้ตามที่ครูกำหนด			

หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญกำหนดคะแนน การพิจารณาความสอดคล้องระหว่างโคเมน จุดประสงค์กับเนื้อหาเสร็จแล้วจะนำคะแนนรวมจุดประสงค์ในแต่ละโคเมนจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด ไปหาค่าเฉลี่ย ความสอดคล้อง ถ้าค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ก็แสดงว่าจุดประสงค์ นั้นครอบคลุมเนื้อหา ถ้าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 0.5 ก็แสดงว่าจุดประสงค์นั้นยังไม่ครอบคลุม เนื้อหา ต้องนำไปแก้ไขปรับปรุงใหม่

4.4 สร้างข้อสอบชนิดอิงโคเมน จำนวน 70 ข้อ โดยยึดหลักเฉพาะของ ข้อสอบตามแบบของ สงบ ลักษณะ (สงบ ลักษณะ 2525 : 16) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.4.1 บอกพฤติกรรมที่ต้องการวัด

4.4.2 เขียนพฤติกรรมย่อย

4.4.3 เขียนคำอธิบาย

4.4.4 เขียนลักษณะคำถาม และคำตอบ

4.4.5 เขียนตัวอย่างข้อสอบ

4.5 นำข้อสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาประเมินเพื่อพิจารณาว่า ข้อสอบแต่ละข้อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ดังตัวอย่าง

ตาราง 2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อต่อไปนี้ วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ให้ท่านพิจารณาให้คะแนนดังนี้

- + 1 แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้จริง
- 0 ไม่แน่ว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา		
		1	0	-1
บอกได้ว่าค่าที่เห็นในประโยค เป็นค่าชนิดใด	กระจายรอบกึ่งกลาง "กระจายกับกึ่งกลาง" เป็น ค่าความชนิดใด ก. สามานยนาม ข. วิสามานยนาม ค. ลักขณะนาม ง. สมุหนาม จ. อาการนาม			

เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้ว นำคะแนนพิจารณามาหาค่าเฉลี่ย ถ้าได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 คะแนนขึ้นไปก็สรุปได้ว่า ข้อสอบสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้จริง ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 0.5 ต้องนำข้อสอบไปปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาประเมินใหม่

4.6 แยกแบบทดสอบออกเป็น 2 ชุด โดยวิธีสุ่มข้อสอบที่สร้างจากลักษณะเฉพาะของข้อสอบเดียวกันออกเป็น 2 ฉบับ แต่ละฉบับจะมีจำนวนข้อสอบจำนวน 35 ข้อ

4.7 การหาคุณภาพของข้อสอบหลังจากให้นำข้อสอบไปทดลองสอบกับนักเรียนแล้วนำคะแนนที่ตรวจได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ (Randomized Control-Group Posttest only Design) (สุบรรณ พันธุ์วิเศษ และชัยวัฒน์ ปัจพงษ์ 2522 : 142) ซึ่งมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

Random assigned	Treatment	Posttest
E Experiment Group		
Group 1	X_1	O_{1E}
Group 2	X_2	O_{2E}
R Control Group	X	O_{1C}

สัญลักษณ์ใช้ในแบบแผนการทดลอง

- E หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาแบบสุ่ม
 X_1 หมายถึง การสอนซ่อมเสริมโดยการทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง
 X_2 หมายถึง การสอนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอน
 X หมายถึง การสอนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน
 O_{1E} หมายถึง ค่าสังเกตที่ได้จากการทดสอบของกลุ่มทดลองที่ 1
 O_{2E} หมายถึง ค่าสังเกตที่ได้จากการทดสอบของกลุ่มทดลองที่ 2
 O_{1C} หมายถึง ค่าสังเกตที่ได้จากการทดสอบของกลุ่มควบคุม

2. เวลาที่ใช้ในการทดลอง กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลอง
 ทั้งหมด 8 คาบ คาบละ 50 นาที เท่ากัน

3. วิธีดำเนินการทดลอง ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529
 ของโรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน" อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สอบหลัก
 ภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนจุดตัด และได้รับการสุ่ม

เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

3.2 นักเรียนผู้ช่วยสอนจะได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกหัด การนำอภิปรายและการให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนซ่อมเสริม

3.3 การดำเนินการทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนซ่อมเสริมโดยทำการแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง มีวิธีการดังนี้

นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมจะต้องศึกษาและทำกิจกรรมในแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอน มีวิธีการดังนี้ ให้เพื่อนนักเรียนที่สอบได้คะแนนสูงกว่าคะแนนจุดตัดในโคเมน การจำแนกค่าในภาษาไทย อันดับ 1 - 10 เป็นผู้สอนให้นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอน 1 คน เป็นผู้นำอภิปรายหรือนำแก่นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม 3 คน โดยใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสื่อ

กลุ่มทดลองที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมเรียนซ่อมเสริม โดยครูเป็นผู้สอน มีวิธีการดังนี้

ครูจะเป็นผู้สอนนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยเริ่มจากครู อภิปราย ชักถาม ให้ข้อมูล สรุป ให้แก่นักเรียนพร้อมกันทั้งกลุ่มโดยยึดแผนการสอนเป็นหลัก

4. หลังจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเรียนจบแล้ว ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบอิงโคเมน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาความยากง่ายของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรอย่างง่าย (อังคณา สายยศ 2526 : 31)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P คือ ค่าความยากง่ายของข้อสอบ
R คือ จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูก
N คือ จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบข้อนั้น

2. หาอำนาจจำแนก โดยใช้สูตรการหาคะชีนี (อังคณา สายยศ 2526 : 31) โดยใช้สูตรดังนี้

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B คือ คะชีนีอำนาจจำแนกของเบรนนาน
U คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบผ่านคะแนนจุดตัด
L คือ จำนวนคนที่สอบไม่ผ่านคะแนนจุดตัด
 N_1 คือ จำนวนคนที่สอบผ่านเกณฑ์
 N_2 คือ จำนวนคนที่ไม่ผ่านเกณฑ์

3. หาความเชื่อมั่นแบบทดสอบ โดยวิธีของ คาร์เวอร์ (Carver)
(บุญเชิด วิทยุโณอนันตพงษ์ 2527 : 165 อ้างอิงมาจาก Gehan. 1974) โดยใช้สูตรดังนี้

$$Po = (a + c) / (a + b + c + d)$$

6. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การหาความแตกต่างของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนซ่อมเสริมของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตรของ ลินควิสต์ (Liquist. 1965 : 56)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทนค่า	ความแปรปรวนของคะแนน
	MS_B	แทนค่า	เฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทนค่า	เฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะต้องตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการ Newman - Keuls Procedure (Winer. 1952 : 191)

$$q = \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้ช่วยสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทยของนักเรียนที่เป็นเพื่อนช่วยสอน ก่อนดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้เพื่อนและสิ้นสุดการสอน

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้สอน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	190.83	2	95.415	6.193**
ภายในกลุ่ม	878.15	57	15.406	
รวม	1,068.98	59		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $F_{.01}(2,57) = 4.99$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่อง การจำแนกคำในภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการเรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้สอน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดสอบเพื่อศึกษาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่ ตามวิธีของ นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) จึงแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 5

ตาราง 5 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยเรื่อง การจำแนกคำในภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้สอน

กลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลองที่ 2
		18.35	19.60	22.60
กลุ่มทดลองที่ 1	18.35	-	1.25	4.25 ^{**}
กลุ่มควบคุม	19.60		-	3.00 [*]
กลุ่มทดลองที่ 2	22.60			-
r		2		3
q .99 (r, 57)		3.77		4.28
$\sqrt{MS_{w/n}} \cdot q.99 (r, 57)$		3.31		3.77
q.95 (r, 57)		2.83		3.41
$\sqrt{MS_{w/n}} \cdot q.95 (r, 57)$		2.48		2.99

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 มีดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยเรื่อง การจำแนกคำในภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองและใช้เพื่อนช่วยสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการเรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยเรื่อง การจำแนกคำในภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ การเรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการเรียนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยเรื่อง การจำแนกคำในภาษาไทยของ นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองและครูเป็นผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง และครูเป็นผู้สอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทยเรื่อง การจำแนก
คำในภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มเพื่อน ก่อนดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้เพื่อนและสิ้นสุด
การสอน

คนที่	คะแนนก่อน สอน	คะแนนหลัง สอน	D	D ²	t
1	28	30	-2	4	-3.06*
2	28	30	-2	4	
3	28	29	-1	1	
4	28	30	-2	4	
5	33	32	1	1	
6	29	31	-2	4	
7	28	29	-1	1	
			$\Sigma D = -9$	$\Sigma D^2 = 19$	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t (.05, 6) = -2.447$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลัก
ภาษาไทย เรื่อง การจำแนกคำในภาษาไทยของนักเรียนที่เป็นเพื่อนช่วยสอนก่อนดำเนินการ
การสอนซ่อมเสริมให้เพื่อนและสิ้นสุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าเมื่อสิ้นสุดการสอนซ่อมเสริมให้เพื่อน นักเรียนที่
เป็นเพื่อนช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอน และครู เป็นผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทยของนักเรียนที่เป็นเพื่อนช่วยสอน ก่อนดำเนินการสอน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน...
ทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอนและครู...
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มเพื่อน...
เมื่อสิ้นสุดการสอนซ่อมเสริมสูงกว่าก่อนดำเนินการสอน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน" อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สอบหลักภาษาไทยเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทยได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนจุดตัดในโดเมน

การจำแนกคำในภาษาไทย แล้วจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จากนั้นใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน เท่ากัน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 ชุด
2. แบบฝึกหัด เป็นแบบฝึกหัดหลักภาษาไทยเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 ชุด เช่นเดียวกับแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง
3. แผนการสอนหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย จำนวน 7 แผน
4. แบบทดสอบอิงโคเมนหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นข้อสอบสองฉบับแบบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับ A และฉบับ B ฉบับละ 35 ข้อ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างมี 3 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม แต่ละกลุ่มใช้เวลาสอน 8 คาบ เท่ากัน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองเรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมจะต้องศึกษาและทำกิจกรรมในแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ
2. กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองเรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอน คือให้นักเรียนที่สอบได้คะแนนสูงกว่าคะแนนจุดตัดในโคเมนการจำแนกคำในภาษาไทย โดยเลือกจากนักเรียนที่สอบได้คะแนนได้คะแนนสูงสุดสิบเปอร์เซ็นต์แรกเป็นผู้สอนให้กับ

นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม ผู้สอน 1 คน จะเป็นผู้นำ ผู้นำอภิปรายและให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม 3 คน โดยใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสื่อ

3. กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมเรียนซ่อมเสริมโดยมีผู้วิจัยเป็นผู้สอนโดยยึดแผนการสอนเรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย

4. หลังจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเรียนซ่อมเสริมจบในโคเมนการจำแนกคำในภาษาไทย ผู้วิจัยทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดอิงโคเมนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นฉบับที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วย

วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเค.

สถิติจะทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของนิวแมน-คูล

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษา

เมื่อสิ้นสุดการสอนซ่อมเสริม โดยใช้สถิติค่าที (t-test)

สรุปผลการศึกษาก่อนหน้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองและครูเป็นผู้สอน ส่วนนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองและครูเป็นผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มเพื่อน เมื่อสิ้นสุดการสอนซ่อมเสริมสูงกว่าก่อนดำเนินการสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองใช้เพื่อนช่วยสอนและครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองใช้เพื่อนช่วยสอน และครูเป็นผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากนั้นจึงทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายกลุ่มว่า

1. นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการสอนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เข้าเรียนซ่อมเสริมสูงกว่าเรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ทั้งนี้ นักเรียนที่เข้ารับการซ่อมเสริมจะได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากเพื่อนช่วยสอนตลอดจนทั้งสองฝ่ายใช้ภาษาพูดในระดับเดียวกันย่อมก่อให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น เพราะลักษณะปัญหาในการเรียนคล้ายคลึงกับปัญหาที่เพื่อนช่วยสอนได้ประสบมา ทำให้ทั้งสองฝ่ายรู้สึกเป็นอิสระในการซักถาม และสำรวจปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไลบลิก (Lieblieh. 1977 : 680-A) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำโดยใช้เพื่อนช่วยสอนและเรียนซ้ำด้วยตนเอง ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่มีเพื่อนช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนซ้ำด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและงานวิจัยของชะเจน คันจอย (ชะเจน คันจอย 2528 : 72) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ซ่อมเสริมโดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับเพื่อนช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบเรียนโปรแกรม

2. นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเรียนซ่อมเสริม โดยใช้เพื่อนช่วยสอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ว่านักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน เพราะการเรียนโดยใช้เพื่อนช่วยสอน นักเรียนสามารถเรียนเป็นกลุ่มย่อยสามารถรักษานักเรียนต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง ส่วนการเรียนซ่อมเสริมโดยครูนั้นต้องเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ครูไม่สามารถติดตามนักเรียนได้ทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดิลเลอร์ (Dillner, 1971 : 6085 - 6096-A) และ (Brown, 1981 : 145-A) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เพื่อนช่วยสอนและไม่มีเพื่อนช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มที่มีเพื่อนช่วยสอนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีเพื่อนช่วยสอน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงสถิตย์ กิตติคุณวิจนะ (ทรงสถิตย์ กิตติคุณวิจนะ 2521 : 154) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มที่ได้รับการสอนจากเพื่อนและกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนจากเพื่อน ผลการทดลองปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของพรณี โสชะโร (พรณี โสชะโร 2527 : 44 - 54) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้เพื่อนช่วยสอน ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่มีเพื่อนช่วยสอนอย่างมีแบบแผนและกลุ่มที่มีเพื่อนช่วยสอนแบบอิสระสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่สอนด้วยวิธีตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองและครูเป็นผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันแสดงว่าการเรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองและครูเป็นผู้สอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนซ่อมเสริม โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระช้าหรือเร็วตามความสามารถของแต่ละบุคคลจากแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองและยังสามารถทราบผลการเรียนได้ทันทีจากการเฉลยคำตอบทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะแก้ไขจุดบกพร่องของตนเอง ส่วนการเรียนซ่อมเสริมโดยครูนั้น ครูสามารถอธิบาย กระตุ้น เราความสนใจสอนเน้นจุดบกพร่องของนักเรียนเป็นอย่างค้ำจึ่งทำให้ทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ

เกรทซิงเกอร์ (Greatsinger. 1966 : 2442-A) และคอนรอย (Conroy. 1972 : 5102-A) พบว่านักเรียนที่เรียนโดยโต้บทเรียนสำเร็จรูปกับวิธีสอนโดยใช้ครูเป็นผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของปริธา วิเศษวิทยานุศาสตร์ (ปริธา วิเศษวิทยานุศาสตร์ 2524 : 42) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษ ด้วยชุดการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนที่มีครูเป็นผู้ดำเนินการกับกลุ่มที่มีนักเรียนผู้ช่วยสอนเป็นผู้ดำเนินการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและกับงานวิจัยของ เสรมฐศักดิ์ หนูทอง (เสรมฐศักดิ์ หนูทอง 2527 : 71) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนซ่อมเสริมเรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนโปรแกรมและแบบฝึกหัด ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มเพื่อนที่ทำหน้าที่สอนหลังจากสิ้นสุดการสอนสูงกว่าก่อนดำเนินการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่ทำหน้าที่สอนซ่อมเสริมให้เพื่อนมีพัฒนาการในการเรียนดีขึ้นเพราะกลุ่มเพื่อนช่วยสอนเกิดการเรียนรู้จากหลายด้าน เช่น จากการศึกษาด้วยตนเองโดยการทำแบบฝึกหัดการเข้ารับการอบรมจากผู้วิจัยซึ่งจะอธิบายเนื้อหา ให้ข้อมูลและสรุปบทเรียนแต่ละตอน ตลอดจนอธิบายวิธีดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการเฉลยแบบฝึกหัด อันเป็นการเตรียมกลุ่มเพื่อนช่วยสอนให้มีความรู้เพียงพอที่จะสอนเพื่อนได้ ซึ่งสอดคล้องกับอัลเลน และเฟลแมน (Allen and Feldman. 1973 : 1) สรุปผลจากหลักฐานบันทึกของนักเรียนผู้ทำหน้าที่สอนพบว่า รับผิดชอบหลายด้านคือ ความรู้ลึกซึ้งกับนิชอบ แรงจูงใจ และการเปลี่ยนทัศนคติในค่านับถือโรงเรียนและครู ซึ่งก็มีความสอดคล้องกับเดวิดสัน (Davidson. 1974 : 102) ที่ได้เขียนบทความไว้ว่า ถ้านักเรียนสามารถถ่ายทอดสิ่งที่เขาได้เรียนรู้มาให้เพื่อนของเขาฟังได้ช่วยภาษาของเขาเองแล้ว นักเรียนจะเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในความรู้ทั้งหมดซึ่งก็ตรงกับอุทัย เพชรช่วย (อุทัย เพชรช่วย 2528 : 19) ได้กล่าวว่า การที่

นักเรียนผู้สอนได้ถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนรู้มาให้กับเพื่อนของเขาทั้งด้วยภาษาของเขาเอง (Own language) และในรูปแบบของเขา จะช่วยให้เขาเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในเรื่องที่เขาได้เรียนรู้มาทั้งหมดเพราะการได้พูดหรือได้อธิบายจะช่วยให้สามารถเข้าใจและมองเห็นอย่างชัดเจนว่าความคิดรวบยอด (Concept) ของเรื่องนั้น ๆ คืออะไร ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมลาแรกโน (Malaragno) และนิวมาร์ก (Newmark) ที่พบว่านักเรียนผู้ทำหน้าที่สอนมีความกระตือรือร้น เอาใจจริงเอาใจ มีความภูมิใจ และความเฉลียวฉลาดในการฝึกอบรมและการช่วยสอนทำให้เกิดผลดีทั้งผู้สอนและผู้เรียน (สุรศักดิ์ หลาบมาลา 2525 : 59 - 60) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงเพ็ญ บุญเพิ่ม (พวงเพ็ญ บุญเพิ่ม 2527 : 63) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อการเรียนการสอนซ่อมเสริมระหว่างการสอนโดยครูและการสอนโดยเพื่อนนักเรียน ในระดับประถมศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสอนของนักเรียนกลุ่มผู้สอนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัน เทียนทอง (สุกัน เทียนทอง 2527 : 78) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยครู กลุ่มเพื่อนและศึกษาด้วยตนเอง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยมของนักเรียนกลุ่มเพื่อนที่ทำหน้าที่สอน หลังจากสิ้นสุดการสอนสูงกว่าก่อนดำเนินการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมนักเรียนเพื่อนช่วยสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อทำหน้าที่แนะนำและซ่อมเสริมให้เพื่อน โดยมีครูเป็นผู้เตรียมสื่อการสอนซ่อมเสริมให้

เพราะจากงานวิจัยพบว่า การได้เพื่อนช่วยสอนซ่อมเสริมเกิดผลดีทั้งผู้สอนและผู้เรียน กล่าวคือผู้เรียนจะรู้สึกอบอุ่นใจที่มีเพื่อนคอยช่วยเหลือทำให้อยากซักถาม ส่วนเพื่อนผู้ช่วยสอนจะมีความมั่นใจและภูมิใจในตนเอง ซึ่งตรงกับทฤษฎีความเชื่อที่สนับสนุนให้ผู้เรียนร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานเป็นกลุ่มเพื่อผลงานของตัวรวม

2. ควรสร้างสื่อเพื่อใช้ในการเรียนซ่อมเสริม ซึ่งอาจทำได้หลายแบบ เช่น บทเรียนโปรแกรม ชุดการเรียนรู้ แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง สื่อเหล่านี้นักเรียนอาจนำกลับไปศึกษาต่อที่บ้านโดยมีพี่หรือผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำโดยไม่จำเป็นต้องใช้ครู เพราะจากการวิจัยพบว่าเมื่อมีสื่อที่ดีแล้ว เพื่อนก็สามารถจะช่วยเหลือให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนซ่อมเสริมได้ ดังนั้นพี่หรือผู้ปกครองก็อาจทำหน้าที่นี้แทนเกี่ยวกับเพื่อนนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษากับนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนซ่อมเสริมในรายวิชาอื่น ๆ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และระดับชั้นอื่นด้วย

2. ควรได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนซ่อมเสริมวิธีอื่น ๆ เช่น การเฉลยข้อทดสอบ การเรียนเป็นกลุ่มย่อย เพื่อจะได้หาแนวทางในการเรียนการสอนซ่อมเสริมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเจตคติต่อวิธีสอนซ่อมเสริม ต่อเพื่อน และต่อครู ของนักเรียนผู้ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม

4. ควรมีการศึกษานวนของกลุ่มที่ข้อเสนอ ที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดว่าควรจะมีอัตราส่วนผู้สอนหนึ่งคนต่อผู้เรียนเท่าใด ซึ่งจะเหมาะสมที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล ภูประสิทธิ์ "แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการเรียนการสอน" พัฒนาวิจัย

13 : 1 - 17 กรกฎาคม 2520

กาญจนา เกียรติประวดี วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน เอกสารประกอบการสอน

ศึกษา 361 ระเบียบวิธีสอนทั่วไป ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ม.ป.ป. 258 หน้า

กาญจนา วัจนสุนทร การสร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์วิชาคณิตศาสตร์ วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 123 หน้า อิศำเนา

โกวิท ประวาลพฤษ "การทดสอบแบบอิงเกณฑ์" วารสารวัดผลการศึกษา 1 :

16 - 25 มกราคม - เมษายน 2523

ละเจน ตันจ้อย การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้บทเรียนโปรแกรมใช้เพื่อนช่วยสอนและครู

เป็นผู้สอน วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2529, 74 หน้า อิศำเนา

จำนงค์ ทองประเสริฐ ภาษากับวัฒนธรรม ท.031 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

พุทธศักราช 2518 ไทยวัฒนาพานิช 2518, 215 หน้า

จินนภา สัตบุตร์ การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนซ่อมเสริมคณิตศาสตร์วิธีหารของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีและไม่มีการสอนย่อย วิทยานิพนธ์ ค.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 71 หน้า อิศำเนา

ชวาล แพทย์กุล เทคนิคการเขียนข้อสอบ โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร 2525, 407 หน้า

ช่อแก้ว โกลย์สุพัทธ์ การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่เรียนโดยวิธีการให้

นักเรียนสอนกันเอง วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2525, 122 หน้า อิศำเนา

ทรงสถิต กิตติคุณวัจนะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการให้นักเรียนสอนกันเอง

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 107 หน้า อักขรนา
นันทา อิมสะอาด การสอนซ่อมเสริมโดยใช้สไลด์เทป เรื่องแร่ วิชาวิทยาศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524,
116 หน้า อักขรนา

นิภา เล็กบำรุง พฤติกรรมการสอนของครูระดับประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร
เกี่ยวกับการกำหนดงานให้นักเรียนและการทบทวนเมื่อจบบทเรียน วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 62 หน้า อักขรนา
บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์ การทดสอบแบบอิงเกณฑ์และแนวคิดและวิธีการ ม.ป.ท.
2527, 210 หน้า

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทย - วิชาที่ถูกลืม ชุมนุมส่งเสริมการใช้ภาษา
2520, 109 หน้า

ประคินันท์ อูปรมย์ "จิตวิทยาเกี่ยวกับผู้เรียนในระบบการเรียนการสอน" วิทยาการ
การสอนเล่ม 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รุ่งศิลป์การพิมพ์ 2525, 337 หน้า
ประเทือง ทาสีแสง การสร้างแบบทดสอบอิงโคเมนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง กุหลาบและ
กราฟชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2527, 117 หน้า อักขรนา

ปราณี ปีกุล ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
วิชาเคมีเรื่องเซลล์ไฟฟ้าเคมีโดยวิธีเรียนด้วยตนเองจากสื่อประสมและจากแบบเรียน
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 167 หน้า อักขรนา

ปรีชา วิเทศวิทยานุศาสตร์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชา
ทักษะอ่าน 2 ด้วยชุดการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ที่เรียนเป็น
กลุ่ม โดยครูเป็นผู้ดำเนินการนักเรียนผู้ช่วยสอนเป็นผู้ดำเนินการ และนักเรียนผู้ช่วยสอน
กับครูร่วมกันเป็นผู้ดำเนินการ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2524, 144 หน้า อักขรนา

ฝ่ายการมัธยมศึกษา "การสอนซ่อมเสริม" เอกสารประกอบสัมมนาการสอนซ่อมเสริม
2525, 78 หน้า อัครสำเนา

พรรณี โสธรโร ผลของการให้เพื่อนช่วยสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
เจตคติต่อคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 172 หน้า
อัครสำเนา

พวงเพ็ญ บุญเสริม การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อการ
เรียน - การสอนซ่อมเสริมระหว่างการสอนโดยครูและการสอนโดยเพื่อนนักเรียน
ในระดับประถมศึกษา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2527, 261 หน้า

ไพฑูรณ์ เวทการ การสร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 82 หน้า
อัครสำเนา

ไพศาล หวังพานิช "การสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน" พัฒนาวิจัย 14 :
39 - 48 ก.ค. 2521

รวีวรรณ ภูมิชัย "การสอนซ่อมเสริม" เอกสารการประชุมปฏิบัติการภาคคณิตศาสตร์
ครั้งที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 ณ โรงเรียนมัธยมสาธิต ประสานมิตร 2523,
3 หน้า อัครสำเนา

รัชนี วิเศษสังข์ "การสอนซ่อมเสริมที่โรงเรียนสุโขทัย" สารศึกษานาลงกรณ์
31 : 31 - 33 สิงหาคม 2526

รัชนี ศรีไพรวรรณ "แบบฝึกหัดทักษะวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กแรกเรียน" ในคู่มือครู -
แนวความคิดและพรรณนาบางประการเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนเด็กเริ่มเรียนที่พูด
สองภาษา หน้า 189 - 196 สำนักงานการศึกษาเขต 11 2517

รุจิรี ภูสาระ การศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนคณิตศาสตร์ระดับ ม.1 6 วิธีที่จะให้ผลสัมฤทธิ์
สูงสุด โดยมีความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ต่ำ และใช้เวลาในการเรียนน้อยที่สุด
ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 128 หน้า
อัครสำเนา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ สถิติทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 วัฒนาพานิช
2522. 286 หน้า

ศศิธร สุทธิแพทย์ แบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลี ในภาษาไทยระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษา วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 252 หน้า
อักษิณา

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ "การสอนซ่อมเสริมไม่ใช่การสอนพิเศษ" ประชาศึกษา 8 :
10 - 12 มี.ค. 2522

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โรงพิมพ์การศาสนา 2523, 111 หน้า
_____ คู่มือการสอนหลักภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงพิมพ์คุรุสภา 2522,
147 หน้า

_____ แนวทางใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พิมพ์ครั้งที่ 3
รุ่งศิลป์การพิมพ์ 2524, 272 หน้า

_____ บทคัดยอรายงานการวิจัยทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 2519 -
2524 โรงพิมพ์การศาสนา 2523, 195 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลาย จงเจริญการพิมพ์ 2524, 222 หน้า

เศรษฐศักดิ์ หนูทอง การศึกษาดุลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนซ่อมเสริมเรื่อง
เศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนโปรแกรมและแบบฝึกหัด
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 266 หน้า
อักษิณา

สงบ ลักษณะ "การกำหนดลักษณะเฉพาะของข้อสอบ" เอกสารประกอบการสัมมนาการ
ประชุมการปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชุดที่ 2 1 - 30 สิงหาคม 2525

สงขย ลักษณะ "การใช้แบบวัดผล Domain - Referenced Measurement

เพื่อการประเมินหลักสูตร เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง การประเมินหลักสูตร

1 - 14 ก.ค. 2525

สมถวิล วิจิตรวราณา การสร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 130 หน้า
อัครสำเนา

สมบุญชัย สีนถาวร ผลการทำแบบฝึกหัด การทดสอบย่อยและการสอนสิ่งที่มีต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 52 หน้า อัครสำเนา

สมพร มั่นตะสุตร การสอนภาษาไทย โอเคียนส์ไตร์ 2526, 299 หน้า

สมพล ชูบุญชา การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทยค่านการสอนแบบ
บรรยายโดยการใช้เกมไม่ใช้เกมและเพลงประกอบการสอน วิชานิพนธ์ ก.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 187 หน้า อัครสำเนา

สมศักดิ์ สันธุระเวชญ์ "การสอนซ่อมเสริม" นิตยกร 8 : 24 - 25 เมษายน

2523

สาธกร แก่นมณี การทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทศนคติ และความสนใจ

ในวิชาคณิตศาสตร์ ที่เรียนจากการสอนซ่อมเสริม 3 วิธี ในทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อรอบรู้

(Mastery Learning) วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องโพลิโนเมียล ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3 ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525,

185 หน้า อัครสำเนา

สามัญศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ ประจำเขตการศึกษา 12 ข้อเสนอแนะในการ

จัดสอนซ่อมเสริม 2524, 79 หน้า อัครสำเนา

_____ คู่มือการจัดซ่อมเสริมและสอบแก้ตัว 2528, 278 หน้า อัครสำเนา

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ อิทธิพลของการทดสอบที่มีต่อการเรียนรู้ในเนื้อหาบางประการ
ในวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มนักเรียนที่มีสมรรถภาพในการเรียนแตกต่างกัน ปรินญาณิพนธ์
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2512, 80 หน้า อักขานา
 สุกัน เขียนทอง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมคณิตศาสตร์ เรื่องทศนิยม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยครู กลุ่มเพื่อนและศึกษาด้วยตนเอง
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 207 หน้า
 สุบรรณ พันธุ์วิภาส และชัยวัฒน์ ปัจจงษ์ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติ ม.ป.ท.
 2522, 286 หน้า

สุรศักดิ์ หลาบลมาลา "นักเรียนสอนกันเองในโรงเรียนประถมศึกษา" สารพัฒนาหลักสูตร
 14 : 59 - 60 พฤศจิกายน 2525

เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ และเอนก กรีกแสง หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา
 โรงพิมพ์พัฒนาศ 2522, 210 หน้า

อรสา ปราชญ์นคร หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2523,
 174 หน้า

อังคณา สายยศ "การเรียนข้อสอบอิงเกณฑ์" วารสารวัดผลการศึกษา 4 :
 118 - 126 มกราคม - เมษายน 2526

อำไพ สุจริตกุล "การสอนซ่อมเสริม" วิทยาสาร 24 : 46 กุมภาพันธ์ 2516

อุทัย เพชรขวย การทดลองสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยให้กลุ่มนักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์สูงและปานกลาง เป็นผู้สอนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 230 หน้า อักขานา

Allen, Vermonl., and others. "Research on Children Tutoring Children:
 A Critical Review," Review of Education Research. 46 : 355-380,
 Summer, 1975.

Allen, Vermonl and Robert S. Feldman. "Learning Through Tutorial,"
The Journal of Experimental Education. 42 : 1-5, Fall, 1973.

August, Diane Louise. "The Effects of Peer Tutoring on the Second
 Language Acquisition of Hispanic Elementary School Children,"
Dissertation Abstracts. 43 : 98-A, July, 1982.

- Bobbie, Thatcher B. "An Evalnative Study of Teaching, Seventh Grade Mathematics Incorporation Team Teaching, Individualized Instruction and Team Supervision Utalizing the Strategy of Learning for Mastery," Dissertation Abstracts. 34 : 4685-A, January, 1974.
- Blair, Glemn. Diagostic and Remedial Teaching. New York, Macmillian, 1957. 141 p.
- Bloom, Benjamin S. Human Characteristics and School Learning. New York, McGraw-Hill, 1976. 281 p.
- _____. "Learning for Mastery," U.C.L. Evaluation Comment. 1968.
p. 1 - 12
- Bloom, Benjamin S., Thomas J. Hasting and George F. Madans. Handbook on Formative and Summertive Evaluation of student Learning. New York, McGraw-Hill 1971. p. 43-57
- Brown, William Henry. "Elementary School Peer Tutoring in Mathematical Verbal Problem Solving," Dissertation Abstracts. 42 : 1457-A, October, 1981.
- Collinss, K.M. An Investigation of the Variables of Bloom's Mastery Learning Model for Teaching Junior Hight School Mathematics. Doctor's Thesis. Purdur University, Ann Arbor Michigan, 1974. Microfilm.
- Conroy, David E. "The Effect of Age and Sex Upon a Comparison Between Achievement Gaims in Programmed Instruction and Conventional Instructional in Remedial Algebra I at Nothern Virginia Community College," Dissertation Abstracts International. 32 : 5102-A, February, 1974.
- Davidson, Dennis. "Learning Mathemation in a Group Situation," Mathematics Teacher. 21 : 101 - 106, February, 1974.
- Dechant, V. Emerald. Detection and Correction of Reading Difficulties. New York: Appleton-Contury-Crofts, 1971. 86 p.
- Dillner. "The Effectiveness of A Cross-Age Tutoring Design in Teaching Remedial Reading in the Secondary School," Dissertation Abstracts International. 32 : 6095 - 6096-A, May, 1971.
- Dreeben, Robert. The Collective of Instruction. Paper presented at the Annual Meeting of the American Education Research Association, March, 1978.

Gagne R.M. Domain of Learning. Paper Presented at the American Educational Research Association Annual Meeting, New York, 1971. 20 p.

Ganopols, S.J. "The Construction and Validation of a Criterion-Referenced Test of Fundamental Reading Competences," Dissertation Abstracts. 39 : 246-A, July, 1978.

Glaser, R., and A.J. Nike. "Measurement in Learning and Instruction in R.L. Thorndike (ed)," Journal of Education Measurement. 8 : 553, Winter, 1971.

Gowen, Donald Ryder. "The Effect of Hand-Held Calculators and Assigned Homework on the Achievement, and Persistence of Remedial Algebra Students in a Small, Four-Year College," Dissertation Abstracts International. 43 : 710-A, September, 1982.

Greetsinger, Cavin. "An Experiment study of Programmed Instruction in Division of Fractions," Dissertation Abstracts International. 27 : 2442 A, August, 1966.

Hively, W. "Introduction to Domain-Referenced Testing," Educational Technology. 14 : 5 - 10, 1974.

Hogwan, Kim. "A Study of the Bloom Strategies for Mastery Learning," in Mastery Learning Theory and Practice. p.122 - 126 Holt, Rinehart and Winston 1969.

James, Engelmeyer William. "The Effectiveness of Hand Held Calculators for the Remediation of Basic Multiplication Facts," Dissertation Abstracts International. 40 : 5381-A, October, 1979.

John, Dennis B., "Cross-Effectiveness of Three Methods of Remedial Instruction in Mastery Learning and the Relationship Between Aptitude and Achievement," Dissertation Abstracts International. 33 : 3475-A, January, 1973.

Keller, Fred S. "Good-Bye Teacher," Journal of Applied Behavior Analysis. 1 : 79 - 89, 1968.

Lincoln, Eugene A., "Parents Make Difference in Teaching in Urban Schools," Arithmetic Teacher. 22 : 460 - 463, 1975.

Mckethan, Lillian Dolores. "An Attitudinal and Achievement Comparison of Mathematics Deficient Lincoln University Freshmen Resulting from Structured Peer Tutoring Versus No Peer Tutoring in Mathematics," Dissertation Abstracts. 43 : 710 - A, September, 1982.

- Morsy and Abdel. "An Experimental Study of Effects of Using Diagnostic/ Prescriptive Procedures on the Mastery Learning of the First-Year Algebra Course Required of Preservice Secondary School Teacher in Egypt," Dissertation Abstracts International. 42 : 4341-A, April, 1982.
- Nichols, Daryl G. "Tomorrow's Teachers," in Seminars on New Roles of Teachers in Innovative Educational Programs and Delivery Systems. p.106 - 113. Manila SEAMEO Regional Center for Educational Innovation and Technology. 1976.
- Popham, W. James. "Criterion-Referenced Measurement," Englewood Cliffs, N.J., Prentice-Hall, 1978. 260 p.
- Shaver, James P. and Muhn, Dec. "The Effectiveness of Tutoring Underachievers in Reading and Writing," The Journal of Educational Research. 65 : 107, November, 1971.
- Sindelar, Paul Thomas. "The Effects of Hypothesis Test and Fluency Training, Cross-Age Tutoring and Small Group Instruction on Reading Skills," Dissertation Abstracts International. 10 : 6060-A, April, 1976.
- Sivasailam, Thiagarajan. "Madrasah System Revised : A New Structure for Peer Tutoring," Educational Technology. December, 1973. p.10 - 15.
- Stanley, J.C. and K.D. Hopkins. Educational and Psychological Measurement and Evaluation. Prentice-Hall, 1973. 239 p.
- Subkaviak, M.J. "Estimating Reliability a Single Administration of a Criterion-Referenced Test," Journal of Educational Measurement, 13 : 255-276, Winter, 1976.
- Taylor, Ronald G. "Tutorial Services and Academic Success," The Journal of Educational Research. 62 : 195 - 197, January, 1969.
- Winarno Surakhamad. "Educational and Remediation for 100 Percent Mastery," INNOTECH Selected Reading. 1974. p.131 - 135.
- Winer B.J. Statistical Principles in Experimental Design. McGraw-Hill, New York, 1962. 672 p.
- Wyckoff, Delores E. "A Study of Mastery Learning and Its Effects on Achievement of sixth Grade Social Studies Students," Dissertation Abstracts. 35 : 5166-A, February, 1975.
- Youn, Carolyn. "Team Learning," The Arithmetic Teacher. 19 : 630 - 634. December, 1972.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง แสดงค่าความยากง่าย (p) ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย

ฉบับที่ 1			
ข้อ	R	N	P
1	114	140	0.81
2	71	140	0.50
3	83	140	0.59
4	130	140	0.92
5	96	140	0.68
6	96	140	0.68
7	106	140	0.75
8	113	140	0.80
9	102	140	0.72
10	82	140	0.58
11	94	140	0.67
12	104	140	0.74
13	98	140	0.70
14	100	140	0.71
15	87	140	0.62
16	105	140	0.75
17	99	140	0.70
18	86	140	0.61
19	79	140	0.56

ฉบับที่ 2			
ข้อ	R	N	P
1	113	140	0.80
2	91	140	0.65
3	83	140	0.59
4	117	140	0.83
5	93	140	0.66
6	103	140	0.73
7	123	140	0.87
8	93	140	0.66
9	101	140	0.72
10	90	140	0.64
11	111	140	0.79
12	80	140	0.63
13	94	140	0.67
14	113	140	0.80
15	75	140	0.53
16	100	140	0.71
17	87	140	0.62
18	87	140	0.62
19	95	140	0.67

ฉบับที่ 1			
ข้อ	R	N	P
20	78	140	0.55
21	93	140	0.66
22	124	140	0.88
23	103	140	0.73
24	93	140	0.66
25	78	140	0.55
26	72	140	0.51
27	87	140	0.62
28	101	140	0.72
29	102	140	0.72
30	104	140	0.74
31	86	140	0.61
32	99	140	0.70
33	133	140	0.95
34	89	140	0.63
35	88	140	0.62

ฉบับที่ 2			
ข้อ	R	N	P
20	84	140	0.60
21	97	140	0.69
22	100	140	0.71
23	77	140	0.55
24	78	140	0.55
25	102	140	0.72
26	95	140	0.67
27	75	140	0.53
28	80	140	0.57
29	103	140	0.73
30	77	140	0.55
31	92	140	0.65
32	77	140	0.55
33	106	140	0.75
34	78	140	0.55
35	101	140	0.72

ตาราง แสดงค่าอำนาจจำแนก (B) ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย

ฉบับที่ 1						ฉบับที่ 2					
ข้อ	U	L	U/n_1	L/n_2	B	ข้อ	U	L	U/n_1	L/n_2	B
1	40	74	0.83	0.80	0.03	1	40	73	0.85	0.79	0.04
2	30	41	0.62	0.44	0.18	2	42	40	0.87	0.53	0.34
3	40	43	0.83	0.46	0.37	3	41	42	0.85	0.45	0.40
4	47	83	0.97	0.90	0.07	4	45	72	0.93	0.78	0.15
5	42	54	0.87	0.58	0.29	5	32	61	0.67	0.66	0.01
6	40	56	0.83	0.60	0.23	6	43	60	0.89	0.65	0.24
7	41	65	0.85	0.70	0.15	7	45	80	0.89	0.86	0.03
8	40	73	0.83	0.79	0.04	8	39	54	0.81	0.58	0.23
9	35	67	0.73	0.72	0.01	9	41	60	0.85	0.65	0.20
10	31	51	0.64	0.55	0.09	10	37	53	0.77	0.57	0.20
11	38	56	0.79	0.60	0.19	11	46	65	0.95	0.70	0.25
12	45	59	0.93	0.64	0.29	12	43	46	0.89	0.50	0.39
13	46	52	0.95	0.56	0.39	13	43	51	0.80	0.55	0.34
14	40	60	0.83	0.65	0.18	14	40	73	0.83	0.79	0.04
15	45	42	0.93	0.45	0.48	15	35	40	0.72	0.43	0.29
16	47	58	0.97	0.63	0.34	16	42	58	0.87	0.63	0.24
17	46	53	0.95	0.57	0.38	17	42	45	0.87	0.48	0.39
18	41	45	0.85	0.48	0.37	18	39	48	0.81	0.52	0.29
19	33	46	0.68	0.50	0.18	19	42	53	0.87	0.57	0.30

ฉบับที่ 1						ฉบับที่ 2					
ข้อ	U	L	U/n_1	L/n_2	B	ข้อ	U	L	U/n_1	L/n_2	B
20	37	41	0.77	0.44	0.33	20	36	48	0.75	0.52	0.23
21	46	47	0.95	0.51	0.44	21	42	55	0.87	0.59	0.28
22	45	79	0.93	0.85	0.08	22	43	57	0.89	0.61	0.28
23	43	60	0.89	0.65	0.24	23	41	36	0.85	0.39	0.46
24	46	47	0.95	0.51	0.44	24	41	37	0.85	0.40	0.45
25	41	37	0.85	0.40	0.45	25	46	56	0.95	0.60	0.35
26	30	42	0.62	0.45	0.17	26	45	50	0.93	0.54	0.39
27	36	51	0.75	0.55	0.20	27	27	48	0.56	0.52	0.04
28	46	55	0.95	0.59	0.36	28	35	45	0.72	0.48	0.24
29	41	61	0.85	0.66	0.19	29	37	66	0.77	0.71	0.06
30	47	57	0.97	0.61	0.36	30	32	45	0.67	0.48	0.19
31	44	42	0.91	0.45	0.46	31	43	49	0.89	0.53	0.36
32	45	54	0.93	0.58	0.35	32	27	50	0.56	0.54	0.02
33	46	87	0.95	0.94	0.01	33	40	66	0.83	0.71	0.12
34	41	48	0.85	0.52	0.33	34	30	48	0.62	0.52	0.10
35	34	50	0.70	0.54	0.16	35	45	56	0.93	0.60	0.33

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สูตรของ คาร์เวอร์ (Carver)

ฉบับ A \ ฉบับ B	สอบไม่ผ่าน	สอบผ่าน
สอบผ่าน	b	a
สอบไม่ผ่าน	c	d

$$\text{ความเชื่อมั่น } r_{cc} = \frac{a + c}{N}$$

$$\text{เมื่อ } N = a + b + c + d$$

ข้อสอบฉบับ A และฉบับ B เป็นคู่ขนานกัน

ฉบับที่ 1 \ ฉบับที่ 2	สอบไม่ผ่าน	สอบผ่าน
สอบผ่าน	14	35
สอบไม่ผ่าน	78	13

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.807

ตาราง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มเพื่อนที่ทำ
หน้าที่ก่อนดำเนินการสอนรวมเสริม และหลังจากสิ้นสุดการสอน ใช้สถิติค่า t -test

แบบ Dependent

คนที่	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	D	D ²
1	28	30	-2	4
2	28	30	-2	4
3	28	29	-1	1
4	28	30	-2	4
5	30	32	1	1
6	29	31	-2	4
7	28	29	-1	1
			$\Sigma D = -9$	$\Sigma D^2 = 19$

$$t = -3.06$$

ตาราง เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมโดย
แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอน และครูเป็นผู้สอน

คนที่	x_1	x_1^2	x_2	x_2^2	x_3	x_3^2
1	20	400	26	676	18	324
2	17	289	31	961	20	400
3	19	361	21	441	21	441
4	17	289	21	441	30	900
5	19	361	28	784	19	361
6	21	441	24	576	13	169
7	18	324	28	784	17	289
8	14	196	13	169	20	400
9	19	361	23	529	19	361
10	20	400	23	529	29	841
11	18	324	23	529	18	324
12	19	361	25	625	27	729
13	18	324	15	225	20	400
14	19	361	20	400	18	324
15	21	441	24	576	16	256
16	15	225	14	196	16	256
17	19	361	27	729	12	144
18	17	289	20	400	21	441
19	19	361	25	625	19	361
20	18	324	21	441	19	361
	$\Sigma x_1 = 367$ $\bar{x}_1 = 18.35$	$\Sigma x_1^2 = 6793$	$\Sigma x_2 = 452$ $\bar{x}_2 = 22.60$	$\Sigma x_2^2 = 10636$	$\Sigma x_3 = 392$ $\bar{x}_3 = 19.6$	$\Sigma x_3^2 = 8082$

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การจำแนก
คำในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาหลักภาษาไทย ฉบับที่ 1

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีคำถามทั้งหมด 35 ข้อ และมีเวลาให้ทำ 50 นาที นักเรียนควรรีบทำโดยเร็วให้ครบทุกข้อ จึงจะได้คะแนนดี
2. คำถามทั้งหมดเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ คือ แต่ละข้อจะให้นักเรียนหาคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดเพียงคำตอบเดียวจาก ก, ข, ค, ง และ จ ที่ให้ไว้ เมื่อนักเรียนได้คำตอบใดก็ให้ขีดกากบาทลงในกระดาษคำตอบดังตัวอย่างการตอบข้อ ก ดังนี้

ก	ข	ค	ง	จ
☒	☐	☐	☐	☐

3. นักเรียนจงจำไว้ว่าต้องขีดกากบาทเป็นเส้นหนาเต็มของเสมอ อย่าขีดวงกลมรอบตัวอักษร หรือขีดคำตอบด้วยเส้นเบา ๆ ไปได้ นักเรียนต้องขีดตอบเพียงข้อละคำตอบเดียวเท่านั้น ถ้าข้อใดขีดเกินหนึ่งคำตอบจะถือว่าข้อนั้นผิด
4. ถ้านักเรียนขีดตอบไปแล้ว แต่ต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็ให้เขียนวงกลมทับกากบาทในช่องให้ชัดเจนทุกครั้ง แล้วขีดตอบใหม่ ดังตัวอย่างเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก เป็นข้อ ข ดังนี้

ก	ข	ค	ง	จ
☒	☒	☐	☐	☐

5. จงระวังขีดคำตอบให้ตรงข้อคำถามเสมอ ควรใช้นิ้วชี้ที่ข้อคำถามไว้แล้วใช้ดินสอหรือปากกาขีดที่เลขคำตอบในกระดาษคำตอบเป็นคู่ ๆ กันไป
6. ถ้าพบข้อใดยากจงเว้นไปทำข้ออื่นต่อไปก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงย้อนกลับมาทำใหม่นั้นคือ พยายามทำให้ครบทุกข้อ เพราะอาจมีข้อง่าย ๆ อยู่ตอนหลังก็ได้

1. ข้อใดเป็นคำนาม

- ก. จัปตา
- ข. มาลี
- ค. สีแดง
- ง. แฟงจัก
- จ. มัคกร

2. กลุ่มคำในข้อใดเป็นสามานยนาม

- ก. บ้าน โรงเรียน ความรอบ
- ข. นักเรียน ผึ้ง วัคพระแก้ว
- ค. แมว ต้นไม้ รถ
- ง. หนังสือ การกิน เื่อ
- จ. ฉะเชิงเทรา นก กว

3. ข้อความใดเป็นวิสามานยนาม

- ก. นักพิราบสื่อสาร
- ข. ศาลากลางจังหวัด
- ค. ดินขอบคอกกุหลาบ
- ง. อาริร้องเพลงเพราะ
- จ. มะม่วงอกร่องรสหวาน

4. ข้อใดใช้ลักษณนามถูกต้อง

- ก. กระจก 1 อัน
- ข. ปากกา 2 เล่ม
- ค. เลื่อย 3 อัน
- ง. รถ 4 คัน
- จ. ลูกกุญแจ 5 ลูก

5. ข้อใดเป็นคำนามแตกต่างจากข้ออื่น

- ก. การกิน
- ข. ความงาม
- ค. การอ่าน
- ง. ความรัก
- จ. การเงิน

6. ข้อความใดมีสรรพนาม

- ก.

7.

ชี้กเส้นเอนมว.

- ก. สรรพนามใช้ถา
- ข. สรรพนามแทนผู้พูด
- ค. สรรพนามเชื่อมประโย
- ง. สรรพนามที่แทนนามข้าง
- จ. สรรพนามบอกความไม่เจาะจง

8. ข้อความใดเป็นสรรพนามบอกความไม่เจาะจง

- ก. ใครก็ต้องตาบทั้งนั้น
- ข. เธอชอบกีฬาชนิดใด
- ค. คุณครูมีผลงานอะไรบ้าง
- ง. เขาไม่สบายด้วยโรคอะไร
- จ. ใครต้องการไปดูละครดีตัวบ้าง

9. "กัน" ในข้อใดเป็นบุรุษสรรพนาม
 ก. กันชอบมั่งคุดที่สุด
 ข. เขารักกันมานานแล้ว
 ค. เขาถูกกันไม่ให้ไปหาเธอ
 ง. คนทั้งหลายกันไปทั่ว
 จ. เราไปเที่ยวเชียงใหม่กันใหม่
10. สรรพนามที่เป็นไค้ทั้งสรรพนามบุรุษที่สองและสามคือข้อใด
 ก. ฉัน
 ข. คุณ
 ค. กระผม
 ง. ท่าน
 จ. เอ็ง
11. ข้อใดเป็นกริยา
 ก. ไซ่หวาน
 ข. ทางไกล
 ค. ไพรกว้าง
 ง. พรานป่า
 จ. ฟ้ายัน
12. ข้อความใดเป็นสกรรมกริยา
 ก. ไก่ขันเพราะ
 ข. คัดน้ำคว่ำขัน
 ค. เขาขันเชือก
 ง. เขาผูกนาขัน
 จ. เขาทำงานแข่งขัน
13. ข้อความใดมือกรรกริยา
 ก. ฉันปิดไฟ
 ข. เด็กตีแมว
 ค. เธอกินข้าว
 ง. เขาวิ่งเร็ว
 จ. ครูหยิบสมุด
14. คำที่ขีดเส้นใต้คำใดไม่เป็นกรรมของประโยค
 ก. ฉันปิดวิทยุ
 ข. คุณแม่ทำขนม
 ค. คุณพ่อเป็นหมอ
 ง. เด็กเขียนหนังสือ
 จ. เขาอ่านหนังสือพิมพ์
15. ข้อความใดมีกริยานุเคราะห์
 ก. เธอสูงกว่าฉัน
 ข. วลีลอกการบ้าน
 ค. เธอต้องเรียนซ้ำชั้น
 ง. กระต่ายขาวกินผักกาด
 จ. เขาไปสหรัฐอเมริกา
16. ข้อความใดมีคำวิเศษณ์
 ก. ฉันวาดรูป
 ข. ปลากินมด
 ค. เสื้อของเธอ
 ง. เธอดูโทรทัศน์
 จ. บ้านฉันอยู่ไกล

17. ข้อความใดมีคำวิเศษณ์
 ก. เขาปึงนก
 ข. สันตองลม
 ก. ลมพัดจัก
 ง. ฉันทอดไค
 จ. เขาคกน้ำ
18. ลัตตากินข้าวจุ คำว่า "จุ" เป็น
 คำอะไร
 ก. นาม
 ข. สรรพนาม
 ค. กริยา
 ง. วิเศษณ์
 จ. บุพบท
19. ให้พิจารณาประโยค "คนอ้วน
 สวมชุดลาย" ข้อใดถูก
 ก. เป็นประโยคที่ไม่มีคำวิเศษณ์
 ข. เป็นประโยคที่มีคำวิเศษณ์
 1 คำ
 ค. เป็นประโยคที่มีคำวิเศษณ์
 2 คำ
 ง. เป็นประโยคที่มีคำวิเศษณ์
 3 คำ
 จ. เป็นประโยคที่มีคำวิเศษณ์
 4 คำ
20. ข้อความใดมีคำวิเศษณ์บอกสถานที่
 ก. ฉันตื่นแต่เช้า
 ข. เขอเรียนดีมาก
 ค. เขาจะไปไหนก็ได้
 ง. บ้านหลังใหญ่สีขาว
 จ. บ้านเขาอยู่ไกลมาก
21. คำที่ขีดเส้นใต้คำใดเป็นบุพบท
 ก. เธอคงมา
 ข. ฉันไมนอน
 ค. ทำตามเขา
 ง. เธอจากไกล
 จ. ไปหาเงิน
22. "เธอมาโรงเรียน ... รถประจำทาง"
 ควรเติมคำอะไรในช่องว่าง
 ก. กว๊ย
 ข. โดย
 ค. ตาม
 ง. กับ
 จ. ใน
23. ข้อความใดใช้คำบุพบทไม่เหมาะสม
 ก. คนก็ต้องทำตามวินัย
 ข. คุณพ่อไปทำงานแต่เช้า
 ค. นักเรียนทำเพื่อโรงเรียน
 ง. ครูเตรียมบทเรียนสำหรับเด็ก
 จ. ทหารถวายดอกไม้แก่พระบรมราชินี

24. ข้อความใดใช้บุพบทไม่เหมาะสม
 ก. น้ำ ที่ หอย ไหม
 ข. เขา รอง ต่อ ศาล
 ค. คน เรา กิน เพื่อ อยู่
 ง. คุณ พอ คุย กับ คุณ แม่
 จ. โปรด ให้ ความ สง เคราะห์ กับ
 คน ชรา
25. ข้อความใดใช้บุพบทได้เหมาะสมที่สุด
 ก. เขา บอก ตาม นั้น
 ข. คำ นี้ มา แต่ สุภา นิศ
 ค. อย่า รับ ชื่อ ของ เพื่อ โจร
 ง. เขา สละ ชีพ แต่ ชาติ
 จ. เพื่อน เธอ ช่วย ความ หวัง ดี
26. คำที่ขีดเส้นใต้คำใดเป็นคำสันธาน
 ก. หยก อยู่ กับ กิ่ง
 ข. ฝน ตก แต่ แดด ออก
 ค. เขา มา จาก สุพรรณ
 ง. เธอ เขียน ด้วย ดิน สอ
 จ. ฉัน มา ถึง โรง เรียน แล้ว
27. ข้อความใดใช้คำสันธานไม่เหมาะสม
 ก. ฉัน และ เธอ ไป ตลาด
 ข. เขา ทำ เช่น นี้ เพราะ ถูก บังคับ
 ค. ฉัน ชวน เธอ แล้ว ส่วน เธอ ไม่ ไป
 ง. คุณ รับ ประทาน ข้าว หรือ ขนม
 จ. นึก ทำ กับ ชาว แต่ หนอย ทำ การ บ้าน
28. ข้อความใดมีคำสันธาน
 ก. แะ คึก มี มาก ที่ ภูเก็ต
 ข. ฉัน และ เธอ จะ ไป ภูเก็ต
 ค. ภูเก็ต เป็น เมือง ท่องเที่ยว
 ง. แหลม พรหม เทพ อยู่ ใน ภูเก็ต
 จ. เส้นทาง โดย เครื่อง บิน สะดวก ที่สุด
29. ประโยคที่ 1 "เธอต้องขยันทำการบ้าน"
 ประโยคที่ 2 "เธอต้องสอบตก" ประโยค
 ทั้งสองนี้ควรใช้คำสันธานใดเชื่อม
 ก. เพราะ
 ข. และ
 ค. เหตุด้วย
 ง. เพราะฉะนั้น
 จ. มิฉะนั้น...ก็
30. "กุมภาพันธ์" แต่ ถึง น้อย เท่านั้น มา แต่ ไหน คำว่า "แต่" คำใดเป็นคำสันธาน
 ก. คำที่หนึ่ง
 ข. คำที่สอง
 ค. คำที่สาม
 ง. คำที่หนึ่งและสอง
 จ. คำที่หนึ่งและสาม

31. ข้อความใดไม่มีคำอุทาน
 ก. อุตสาหัสหน้มาจนบัดนี้
 ข. ไม่กินข้าวกินปลาเดอะลูก
 ค. คนแก่ทองเข้าวัดเข้าวา
 ง. เขาไม่เห็นอกเห็นใจฉันเลย
 จ. คูจี้บปากจี้บคอกพุกอยู่นานแล้ว
32. ข้อความใดใช้คำอุทานไม่เหมาะสม
 ก. อนิจจา ! ตายคาที่เลย
 ข. เออ ! พบเธอก็คี่แล้ว
 ค. ช่วยด้วย ! ไฟไหม้แล้ว
 ง. แหม ! มาจนค่างวนมีค
 จ. ตายละ ! ถูกรางวัลที่ 1
33. "ว้าย ช่วยด้วย" ผู้กล่าวมีความรู้สึกอย่างไร
 ก. ตกใจ
 ข. เสียใจ
 ค. แปลกใจ
 ง. น้อยใจ
 จ. ไม่พอใจ
34. ข้อความใดเป็นคำอุทานเสริมคำ
 ก. อ้าวเป็นงั้นไป
 ข. แหมลูกโคจริง ๆ
 ค. ออก็คองเลื่ออกเชอช
 ง. ร้อนจริง ๆ เจ้าซาเอย
 จ. กินข้าวกินปลาให้เรียบรายนะ
35. ข้อใดใช้คำอุทานต่างชนิดกัน
 ก. โอ้ยเจ็บจริง
 ข. ว้ายรถชนกัน
 ค. อออยู่เเอง
 ง. ชุระปะบังอะไร
 จ. อนิจจามาตายเสียแล้ว

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาหลักภาษาไทย ฉบับที่ 2
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีคำถามทั้งหมด 35 ข้อ และมีเวลาให้ทำ 50 นาที นักเรียนควรรีบทำโดยเร็วให้ครบทุกข้อจึงจะได้คะแนน
2. คำถามทั้งหมดเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ คือ แต่ละข้อจะให้นักเรียนหาคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดเพียงคำตอบเดียวจาก ก, ข, ค, ง และ จ ที่ให้ไว้ เมื่อนักเรียนได้คำตอบใดก็ให้ขีดกากบาทลงในกระดาษคำตอบดังตัวอย่างการตอบข้อ ก ดังนี้

ก ข ค ง จ

X				
---	--	--	--	--

3. นักเรียนจงจำไว้ว่าต้องขีดกากบาทเป็นเส้นหนาเต็มช่องเสมอ อย่าขีดวงกลมรอบตัวอักษร หรือขีดคำตอบด้วยเส้นเบา ๆ ไปได้ นักเรียนต้องขีดตอบเพียงข้อละคำตอบเดียวเท่านั้น ถ้าข้อใดขีดเกินหนึ่งคำตอบจะถือว่าข้อนั้นผิด
4. ถ้านักเรียนขีดคำตอบไปแล้ว แต่ต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็ให้เขียนวงกลมทับกากบาทในช่องให้ชัดเจนทุกครั้ง แล้วขีดตอบใหม่ ดังตัวอย่างเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก เป็นข้อ ข ดังนี้

ก ข ค ง จ

X	X			
---	---	--	--	--

5. จงระวังขีดคำตอบให้ตรงข้อคำถามเสมอ ควรใช้ไม้ช่วยชี้ที่ข้อคำถามไว้ แล้วใช้คินสอหรือปากกาขีดที่เลขข้อคำตอบในกระดาษคำตอบเป็นคู่ ๆ กันไป
6. ถ้าพบข้อใดยากจงเว้นไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงย้อนกลับมาทำใหม่นั้นคือ พยายามทำให้ครบทุกข้อ เพราะอาจมีข้อง่าย ๆ อยู่ตอนหลังก็ได้

1. ข้อใดเป็นคำนาม
 - ก. เรียงกรร่ง
 - ข. แรงจริง
 - ค. วึ่งหนี
 - ง. คีเหล็ก
 - จ. เพชรกล้า
2. กลุ่มคำในข้อใดเป็นสามานยนาม
 - ก. นก คิน กรุงเทพฯ
 - ข. บริษัท แมว ผล
 - ค. น้ำ คน เมือง
 - ง. ก้อน บ้าน มาลี
 - จ. เทวดา อากาศ ความใจ
3. ข้อความใดเป็นวิสามานยนาม
 - ก. นกนางนวลกินปลา
 - ข. เชื้อยเสวยหวานมัน
 - ค. นายกเปรมยุบสภา
 - ง. นกบินอยู่บนท้องฟ้า
 - จ. ดอกราตรีมีกลิ่นหอม
4. ข้อใดใช้ลักษณนามถูกต้อง
 - ก. จาก 2 อัน
 - ข. ปีศาจ 5 ตัว
 - ค. ม้า 2 เชือก
 - ง. นึก 3 เดม
 - จ. เบ็ด 1 อัน
5. ข้อใดที่เป็นคำนามแตกต่างจากข้ออื่น
 - ก. การเวียน
 - ข. การนอน
 - ค. ความรัก
 - ง. ความโลภ
 - จ. การธนาคาร
6. ข้อความใดมีสรรพนามมากที่สุด
 - ก. เขารออยู่ข้างล่าง
 - ข. กันคิดถึงแก่มาก
 - ค. ฉันกับเขารักกันมาก
 - ง. เธอได้อยู่ห้องเดียวกับเรา
 - จ. ฉันกับเธอจะไปดูภาพยนตร์
7. ข้าน้อย ขอการวะ คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงข้อใด
 - ก. สรรพนามแทนผู้พูด
 - ข. สรรพนามแทนนามข้างหน้า
 - ค. สรรพนามบอกความเจาะจง
 - ง. สรรพนามบอกความไม่เจาะจง
 - จ. สรรพนามแบ่งแยกนามเป็นส่วน ๆ
8. ข้อความใดเป็นสรรพนามบอกความไม่เจาะจง
 - ก. น้ำชนิดไหนก็ดื่มได้
 - ข. มีหนังสืออะไรอ่านบ้าง
 - ค. เธอเป็นอะไรไปจะ
 - ง. เขาชอบเครื่องคี่อะไร
 - จ. ใครต้องการคี่มาแพ้นาง

9. "กัน" ในข้อใดเป็นบุรุษสรรพนาม
 ก. สุนัขกัดกัน
 ข. ตำรวจกันผู้งคนไว้
 ค. นักเรียนช่วยกันทำงาน
 ง. เขอครอบผ้าสีเพื่อกันแมลง
 จ. กันจะไปเที่ยวจันทบุรีด้วย
10. ข้อใดเป็นสรรพนามบุรุษที่สาม
 ได้อย่างเดียว
 ก. เขา ข. ท่าน
 ก. เรา ง. ฉัน
 จ. เขา
11. ข้อใดมีกริยา
 ก. ลมโหย
 ข. แสงเฝ็ด
 ค. บ้านไกล
 ง. ภูเขาสูง
 จ. ส้มเปรี้ยว
12. ข้อความใดเป็นสกรรมกริยา
 ก. เขาเล่นฟุตบอล
 ข. จารุณสวณารัก
 ค. เด็กวิ่งเล่นในสนาม
 ง. เครื่องบินตกที่นครสวรรค์
 จ. นกนางนวลบินเหนือท้องฟ้า
13. ข้อความใดเป็นอกรรมกริยา
 ก. ลมพัดจัก
 ข. ฉันอ่านหนังสือ
 ค. เขามองรูปภาพ
 ง. มยุรีไปโรงเรียน
 จ. เมอบิดประทุหนอย
14. คำที่ขีดเส้นใต้คำใดเป็นกรรมของประโยค
 ก. ป่าที่หลาน
 ข. ฉันเห็นเสื้อ
 ค. กังคลายกุง
 ง. นิดเหมือนหนอย
 จ. ต้อยเป็นนักเรียน
15. คำที่ขีดเส้นใต้คำใดไม่เป็นกริยานุเคราะห์
 ก. เขอถูกตี
 ข. ฉันไม่ไป
 ค. เขาจะกิน
 ง. เราเคยเห็น
 จ. แดงกำลังวิ่ง
16. ข้อความใดมีคำวิเศษณ์
 ก. ฉันร้อนมะม่วง
 ข. สีส้มอมมะม่วง
 ค. มะม่วงอยู่บนโต๊ะ
 ง. เรอกำลังปอกมะม่วง
 จ. แม่รับประทานมะม่วงสุก

17. ข้อความใดไม่มีคำวิเศษณ์
 ก. เขอสองกว่านั้น
 ข. นกเขาบินสูงลิบ
 ค. ภูเขาสูงเทียมเมฆ
 ง. เขาร้องเพลงเสียงสูง
 จ. ปัจจุบันค่าครองชีพสูงมาก
18. สุพรรณิพงศ์เพลงเพราะ คำว่า
 "เพราะ" เป็นคำอะไร
 ก. นาม
 ข. สรรพนาม
 ค. กริยา
 ง. วิเศษณ์
 จ. บุพบท
19. ให้พิจารณาประโยค "แมวดำไม่รัก
 หมูขาว" ข้อใดถูก
 ก. เป็นประโยคที่ไม่มีคำวิเศษณ์
 ข. เป็นประโยคที่มีคำวิเศษณ์
 1 คำ
 ค. เป็นประโยคที่มีคำวิเศษณ์
 2 คำ
 ง. เป็นประโยคที่มีคำวิเศษณ์
 3 คำ
 จ. เป็นประโยคที่มีคำวิเศษณ์
 4 คำ
20. ข้อความใดมีคำวิเศษณ์บอกอาการ
 ก. ของคีน้อย
 ข. เขามาสายเสมอ
 ค. มะม่วงมีรสเปรี้ยว
 ง. ดอกกุหลาบกลิ่นหอม
 จ. กระจายกระโดดเร็วมาก
21. คำที่ขีดเส้นใต้คำใดเป็นคำบุพบท
 ก. ขึ้นแต่เช้า
 ข. เขามาได้
 ค. ไปไม่ถึง
 ง. จึงมานี้
 จ. มีแต่ตัว
22. ฉันไปอำเภอเพื่อยื่นคำร้อง...นายอำเภอ
 ควรเติมคำอะไรในช่องว่าง
 ก. กับ
 ข. แด่
 ค. แด
 ง. ต่อ
 จ. เพื่อ
23. ข้อความใดใช้คำบุพบทไม่เหมาะสม
 ก. ถวายอาหารแด่พระสงฆ์
 ข. แสดงการวะแด่สิ่งศักดิ์สิทธิ์
 ค. มอบของขวัญแด่อาจารย์ใหญ่
 ง. อุทิศสวนกุศลแด่ผู้ล่วงลับไปแล้ว
 จ. พระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพรแก่
 ประชาชน

24. ข้อความใดใช้บุพบทไม่เหมาะสม
- ฉันทำเพื่อโรงเรียน
 - โจทก์ฟ้องร้องต่อศาล
 - คุณแม่ป้อนอาหารแกลูก
 - โรงพยาบาลนี้รักษาเฉพาะเด็ก
 - อาจารย์ใหญ่ให้รางวัลแก่นักเรียนดีเด่น
25. ข้อความใดใช้คำบุพบทได้เหมาะสมที่สุด
- คุณภาพของของขวัญกับน้อง
 - นันทา ส.ค.ศ. โดยมือของเธอเอง
 - ราตรีกล่าวคำอวยพรต่ออาจารย์
 - อัฐริคมอบของที่ระลึกแก่พี่สาว
 - ส.ส. เสนอรายงานต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี
26. คำที่ขีดเส้นใต้คำใดเป็นสันธาน
- เขาเห็นแกสินบน
 - เธอมาโดยเครื่องบิน
 - เขาทำแต่ดีจึงได้ดี
 - ฉันและเธอเป็นนักเรียน
 - ท่านมีเงินไว้เฉพาะตัว
27. ข้อความใดใช้คำสันธานไม่เหมาะสม
- ยุ้งชุมเพราะน้ำเน่า
 - หมูเอาแต่กินกับนอน
 - เขาทำงานแล้วจึงมาโรงเรียน
 - เธอจะเลือกผลไม้และขนม
 - เธอเรียนวาดภาพกับร้องเพลง
28. ข้อความใดมีคำสันธาน
- คุณควรจะรอพบคุณหมอก่อน
 - ทุกคนควรปฏิบัติตามกฎจราจร
 - ฉันชอบเปลือกหอยและปะการัง
 - ข้าง มา ใช้เป็นพาหนะได้
 - เขาไปเที่ยวบางแสนเมื่อวานนี้
29. ประโยคที่ 1 "เธอต้องทำงาน"
 ประโยคที่ 2 "เธอจะลำบาก"
 ประโยคทั้งสองนี้ ควรใช้คำสันธานใดเชื่อม
- เพราะ
 - และ
 - เหตุด้วย
 - มีฉะนั้น
 - เพราะฉะนั้น

30. "ขอให้เขาแก้ตัว แก้นั้นให้แก้ใจ
 คำว่า "แก้" คำใดเป็นคำสันธาน
 ก. คำที่หนึ่ง
 ข. คำที่สอง
 ค. คำที่สาม
 ง. คำที่หนึ่งและสอง
 จ. คำที่หนึ่งและสาม
31. ข้อความใดไม่มีคำอุทาน
 ก. สงสารเขาจริง ๆ นะ
 ข. อนิจจาเธอจากกลับไปแล้ว
 ค. ค่ายจริงนี่เธอจริง ๆ หรือ
 ง. แหมทำไมไม่บอกกล่าว
 จ. หนึ่นอยู่บนของของเธอ
32. ข้อความใดใช้คำอุทานไม่เหมาะสม
 ก. เอ : มันคืออะไรนะ
 ข. อืม : คุณสวยดี
 ค. ว้าย : ดอกไม้สวยจัง
 ง. โอ้ย : เบา ๆ หน่อยซี
 จ. แหม : เธอใจกว้างจริง ๆ
33. "เอ๊ะ ฉันบอกไม่เชื่อหรืออย่างไร"
 ผู้กล่าวมีความรู้สึกอย่างไร
 ก. ตกใจ
 ข. เสียใจ
 ค. แปลกใจ
 ง. น้อยใจ
 จ. ไม่พอใจ
34. ข้อความใดเป็นคำอุทานเสริมคำ
 ก. ดูปวดเหลือเกิน
 ข. อนิจจาอายุสั้นแท้
 ค. แหมอย่าทำอย่างนั้น
 ง. อย่าเสียคนเสียกายเลยเธอ
 จ. โอ้ ฉันไม่นึกเลยว่าจะเป็นเธอ
35. ข้อใดใช้คำอุทานต่างชนิดกัน
 ก. เอ้าเธอไป
 ข. เออพูดต่อไป
 ค. แหมเพิ่งจะมา
 ง. ออตามสบายนะ
 จ. ผมเฝ้า รุงรังเสีย

ภาคผนวก ค

แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย

ชุดที่ 1 แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองเรื่องคำนาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

ให้นักเรียน

1. บอกได้ว่าคำในประโยคคำใดเป็นคำนาม
2. บอกได้ว่าคำนามในประโยคที่กำหนดให้เป็นคำนามชนิดใด
3. แต่งประโยคโดยใช้คำนามชนิดต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

คำนาม

คำนามคือ คำสำหรับเรียกชื่อ แสดงความหมายถึงบุคคล สัตว์ สิ่งของ สภาพ
อาการ และลักษณะทั้งที่มีรูปร่างหรือทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต คำนามจำแนกออกเป็น
5 ชนิด คือ

1. นามทั่วไป (सामानยนาม) คือ คำนามสามัญไม่ชี้เฉพาะเจาะจงที่เป็น
ชื่อทั่วไปของคน สัตว์ สิ่งของ เช่น แมว ทหาร ตำรวจ ยาย แหวน ต้นไม้ ฯลฯ
2. นามเฉพาะ (วิสามานยนาม) คือ คำชื่อเฉพาะของบุคคล สัตว์ สิ่งของ
สถานที่ เช่น สมศรี บางปะกง มิตรภาพ กรุงเทพฯ ฯ วันเสาร์ ฯลฯ
3. นามหมวดหมู่ (สมุหนาม) คือ คำนามรวมหมู่ที่เป็นชื่อหมวดหมู่ พวก
คณะของ คน สัตว์ สิ่งของ ซึ่งรวมอยู่มากร ๆ เช่น เหล่า หมวด ผุ้ โขลง กอง คณะ
หมู่ ฯลฯ
4. นามบอกอาการ (อาการนาม) คือ คำนามที่บอกอาการลักษณะและภาวะ
ต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรม เป็นคำนามที่มี "การ" หรือ "ความ" นำหน้า เช่น การนั่ง
การพูด การแข่งขัน ความชั่ว ความยาว ความจน ฯลฯ
5. นามบอกลักษณะ (ลักษณะนาม) คือ คำนามที่เรามักใช้ตามหลังคำบอก
จำนวน เป็นนามที่บอกให้ทราบชนิด สัณฐาน ปริมาณ อาการ หมวดหมู่ เช่น

บอกชนิด ตัว คน เล่า
 บอกพื้นฐาน กิ่ง แฉก พอน
 บอกปริมาณ ตุ่ม ปี สี่
 บอกอาการ กำ จับ ตั้ง
 บอกหมวดหมู่ กอง ครอบ ทัพ

ข้อสังเกต

นามหมวดหมู่ (สมุหนาม) จะอยู่หน้าคำนามทั่วไป เช่น ฝูงปลา โขลงช้าง
กองโจร ฯลฯ ส่วนนามบอกลักษณะจะอยู่ตามหลังคำบอกจำนวน หรือตามหลังคำนามทั่วไป
 เช่น นก 1 ฝูง ช้าง โขลง นั้น ทหาร กอง นี้

หน้าที่ของคำนาม

1. เป็นประธานของกริยา เช่น แมว เป็นสัตว์สี่เท้า
2. เป็นกรรมของกริยา เช่น เรา กินข้าวทุกวัน
3. เป็นส่วนเติมเต็มของกริยา (วิกตรกริยา) เช่น นิภาเป็นนักเรียน
4. ขยายนาม เช่น ฉันชอบขึ้นคอกสุเทพ
5. เป็นคำเรียกขาน เช่น หมอ ค่ะ ลูกสาวคิดน้ําอาการเป็นอย่างไร

แบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 ต่อไปนี้เป็นคำพังเพย ส่วนวน สุภาสิต ให้นักเรียนเติมคำนามที่เว้นไว้ให้สมบูรณ์

1. คบ _____ ให้ดูหน้า ชื่อ _____ ให้ดูเนื้อ
2. ที่ _____ กระพ _____
3. น้ำร้อน _____ เป็น น้ำเย็น _____ ทาย

4. ลัทธิ_____ชื่อชนม_____
5. ว่าแต่เขา_____เป็นเอง
6. พาย_____ทวนน้ำ
7. เขียน_____ให้_____กลัว
8. เรือลมใน_____จะไปไหน
9. ป่ามีเพราะ_____ยัง ดินดีเพราะ_____ยัง
10. _____งามเพราะ_____งามเพราะแต่ง_____

ตอนที่ 2 จงขีดเส้นใต้คำนามในข้อความต่อไปนี้

1. น้ำมาปลากินมด
2. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
3. คนพูดร้องเพลงเพราะดี
4. ทหารช่วยป้องกันประเทศ
5. รถชนคนตาย
6. อย่าทำบ้านเมืองสกปรกนะคะ
7. นางเรแกนมาเยือนประเทศไทย
8. ดวงจันทร์ลอยอยู่บนท้องฟ้า
9. แหวนวงนี้สวยงาม
10. บ้านหลังนี้ราคาแพง
11. รถวิ่งบนถนน
12. ตำรวจจับผู้ร้าย
13. ต้นไม้ปลูกอยู่หน้าบ้าน
14. คุณแม่ชื่อสมมา 2 ผล
15. ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย

ตอนที่ 3 จงบอกชนิดของคำนามที่ขีดเส้นใต้

1. ถนนสายนี้ชำรุดมาก เป็น_____
2. รัฐบาลส่งเสริมการศึกษา เป็น_____
3. การวิ่งเป็นการออกกำลังกาย เป็น_____
4. สินสมุทรโอรสพระอภัยมณี เป็น_____
5. ช้างเป็นสัตว์แสนรู้ เป็น_____
6. สัตว์ต้องการความสุขเหมือนมนุษย์ เป็น_____
7. กุหลาบเป็นสัญลักษณ์แห่งความรัก เป็น_____

8. อายาทำลายสมบัติของโรงเรียน เป็น _____
9. ฉันชอบกินทุเรียน เป็น _____
10. พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ 7 รูป เป็น _____

ตอนที่ 4 จงเติมลักษณะนามที่เหมาะสมลงในช่องว่าง

1. ไฟฉาย 1 _____
2. เข้าเวรทำงาน 2 _____
3. งานช่าง 3 _____
4. สวน 2 _____
5. เชื้อขนากการ 1 _____
6. สีไครง 12 _____
7. เลื่อย 1 _____
8. พระสงฆ์ 2 _____
9. กล้วย 1 _____
10. เทพธิดา 1 _____

ตอนที่ 5 จงบอกหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคต่อไปนี้

1. นอม ไปเลี้ยงไหม เป็น _____
2. ทหาร กองนี้สามัคคีกัน เป็น _____
3. อาจารย์ใหญ่อบรมนักเรียน หน้าเสาธง เป็น _____
4. ริม น้ำมีบ้านอยู่สองหลัง เป็น _____
5. ท่าน ครีบกอล์ฟ เป็น _____
6. เราควรเคารพพระภิกษุ เป็น _____
7. ฉันเกลียดความจน เป็น _____
8. พ่อของฉันเป็นตำรวจ เป็น _____
9. ฉันชอบอ่านหนังสือ เป็น _____
10. ตำรวจ ทรูณาช่วยผมด้วยครับ เป็น _____

เกณฑ์ประเมินผล

ถ้านักเรียนตอบถูก 8 ใน 10 ข้อ ของแต่ละตอน จึงทำแบบฝึกหัดชุดต่อไป
หากทำผิดมากกว่า 2 ข้อ ให้ย้อนกลับไปอ่านบทเรียนใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดอีกครั้ง
จะพบความสำเร็จ

เนลยแบบฝึกหัด ชุดที่ 1

ตอนที่ 1

- | | |
|-------------|---------------|
| 1. คน ฆ่า | 2. วัว คราด |
| 3. ปลา ปลา | 4. ยาย ยาย |
| 5. อีเหนา | 6. เรือ |
| 7. เสือ วัว | 8. หนอง ทอง |
| 9. เสือ หนู | 10. ไก่ ขน คน |

ตอนที่ 2

- | | |
|-------------------------|---------------------|
| 1. น้ำ ปลา มค | 2. วัว ลูก |
| 3. คนพล เพลง | 4. ทหาร ประเทศ |
| 5. รถ คน | 6. บ้านเมือง |
| 7. นางเรแกน ประเทศไทย | 8. ดวงจันทร์ ทองฟ้า |
| 9. แหวน วง | 10. บ้าน หลัง |
| 11. รถ ถนน | 12. ตำรวจ ผู้ร้าย |
| 13. ต้นไม้ บ้าน | 14. คุณแม่ ส้ม ผล |
| 15. ความจริง สิ่งไม่ตาย | |

ตอนที่ 3

- | | |
|--------------|----------------|
| 1. ลักษณะนาม | 2. อาการนาม |
| 3. อาการนาม | 4. วิสามานยนาม |
| 5. สามานยนาม | 6. สามานยนาม |
| 7. สามานยนาม | 8. สามานยนาม |
| 9. สามานยนาม | 10. ลักษณะนาม |

ตอนที่ 4

- | | |
|-----------------|------------|
| 1. กระบอก | 2. ผลัด กะ |
| 3. กิ่ง | 4. ชนัล |
| 5. ฦับ เล่ม | 6. ชี |
| 7. ปั้น | 8. รูป |
| 9. หวี เครือ ผด | 10. องค์ |

ตอนที่ 5

- | | |
|-------------------|--------------------------------|
| 1. ประชานของกริยา | 2. ประชานของกริยา |
| 3. กรรมของกริยา | 4. กรรมของกริยา |
| 5. คำเรียกขาน | 6. กรรมของกริยา |
| 7. กรรมของกริยา | 8. ส่วนเติมเต็ม (วิกตรรณกริยา) |
| 9. กรรมของกริยา | 10. คำเรียกขาน |

5. สรพนามบอกความซ้ำ (วิภาคสรพนาม) เป็นสรพนามที่ใช้แทนนามที่กล่าวไปแล้ว เพื่อแยกนามนั้นออกเป็นส่วน ๆ มักมีคำ ต่าง บ้าง กัน เช่น

นักมวยชกกัน

นักเรียนต่างก็อ่านหนังสือ

6. สรพนามเชื่อมประโยค (ประพันธสรพนาม) ใช้แทนนามที่อยู่ข้างหน้าและเชื่อมนามนั้นกับประโยค มักมีคำ ที่ ซึ่ง อัน ผู้ โฉน ประโยค

ฉันชอบบ้าน

ใช้สรพนามเชื่อมประโยคเป็น

บ้านอยู่บนเนิน

ฉันชอบบ้านที่อยู่บนเนิน

หน้าที่ของคำสรพนาม

ทำหน้าที่ประธาน

เธอมาโรงเรียนแต่เช้า

ทำหน้าที่เป็นกรรม

อาจารย์ทำโทษเขา

ทำหน้าที่ขยายประธาน

สีหมอกมันชาหัก

ทำหน้าที่ขยายกรรม

เธอควรมาเยี่ยมคุณพ่อท่านบ้าง

ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็ม

เธอเป็นอะไร

ทำหน้าที่เป็นคำเรียกขาน

เธอจะไปเที่ยวพัทยาไหม

แบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 จงขีดเส้นใต้คำสรรพนามในข้อความต่อไปนี้

1. เมื่อวานนี้ฉันไปเที่ยวพื้ชากับวิมล เราเล่นน้ำกันสนุกมากยั้งนี้ถึงเชอถ้าเราไ้ไปกัวยกันคงดีนะ
2. ขนมนี้นือรอยันทวบนขนมทองม้วนที่เชอซื้อมาจากตลาดท่าพระจันทร์มากกว่ามันือรอยคื
3. นายประตุจึงกล่าวว้า "ถ้าท่านจะเข้าไป ก็จงให้อะไรแก่ข้าพเจ้าเป็นคาธรรมเนียมก่อน มิฉะนั้นก็จะเข้าไปไม่ได้"

ตอนที่ 2 จงบอกชนิดของคำสรรพนามที่ขีดเส้นใต้ในข้อความต่อไปนี้

- | | |
|--|-------------------|
| 1. พกาหม่องที่ <u>เป็น</u> หัวหน้าโจรตายเสียแล้ว | เป็นสรรพนาม _____ |
| 2. <u>ใคร</u> กินขนมในห้องเรียน | เป็นสรรพนาม _____ |
| 3. พระยาไชยบูรณ์ไม่ <u>เห็นใคร</u> มาช่วยเลย | เป็นสรรพนาม _____ |
| 4. <u>นักเรียน</u> คุยกัน | เป็นสรรพนาม _____ |
| 5. <u>เรา</u> สอบได้ทีหนึ่ง | เป็นสรรพนาม _____ |
| 6. <u>โลก</u> ในโลกดวนอนิจจัง | เป็นสรรพนาม _____ |
| 7. <u>ใคร</u> เป็นหัวหน้า | เป็นสรรพนาม _____ |
| 8. สมศักดิ์วิ่งไป <u>โน่น</u> | เป็นสรรพนาม _____ |
| 9. นี้นึงสือของ <u>เข</u> อนะ | เป็นสรรพนาม _____ |
| 10. เรายกย่องบุคคลผู้มีความดี | เป็นสรรพนาม _____ |

ตอนที่ 3 เกมคำสรรพนามลงในช่องว่างต่อไปนี้

1. นักเรียน _____ ก็ทำการบ้านของคน
2. ขอนันอ่านหนังสือ _____

3. ทุกครั้งที่_____นึกถึงวัดเบญจมฯ ยังนึกสนุกอยู่ไม่รู้หาย
4. วันนี้_____จะไปดูหนังสือกับ_____หรือไม่
5. คนที่มาในงาน_____ก็เข้าไปไหว้พระ_____ก็เข้าชมมหรสพ
6. นายกรัฐมนตรี_____จะมาเยี่ยมชาวบางปะกง
7. ลิง_____ขึ้นต้นไม้
8. _____อยู่ในถุงของ _____
9. _____ทำแหวนหาย
10. ขอให้_____โชคดี
11. "_____ว่างไหมตอนนี้"
12. พระภิกษุ_____ทำวัตรเช้า
13. _____เดินมาในห้อง
14. เขาเล่นฟุตบอล _____
15. ฉันไม่คิดจะฟัง _____

ตอนที่ 4 จงเติมคำสรรพนามที่เหมาะสมลงในช่องว่าง ในคำสนทนาต่อไปนี้

1. "_____เป็นเจ้าของหนังสือเล่มนี้หรือครับ"
"ใช่ครับ นี่เป็นหนังสือของ _____ เอง มีเรื่องอะไรครับ"
"_____ น่าสนใจมาก ขอยืม _____ อ่านสักครู่นะคะ"
2. "อ้อ! _____ มา เชิญขึ้นมานบนกุ๊กก่อนสิ"
"_____ อาพาธมาวันแล้วครับ _____ ฟังทราบ"
"อาทิตย์หนึ่งได้แล้ว _____ คอยสบายขึ้นเมื่อสองวันมานี้หมอให้ยาถูกต้องกับโรค"
3. "สาธิตีจะ _____ มารออยู่ที่หน้าบ้านนะ"
"งั้นรี _____ ไปเชิญ _____ เข้ามาในห้องรับแขกก่อนสิ _____ รีคผ้าเกือบ

เสร็จแล้ว"

ตอนที่ 5 จงหาคำสรรพนามมาแทนคำนามที่ขีดเส้นใต้

1. คุณแม่ไปเยี่ยมคุณยาย เพราะคุณยายไม่สบายมาหลายวันแล้ว
คุณยาย = _____
2. พระราชาตรัสถามนายพรานว่า "นี่เป็นลูกของนายพรานหรือ"
นายพราน = _____
3. "คุณครูขา กรุณาอธิบายอีกสักครั้ง นที่ยังไม่เข้าใจ"
น = _____
4. "คุณตาเล่าวา ปีสัจมีอยู่หลายจำพวก ปีสัจมีรูปร่างน่าเกลียดน่ากลัว"
ปีสัจ = _____
5. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สติ์จทอพระเนตรบัลลูนที่ทองสนามหลวง
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ = _____
6. กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เป็นบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย
กรมพระยาดำรงราชานุภาพ = _____
7. คางเป็นลูกสุนัขของอรรถัย คางออกลูกมา 4 ตัว อรรถัยจะให้ลิ 1 ตัว
อรรถัย = _____ คาง = _____
8. พระภิกษุท่านพูดว่า "พระภิกษุจะไปจำพรรษาที่อุยธยา"
พระภิกษุ = _____
9. คุณครูพูดว่า "นักเรียนต้องตั้งใจเรียนนะ"
นักเรี = _____
10. "คุณแม่อยาโกรธสุคาเลยคะ สุคา สำนักผิดแล้ว"
สุคา = _____

เกณฑ์ประเมินผล

ถ้านักเรียนตอบถูก 8 ใน 10 ข้อ ของแต่ละตอน จึงทำแบบฝึกหัดชุดต่อไป หากทำผิดมากกว่า 2 ข้อ ให้ย้อนกลับไปอ่านบทเรียนใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดอีกครั้ง จะพบความสำเร็จ

เนอยแบบฝึกหัดชุดที่ 2

ตอนที่ 1

1. ฉัน เรา เธอ เรา
2. ฉัน เธอ มัน
3. ท่าน ขาพเจ้า

ตอนที่ 2

1. สรรพนามเชื่อมประโยค (ประพันธสรรพนาม)
2. สรรพนามใช้ถาม (ปฤจฉาสรรพนาม)
3. สรรพนามบอกความไม่เจาะจง (อนิยมสรรพนาม)
4. สรรพนามชี้ชี้ (วิภาคสรรพนาม)
5. สรรพนามใช้พูดจา (บุรุษสรรพนาม)
6. สรรพนามบอกความไม่เจาะจง (อนิยมสรรพนาม)
7. สรรพนามใช้ถาม (ปฤจฉาสรรพนาม)
8. สรรพนามชี้ชี้ระยะ (นิยมสรรพนาม)
9. สรรพนามชี้ชี้ระยะ (นิยมสรรพนาม)
10. สรรพนามเชื่อมประโยค (ประพันธสรรพนาม)

ตอนที่ 3

- | | |
|-------------------------------|-----------------------------------|
| 1. ต่าง | 2. บ้าง |
| 3. ฉัน | 4. เธอ ฉัน |
| 5. บ้าง บ้าง | 6. ท่าน |
| 7. มัน ที่ | 8. อะไร เธอ หรือสรรพนามบุรุษที่ 2 |
| 9. ใคร (สรรพนามใช้ถาม) | 10. เธอ หรือสรรพนามบุรุษที่ 2 |
| 11. คุณ หรือสรรพนามบุรุษที่ 2 | 12. ท่าน |
| 13. ใคร (สรรพนามใช้ถาม) | 14. กัน |
| 15. ใคร | |

ตอนที่ 4

1. คุณ ยม มั่น คีนัน
2. คุณ ทาน กระดม ทาน
3. ไคร เชอ เขา ฉัน

ตอนที่ 5

- | | |
|-------------|-------------------|
| 1. ทาน | 2. เจ้า |
| 3. เขา | 4. มั่น |
| 5. พระองค์ | 6. ทาน |
| 7. เชอ มั่น | 8. อาตมา |
| 9. เชอ | 10. พู หรือ คีนัน |

ชุดที่ 3 แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองเรื่องคำกริยา

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ให้นักเรียน

1. บอกได้ว่าคำในประโยคคำใดเป็นกริยา
2. บอกได้ว่าคำกริยาในประโยคที่กำหนดให้เป็นคำกริยาชนิดใด
3. แต่งประโยคโดยใช้คำกริยาชนิดต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนามว่านามหรือสรรพนามนั้น ๆ ทำอะไร มีอาการหรืออยู่ในสภาพอย่างไร คำกริยาจำแนกออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. กริยาไม่มีกรรม (อกรรมกริยา) คือ กริยาที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง เช่น เคลื่อนไหว ล้ม พัก น้ำไหล

2. กริยามีกรรม (สกรรมกริยา) คือ กริยาที่ต้องมีกรรมมารับการกระทำจึงจะได้ความสมบูรณ์ เช่น นายพรานยิงกวาง ครูทำโทษนักเรียน

3. กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม (วิกตรกริยา) คือ กริยาที่ไม่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง ใช้ตามลำพังไม่ได้ความหมาย ต้องมีนามหรือสรรพนามมารับการกระทำ แต่นามหรือสรรพนามนั้นไม่ใช่กรรม ได้แก่ คำว่า เป็น เหมือน คล้าย เท่า คือ ฯลฯ เช่น

เขาเป็นตำรวจ กบคล้ายคางคก

4. กริยาช่วย (กริยานุเคราะห์) คือ กริยาที่ไม่มีความหมายในตัวเอง ช่วยประกอบกริยาอื่นให้มีความหมายชัดเจนขึ้น ได้แก่ คำว่า จะ คง กำลัง ต้อง ถูก ฯลฯ เช่น

เขาจะไปกรุงเทพฯ เขาถูกตีอาการสาหัส

หน้าที่ของคำกริยา

1. เป็นฉากแสดงของประโยค เช่น เขาวาดภาพได้ดีมาก
 2. เป็นส่วนขยายประธานหรือกรรม เช่น คนแต่งตัวสวยเป็นคนน่ารัก
- ครูชอบนักเรียนที่ขยันหนังสือ
3. ทำหน้าที่เหมือนคำนาม คือ เป็นประธาน กรรม หรือส่วนขยายของกริยาอื่น แต่ไม่ใช่กริยาของประโยค เรียกว่ากริยาสมาค เช่น
ว่ายน้ำเป็นกีฬาที่ดีอย่างหนึ่ง (ประธาน)
เขาชอบพูดอย่างนี้ (กรรม)

แบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 ข้อความต่อไปนี้เป็นส่วนวน คำพังเพย สุภาษิต ให้นักเรียนเติมคำกริยาดลงในช่องว่างที่เว้นไว้

- | | |
|-------------------------------|-----------------------------------|
| 1. น้ำลลคอ_____ | 2. _____ปน_____ทอง |
| 3. เขียนเสือให้วัว_____ | 4. หมีเสือ_____จระเข้ |
| 5. กันดีกว่า_____ | 6. _____น้ำพริก_____แม่น้ำ |
| 7. โกงเกวี่_____คาง | 8. พายเรือ_____น้ำ |
| 9. ใจดี_____เสือ | 10. _____ข้าง_____ตักแตน |
| 11. _____บนเรือน_____บนหลังคา | 12. _____ข้าง_____ตักแตน |
| 13. คิน_____หางหมู | 14. รักยาวให้_____รักสั้นให้_____ |
| 15. _____ครกขึ้นภูเขา | |

ตอนที่ 2 จงขีดเส้นใต้คำกริยาหรือคำวิเศษณ์ที่ใช้เป็นภาคแสดงจากบทกลอนต่อไปนี้

- | | |
|---------------------------|------------------------|
| ก. ถึงที่ขอมระกัษุอยู่ | แลดูไปทั่วทุกสถาน |
| เห็นวณรเผือกอยู่หลังการ | อวงคานยานทางเข้ามา |
| ไกรราชชนพันกระเียบบาท | ทำอำนาจออกยื่นขวางหน้า |
| แล้วจึงประกาศควยวจา | เหวอ้ายพาลาใจฉกรรจ์ |
| ทั่วเอ็งมานี้จะไปไหน | ไม่กลัวชีวาจะอาสัญ |
| องอาจดวงกานกุมภัณฑ์ | กูจะหันให้ยับลงกับกร |
| ข. โยนเงนขึ้นปั่นเหยียบบา | กรขวาดวยซึ่งพระชรรค์ |
| กรอกลดัมสับระบู้ทรหัดวัล | ฟาดฟันตอองกายขุนมาร |
| พระชรรค์ก็หักเป็นสองท่อน | ว่านรื้อมักยักกำลังหาญ |
| อสุรีล้มลุกกอลูกหลาน | ขุนกระบี่ทะยานตามตี |

ตอนที่ 3 จงบอกกริยาของคำกริยาที่ขีดเส้นใต้ในข้อความต่อไปนี้

- | | |
|---|------------|
| 1. บิด <u>กลัว</u> เราจะเสียตัง | เป็น _____ |
| 2. เรา <u>กำลัง</u> วางแผนไปทางมลายู | เป็น _____ |
| 3. ถึง <u>กลาง</u> กึ่ง | เป็น _____ |
| 4. โรงงาน <u>ปรมาณู</u> ระเบิดในอินเดีย | เป็น _____ |
| 5. จารู <u>ได้</u> เป็นข้าราชการยศ | เป็น _____ |
| 6. ห้องสมุดมีหนังสือที่น่าสนใจ <u>อยู่มาก</u> | เป็น _____ |
| 7. ยงยุทธ <u>นั้น</u> ถามไ้รวดเร็ว | เป็น _____ |
| 8. คนโบราณ <u>ยัง</u> สมบัติไว้ไ้ดี | เป็น _____ |
| 9. แผน <u>การ</u> ดังตก | เป็น _____ |
| 10. ฉัน <u>ก็</u> ถูกอกถูกลาย | เป็น _____ |

ตอนที่ 4 เติมคำกริยาลงในช่องว่างในข้อต่อไปให้ได้ความ

1. นักเรียนทุกคนต้อง _____ หนังสือ เพื่อจะได้รับความรู้ที่ _____
 อย่าง _____ คบ _____ หนังสืออ่านเล่มในเวลาครูสอน
2. ฉันชอบ _____ นมในตอนเช้า เพื่อจะ _____ ร่างกายให้ _____
3. วันนี้ฉัน _____ วลีที่ชลบุรี เธอกำลัง _____ หอหมก และชาวหลาม
 ที่แม่ลา _____ อยู่หน้าตลาด

เกณฑ์ประเมินผล

ถ้านักเรียนตอบถูก 8 ใน 10 ข้อ ของแต่ละตอน จึงทำแบบฝึกหัดชุดต่อไป
 หากทำผิดมากกว่า 2 ข้อ ให้ย้อนกลับไปอ่านบทเรียนใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดอีกครั้ง
 จะพบความเข้าใจเร็ว

เฉลยแบบฝึกหัดชุดที่ 3

ตอนที่ 1

- | | |
|------------|-------------|
| 1. บุค | 2. กิน รอน |
| 3. กลัว | 4. ปะ |
| 5. แก | 6. คำ ละลาย |
| 7. กิน | 8. ทวน |
| 9. สู้ | 10. ชี จับ |
| 11. กิน ชี | 12. ชี จับ |
| 13. พอก | 14. บั้น คอ |
| 15. เข็น | |

ตอนที่ 2

ก. ถึง หุค แลดู เห็น ล่วง ผ่าน เข้ามา โกรธา ขมข้น กระเทียมท
 ฆ่า ออกยิบ ขวางหน้า ร้องประกาศ มา จะไปไหน ไม่กลัว จะอาศัย อดอาจ ล่วงคาน
 จะห้ำ ไหม้

ข. โดนเฒ่ ชื่นเย็น เหยียบ จวยจึง ถลอกกลับ สัมฤทธิ์ พัดวัด ฟากพัน
 กวง หัก ถีบ อมลุก คลุกกลาน ทะยาน ตามตี

ตอนที่ 3

- | | |
|----------------|----------------|
| 1. อกรรมกริยา | 2. กริยาชวย |
| 3. วิภทรภกริยา | 4. อกรรมกริยา |
| 5. วิภทรภกริยา | 6. สกรรมกริยา |
| 7. อกรรมกริยา | 8. สกรรมกริยา |
| 9. กริยาชวย | 10. สกรรมกริยา |

ตอนที่ 4

1. อ่าน ให้ อ่าน
2. คิม ทำ รุง แข็งแรง
3. พบ ชื่อ ขาบ

ชุดที่ 4 แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองเรื่องคำวิเศษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นักเรียน

1. บอกได้ว่าคำในประโยคคำใดเป็นคำวิเศษณ์
2. บอกได้ว่าคำวิเศษณ์ที่กำหนดให้ในประโยคเป็นวิเศษณ์ชนิดใด
3. สามารถแต่งประโยคโดยใช้คำวิเศษณ์ชนิดต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ขยายคำอื่นเป็นการเพิ่มความหมายขึ้น เช่น
บอกลักษณะ บอกคุณภาพ ปริมาณ สถานที่ ฯลฯ คำที่เพิ่มความหมายเราเรียกว่าคำนั้น
ทำหน้าที่เป็นส่วนของขยาย คำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายคำในประโยคได้ดังนี้

วิเศษณ์ขยายนาม เช่น กล้องนี้ กล้องใหญ่ (นี้ ใหญ่)

วิเศษณ์ขยายสรรพนาม เช่น ฉัน เอง ใคร หนอ (เอง หนอ)

วิเศษณ์ขยายกริยา เช่น เธอ แต่งตัวสวย (สวย)

วิเศษณ์ขยายวิเศษณ์ เช่น ลมพัด แรงมาก (มาก)

คำวิเศษณ์จำแนกออกได้หลายชนิด คือ

1. วิเศษณ์บอกลักษณะ ใช้บอกขนาด ชนิด สันฐาน สี กลิ่น รส เสียง

อาการ ดีมีผล เช่น

ลูกฟุตบอลกลม น้ำตาลหวาน

2. วิเศษณ์บอกเวลา ใช้ขยายคำอื่นเพื่อบอกเวลา ก่อน ช้า นาน เข้า สาย
มาว เพียง เย็น ค่ำ ฯลฯ เช่น

เขามาถึงก่อน ฉันมาโรงเรียนช้า

3. วิเศษณ์บอกสถานที่ ใช้ขยายคำอื่นเพื่อบอกสถานที่ ใกล้ ใกล้ ใกล้
 เหนือ บน ใต้ ระหว่าง ข้าง ฯลฯ เช่น

รถเร็วแล่นซิคซาว บ้านเขาอยู่ใกล้

4. วิเศษณ์บอกปริมาณหรือจำนวน ใช้ขยายคำอื่นเพื่อบอกจำนวนจำกัด
 ไม่จำกัด แบ่งแยก และจำนวนนับ ได้แก่ ทุก ทั้งปวง จุ มาก ต่าง บ้าง หนึ่ง สอง
 ทุกราย ฯลฯ เช่น

นักเรียนคนหนึ่ง หมู่กินจุ

5. วิเศษณ์บอกความถี่เฉพาะ ใช้ขยายคำอื่นเพื่อบอกความถี่เฉพาะ ได้แก่
 บ่อย นาน ฯลฯ เช่น

สมุดนี้ของเธอ คนโน้นเพื่อนฉัน

6. วิเศษณ์บอกความไม่ถี่เฉพาะ ใช้ขยายคำอื่นเพื่อบอกความไม่ถี่เฉพาะ
 เจาะจง ได้แก่ ใกล้ ะไร ไหน ที่ ฯลฯ เช่น

คนอื่นก็ได้รับรางวัล เธอจะอยู่ที่นั่นก็ได้

7. วิเศษณ์แสดงคำถาม ใช้ขยายคำอื่นเพื่อเป็นคำถาม ได้แก่ ะไร ไหน
 ทำไม ฯลฯ ได้แก่

ทำไมเธอมาสาย รถคันไหนวิ่งดี

8. วิเศษณ์แสดงคำถาม ใช้ขยายคำอื่นเพื่อเป็นการรับรองรองชาน
 ได้คอม รองเรียกและชานรับ ได้แก่ จำ จะ ครั้น ฯลฯ เช่น

คุณพ่อขา ได้ไหมจะ

9. วิเศษณ์บอกความปฏิเสธ ใช้ขยายคำอื่นเพื่อบอกความห้ามหรือไม่ยอมรับ
 เช่น ไม่ ไม้ ความเป็น ฯลฯ เช่น

ฉันเที่ยวไม่สนุก ไม่เป็นไรทำไมได้

10. วิเศษณ์เชื่อมความและข้อความ ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน เช่น

เธอคือที่เรียนเก่ง เพชรมีค่ามากอันประมาณมิได้

แบบฝึกได้

ตอนที่ 1 เติมคำวิเศษณ์ลงในช่องว่างในข้อต่อไปนี้

1. วันนี้ฉันมาโรงเรียน _____
2. แบบฝึกหัดข้อนี้เป็นข้อ _____
3. ช่างหัว _____ กว่าหัว
4. โลกของเรามีลักษณะ _____
5. นกเขาจับ _____
6. ลมหนาวพัด _____
7. ดอกนกแก้วกลีบ _____
8. รถ _____ ชิดขวา
9. ร่องเขาคือ _____
10. เขาชอบเสื้อ _____
11. ถนนหินนี้ _____ หินะ
12. รถมอเตอร์ไซด์ _____ กว่ารถจักรยาน
13. ดอกมะลิกลีบ _____
14. ขาสีหัว _____ ที่สุดในห้องเรียน
15. ผลาวร้อนแดงจุด _____
16. ผู้เฒ่าคนนั้นมีความ _____
17. กระเป๋าใบนี้ใส่ของ _____
18. เขามา _____ แล้ว
19. สีน _____ ทำให้จิตใจแจ่มใส
20. เรายังคงยอมรับ _____

ตอนที่ 2 จงขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ในข้อความต่อไปนี้

- | | |
|---|---|
| 1. โรงเรียนเล็ก คำ | 11. เธออ่านหนังสือ อะไร |
| 2. เธออธิบาย ดีมาก | 12. เด็ก ขยัน ยอมเรียน ดี |
| 3. เด็ก ตะกละ กิน ทั้งวัน | 13. แดง รับ ประทาน จุ มาก |
| 4. เด็ก น้อย ยิ้ม หวาน | 14. ดอกไม้ หลาย ชนิด บาน สะพรั่ง น่า ชม |
| 5. เรา มา รู้ ใหญ่ | 15. นัก สคมี ประโยชน์ มาก |
| 6. เลือ คำ ราม ดัง ไกล | 16. อากาศ บริสุทธิ์ ทำให้ สด ชื่น |
| 7. เขา พูด ช้า | 17. ปลา ใหญ่ กินปลา เล็ก |
| 8. นิราศ สด ใหม่ แต่ง ดี | 18. น้อย คน นัก ไม่ เห็น แก่ ลา ภยศ |
| 9. ผู้ ใหญ่ เค ิน หน้า | 19. ฉัน ไป วัด ทุก วัน พระ |
| 10. เขา ฉีก หน้า ขาว โพลน | 20. เรา ควร รักษา พันธุ์ สัตว์ ป่า |

ตอนที่ 3 จงขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์และบอกชนิดของวิเศษณ์

- | | |
|--|------------------|
| 1. คนฉลาด รู้ จัก แบ่ง เวลา ทำงาน | วิเศษณ์บอก _____ |
| 2. นก ขุ่น รำแพน น้อย ๆ | วิเศษณ์บอก _____ |
| 3. เขา เก็บ ไกล ออกไป | วิเศษณ์บอก _____ |
| 4. เรา จะ ไป รบ บาย | วิเศษณ์บอก _____ |
| 5. เขา หัวเราะ ทำไม | วิเศษณ์บอก _____ |
| 6. สึก ใหม่ มี ทอง แคบ | วิเศษณ์บอก _____ |
| 7. หนังสือ เรื่อง นี้ ไม่ สนุก | วิเศษณ์บอก _____ |
| 8. คน สมัย นี้ ยาก จน | วิเศษณ์บอก _____ |
| 9. เรา ชอบ ร้อง เพลง ทุกคน | วิเศษณ์บอก _____ |
| 10. เขา เดิน เร็ว มาก | วิเศษณ์บอก _____ |

เกณฑ์ประเมินผล

ถ้านักเรียนตอบถูก 8 ใน 10 ข้อ ของแต่ละตอน จึงทำแบบฝึกหัดชุดต่อไป
หากทำผิดมากกว่า 2 ข้อ ให้ย้อนกลับไปอ่านบทเรียนใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดอีกครั้ง
จะพบความสำเร็จ

เฉลยแบบฝึกหัดชุดที่ 4

ตอนที่ 1

1. วิเศษณ์บอกเวลา เช่น เช้า สาย
2. วิเศษณ์บอกจำนวน เช่น หนึ่ง ที่หนึ่ง
3. วิเศษณ์บอกขนาด เช่น โต ยาว
4. วิเศษณ์บอกสี เช่น กลม แขน
5. วิเศษณ์บอกเสียง เช่น เพราะ แหบ
6. วิเศษณ์บอกอาการ เช่น จืด เร็ว
7. วิเศษณ์บอกกลิ่น เช่น หอม ฉุน
8. วิเศษณ์บอกอาการ เช่น เร็ว ช้า
9. วิเศษณ์บอกสถานที่ เช่น ใกล้ ไกล
10. วิเศษณ์บอกสี เช่น แดง ดำ
11. วิเศษณ์บอกรส เช่น หวาน มัน
12. วิเศษณ์บอกอาการ เช่น เร็ว ช้า
13. วิเศษณ์บอกกลิ่น เช่น หอมเหม็น
14. วิเศษณ์บอกขนาด เช่น โต เล็ก
15. วิเศษณ์บอกสี เช่น ขาว เขียว
16. วิเศษณ์บอกสถานที่ เช่น ใกล้ ไกล
17. วิเศษณ์บอกปริมาณ เช่น จุก มาก
18. วิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ เช่น นั้น โน้น
19. วิเศษณ์บอกเวลา เช่น เช้า สาย
20. วิเศษณ์บอกรส เช่น หวาน มัน

ตอนที่ 2

- | | |
|------------------|------------------|
| 1. คำ | 2. ดีมาก |
| 3. ตะกละ ทุ้งวัน | 4. น้อย หวาน |
| 5. ใหญ่ | 6. ค้างไกล |
| 7. ขำ | 8. ดี |
| 9. หน้า | 10. ขาวโพลน |
| 11. อะไร | 12. ขยัน ดี |
| 13. จุกมาก | 14. หลาย สะพรั่ง |
| 15. สด มาก | 16. บริสุทธิ์ |
| 17. ใหญ่ เล็ก | 18. น้อย |
| 19. ทุก | 20. ป่า |

ตอนที่ 3

- | | |
|-------------|----------------------------------|
| 1. นิดาค | วิเศษณ์บอกลักษณะ |
| 2. บ่อย ๆ | วิเศษณ์บอกจำนวน |
| 3. ไกล | วิเศษณ์แสดงสถานที่ |
| 4. นาน | วิเศษณ์แสดงเวลา |
| 5. ทำไม | วิเศษณ์แสดงคำถาม |
| 6. โหน้ แขน | วิเศษณ์บอกลักษณะ |
| 7. ไม่นุก | วิเศษณ์แสดงความหมายปฏิเสธ |
| 8. สมัยนี้ | วิเศษณ์บอกเวลา ยากจน (บอกลักษณะ) |
| 9. ทุกคน | วิเศษณ์บอกจำนวน |
| 10. เร็วมาก | วิเศษณ์บอกลักษณะ (อาการ) |

ชุดที่ 5 แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองเรื่องบุพพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียน

1. บอกได้ว่าคำในประโยคคำใดเป็นคำบุพพ
2. บอกได้ว่าคำบุพพที่กำหนดได้ในประโยคเป็นบุพพชนิดใด
3. สามารถแต่งประโยคโดยใช้คำบุพพได้ถูกต้อง

คำบุพพ

คำบุพพคือ คำที่ใส่นำหน้านาม สรรพนาม กริยาสภาวะมาลา เพื่อให้ได้ความชัดเจนและต่อเนื่องกัน จำแนกได้ 2 ชนิดคือ

1. บุพพที่ไม่เชื่อมคำอื่น ใส่นำหน้าเฉย ๆ เป็นคำเรียกหรือทักทาย เช่น
คุณครูสงฆ์ นะเพื่อนฉัน
2. บุพพที่ใช้เชื่อมกับคำอื่น ใส่นำหน้าคำอื่นให้รัดกุมขึ้น เช่น
ฉันไถ่กับกับทุ เขามาโดยเครื่องบิน

หน้าที่ของคำบุพพ

1. นำหน้านาม เช่น พ่อหาเงินเพื่อลูก
2. นำหน้าสรรพนาม เช่น เขาบอกแก่ฉัน
3. นำหน้ากริยาสภาวะมาลา เช่น ฉันกินเพื่ออยู่
4. เชื่อมโยงคำให้สัมพันธ์กัน เช่น นี่ปากกาของเธอ สัมพันธ์คำนามกับคำ

สรรพนาม

แบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 ชี้คเส้นใต้คำพบทในข้อต่อไปนี้

1. เขาเห็นเธอกับตา
2. เรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับเธอ
3. เกียรติศักดิ์ศักดิ์ของข้าพคมไว้แก่ตัว
4. คนร้ายถูกยิงด้วยปืน
5. ยื่นใบสมัครต่อเจ้าหน้าที่
6. รายงานต่ออาจารย์ใหญ่
7. เครื่องประดับราคาแพงไม่ควรแก่นักเรียน
8. เธอมาโดยรถยนต์
9. คนแข็งแรงควรชิงเคราะห์แก่คนพิการ
10. กล่าวโดยสัตย์แล้วกันไม่รู้เรื่องนี้เลย
11. ถวายพระพรแด่พระเจ้าแผ่นดิน
12. แจ้งความต่อตำรวจ
13. ซื้อสินค้าโดยตรงจากผู้ผลิต
14. ของหมักคองส่วนมากไม่เป็นประโยชน์แก่ร่างกาย
15. โรงเรียนนี้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2520

ตอนที่ 2 ให้เติมคำพบทในช่องว่างที่เว้นไว้ในประโยคต่อไปนี้

1. ฉันชอบนั่งเล่น _____ ต้นทุกวาง
2. มะลิมาถึงโรงเรียน _____ เจ็ดโมงเช้า
3. ฉันชอบเขียนหนังสือ _____ ปากกา
4. ทุกคนควรปฏิบัติ _____ กฎจราจร
5. เมื่อวานฉันเห็นรถยนต์ชน _____ เสไฟฟ้า

6. ครูเตือนเธอ _____ ความหวังดี
7. คุณแม่ซื้อมะม่วง _____ ไหน
8. เขารอเธอ _____ ท่าโหม่งเย็น
9. เราควรถวายอาหาร _____ พระภิกษุสงฆ์
10. ฉันจะเอาของไปให้ _____ คุณลุง

ตอนที่ 3 จงชี้กเส้นใต้คำบุพบท และบอกหน้าที่สัมพันธ์คำชนิดใดกับคำชนิดใด

- | | |
|--|------------------------------|
| 1. ฉันชอบอธิบายของของเธอ | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 2. สระน้ำนี้จัดไว้เฉพาะนักกีฬา | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 3. นี่คืออาวุธของเขา | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 4. ยอกรขึ้นเหนือศีรษะ | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 5. เหตุการณ์นั้นฉันเห็นกับตา | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 6. เราจะต้องทำคำร้องยื่นต่อสำนักงานโดยเร็ว | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 7. รางวัลนี้ อาจารย์ใหญ่จะแจกแก่ผู้ช่วยงาน | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 8. ห้องนี้จัดไว้สำหรับท่าน | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 9. เราต้องรีบส่งจดหมายโดยเร็ว | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 10. เขาพูดโดยสัจย์ | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 11. ฉันมากับครู | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 12. ถวายอาหารแด่พระเจ้า | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 13. ขายสินค้าแก่ลูกค้า | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 14. ผลไม้เหล่านี้มาแต่สวน | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 15. ลืคลดต่อมิตร | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 16. เดินไปยังตลาด | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 17. รถยนต์ของคุณพ่อ | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |
| 18. กองทัพเดินด้วยทอง | สัมพันธ์คำ _____ กับคำ _____ |

19. แจ้งความมายังท่านผู้ปกครอง
20. จ้งทำตามคำสั่งของครู

เกณฑ์ประเมินผล

ถ้านักเรียนตอบถูก 8 ใน 10 ข้อ ของแต่ละตอน จ้งทำแบบฝึกหัดชุดต่อไป
หากทำผิดมากกว่า 2 ข้อ ให้ย้อนกลับไปยังบทเรียนใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดอีกครั้ง
จะพบความสำเร็จ

เฉลยแบบฝึกหัดชุดที่ 5

ตอนที่ 1

- | | |
|------------|---------|
| 1. กับ | 2. กับ |
| 3. แก | 4. ค่าย |
| 5. คอ | 6. คอ |
| 7. แก | 8. โคย |
| 9. แก | 10. โคย |
| 11. แค | 12. คอ |
| 13. โคย แค | 14. แก |
| 15. เมื่อ | |

ตอนที่ 2

1. พบพบสถานที่ เช่น ใต้ บน
2. พบพบเวลา เช่น ตั้งแต่ ตอน
3. พบพบลักษณะ ค่าย
4. พบพบลักษณะ ตาม
5. พบพบลักษณะ กับ
6. พบพบสาเหตุ ค่าย
7. พบพบที่มา จาก
8. พบพบเวลา เช่น จนกระทั่ง ตั้งแต่
9. พบพบผู้รับ แค
10. พบพบผู้รับ เช่น แก เพื่อ

ตอนที่ 3

1. ของ สัมพันธ์คำนามกับคำสรรพนาม
2. เฉพาะ สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
3. ของ สัมพันธ์คำนามกับคำสรรพนาม
4. เหนือ สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
5. กับ สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
6. ต่อ สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
7. แก่ สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
8. สำหรับ สัมพันธ์คำกริยากับคำสรรพนาม
9. โดย สัมพันธ์คำนามกับคำวิเศษณ์
10. โดย สัมพันธ์คำกริยากับวิเศษณ์
11. กับ สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
12. แด่ สัมพันธ์คำนามกับคำสรรพนาม
13. แก่ สัมพันธ์คำนามกับคำนาม
14. แด่ สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
15. ต่อ สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
16. ยัง สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
17. ของ สัมพันธ์คำนามกับคำนาม
18. ด้วย สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
19. ยัง สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม
20. ตาม สัมพันธ์คำกริยากับคำนาม

ชุดที่ 6 แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองเรื่องคำสันธาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ให้นักเรียน

1. บอกได้ว่าคำในประโยคใดเป็นคำสันธาน
2. บอกได้ว่าคำสันธานในประโยคเชื่อมความในลักษณะใด
3. แต่งประโยคโดยใช้คำสันธานได้ถูกต้อง

คำสันธาน

คำสันธานคือ คำที่ใช้เชื่อมคำหรือข้อความให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องด้วยกัน มีทั้งสันธานคำเดี่ยวและสันธานกลุ่ม ได้แก่ และ แต่ เพราะฉะนั้น แต่ทว่า เช่น ฉันกับเธอ เธอต้องขยันเรียนมิฉะนั้นจะสอบตก

คำสันธานเชื่อมความได้ในหลายลักษณะ คือ

1. เชื่อมความให้คล้ายตามกัน เช่น ฉันและเธอไปบางแสน
2. เชื่อมความที่ขัดแย้งกัน เช่น ฉันทำการบ้านแต่น้องดูโทรทัศน์
3. เชื่อมความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เธอชอบผ้าสีหรือผ้าพื้น
4. เชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน เช่น ยุ่งชุมเพราะน้ำเน่า
5. เชื่อมความต่างตอนกัน เช่น ฉันเรียนจิตวิทยาส่วนเธอเรียนบริหาร
6. เชื่อมความแบ่งรับแบ่งสู้ เช่น ถ้าฝนไม่ตกฉันก็จะซักผ้า

แบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 จงขีดเส้นใต้คำสันธานต่อไปนี้

1. กว่าเธอจะไปถึงตลาดก็ขายเสียแล้ว
2. เธอทำงานนี้ได้แค่เธอไม่ทำ
3. ฉันชอบฝรั่งแต่เธอชอบส้ม
4. เรามีชื่อเสียงดีจึงชนะทุกคนในเขตนี้
5. เธอจะไปญี่ปุ่นหรืออเมริกา
6. แม้เขาจะไม่รักเมียเขาก็รักลูก
7. เขามาถึงสถานีเมื่อรถออกไปแล้ว
8. เขาห้ามคนอื่นแต่เขาทำเสียเอง
9. เราช่วยตนเองแล้วจึงช่วยผู้อื่น
10. แม้ว่าเขาจะเป็นคนดีแต่เจ้านายก็ไม่พอใจ

ตอนที่ 2 เติมคำสันธานลงในข้อความต่อไปนี้ให้ได้ความ

1. _____ เธอไม่รีบไปจะไม่ทันโรงเรียน
2. ภาษาอังกฤษหนึ่งไม่ได้ _____ คณิตสอบ
3. เรามีลูกชาย 2 คน คือ วิรัตน์ _____ สุเทพ
4. ลูกต้องทำการบ้านให้เสร็จ _____ ไปเล่นกับเพื่อนได้
5. เธอชอบดูภาพยนตร์ _____ โทรหัตน์
6. ฉันเรียน _____ อนาคต
7. ทุกคนเตรียมบักกวด _____ ก่อนรับวันตรุษจีน
8. เขาชอบวิ่ง _____ เธอชอบเดิน
9. ฉัน _____ เธอจะเป็นคนทำ
10. _____ คำรวจมาถึงขโมยก็ไปแล้ว

ตอนที่ 3 จงขีดเส้นใต้คำสันธานในข้อความต่อไปนี้และบอกด้วยว่าคำสันธานนั้นเชื่อมความในลักษณะใด

1. เธอควรจะรอพบคุณแม่แล้วจึงกลับบ้าน
2. สมศรีและศรีจันทร์สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้
3. มัจฉานมีความกตัญญูต่อไมยราพะนั้นจึงไม่ยอมบอทางไปเมืองบาดาล
4. ฉันจะบอกความลับเธอแต่เธอต้องเลิกค้าของเถื่อน
5. เด็กและผู้ใหญ่ต่างได้รับประโยชน์จากการகுโทรทัศน์
6. ฉันชอบสะสมแสตมป์และเปลือกหอย
7. เขาห้ามมิให้คนอื่นทำแต่ทำเสียเอง
8. ฉันจะเข้าไปพบหมอส่วนเธอรออยู่ข้างนอก
9. ลูกจะปลูกดอกไม้หรือทำสวนครัว
10. ความสุขกับความทุกข์เป็นของคู่กัน
11. เขาทำการบ้านเสร็จแล้วจึงไปเล่นกับเพื่อน ๆ
12. เจริญศรีเป็นคนสวยแต่หัวาเรียนไม่เก่ง
13. คุณควรจะรอเธอก่อนแล้วจึงกลับบ้าน
14. พวกเราจะเล่นกีฬาหรืออ่านหนังสือ
15. เธอมาตามนัดไม่ได้เพราะเป็นไข้หวัดใหญ่

เกณฑ์ประเมินผล

ถ้านักเรียนตอบถูก 3 ใน 10 ข้อ ของแต่ละตอน จึงทำแบบฝึกหัดชุดต่อไป หากทำผิดมากกว่า 2 ข้อ ให้ย้อนกลับไปอ่านบทเรียนใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดอีกครั้ง จะพบความสำเร็จ

แบบฝึกหัดควยตนเองชุดที่ 6 คำสันธาน

ตอนที่ 1

- | | |
|----------------|-----------|
| 1. กว่า ก็ | 2. แต่ |
| 3. แต่ | 4. จึง |
| 5. หรือ | 6. แม่ |
| 7. เมื่อ | 8. แต่ |
| 9. จึง | 10. แต่ |

ตอนที่ 2

- | | |
|------------|-------------|
| 1. ถ้า | 2. เพราะ |
| 3. และ | 4. จึง |
| 5. หรือ | 6. เพื่อ |
| 7. เพื่อ | 8. แต่ |
| 9. หรือ | 10. เมื่อ |

ตอนที่ 3

- | | |
|----------------|-------------------------------|
| 1. แล้วจึง | (เชื่อมความต่อเนื่องกัน) |
| 2. และ | (เชื่อมความต่อเนื่องกัน) |
| 3. ฉะนั้นจึง | (เชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน) |
| 4. แต่ | (เชื่อมความขัดแย้งกัน) |
| 5. และ | (เชื่อมความต่อเนื่องกัน) |
| 6. และ | (เชื่อมความต่อเนื่องกัน) |
| 7. แต่ | (เชื่อมความขัดแย้งกัน) |
| 8. ส่วน | (เชื่อมความต่างตอนกัน) |

9. หรือ (เชื่อมความเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง)
10. กับ (เชื่อมความต่อเนื่องกัน)
11. จึง (เชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน)
12. แต่ทว่า (เชื่อมความขัดแย้งกัน)
13. แล้วจึง (เชื่อมความต่อเนื่องกัน)
14. หรือ (เชื่อมความเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง)
15. เพราะ (เชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน)

ชุดที่ 7 แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองเรื่องคำอุทาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียน

1. บอกได้ว่าคำใดในประโยคใดเป็นคำอุทาน
2. บอกได้ว่าคำอุทานที่กำหนดให้ในประโยคเป็นอุทานชนิดใด
3. สามารถแต่งประโยคโดยใช้คำอุทานได้ถูกต้อง

คำอุทาน

คำอุทานคือ คำที่ผู้พูดเปล่งเสียงออกมา เพื่อแสดงความรู้สึก อารมณ์ ความต้องการ ไม่มีความหมายในตัวเอง เป็นเพียงคำกล่าวเสริมถ้อยคำ คำอุทานมี 2 ชนิด คือ

1. อุทานบอกอาการ เป็นคำอุทานที่ผู้พูดกล่าวออกมาเพื่อบอกความรู้สึกหรืออารมณ์ ซึ่งอาจเป็น โกรธ ตีใจ แปลกใจ ตกใจ ฯลฯ มักใช้ข้อเท็จจริง () กำกับ ข้างท้าย เช่น

แหม! ฝนตกอีกแล้ว โอโฮ! เขอล่วงจริงวันนี้

2. อุทานเสริมบท คือ คำที่ใส่เสริมคำพูดเป็นการต่อเติมคำที่เราประสงค์จะพูดให้เกิดความเพ่งเล็งมากกว่าคำอื่น เพื่อบอกความหมายของคำที่เราประสงค์ให้ชัดเจนขึ้น เช่น ฝนตกอย่างไม่ธรรมดา พาน้องไปอาบน้ำเสียที

หน้าที่ของคำอุทาน

1. ใช้เปล่งออกมาเพื่อบอกอาการของผู้พูด
2. ใช้เสริมถ้อยคำให้สละสลวย

แบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 จงขีดเส้นใต้คำอุทานในข้อความต่อไปนี้ และบอกด้วยว่าเป็นคำอุทานชนิดใด

1. อ๊า! เสียอกเสียใจไปเลย เป็นอุทาน _____
2. เชิญรับประทานส้มสุกดูซิไม่มีมาก เป็นอุทาน _____
3. ควรรูหนังสือหนึ่งหาเสียบ้าง เป็นอุทาน _____
4. พุทโธ! เราไม่น่าตายเลย เป็นอุทาน _____
5. โอโฮ! ทำไมกระเป๋าคู่ใหญ่จัง เป็นอุทาน _____
6. ปู่เชื่อปู่ลาภให้พี่เขาหน่อย เป็นอุทาน _____
7. แหม! เหม็นน้ำเน่าเสียจริง เป็นอุทาน _____
8. เอ! ป่านนี้ทำไมไม่มานะ เป็นอุทาน _____
9. หวี้นมหัวเฒ่าให้เรียบร้อย เป็นอุทาน _____
10. เอ้อ! นั่นเกรงใจเธอจริง ๆ เป็นอุทาน _____

ตอนที่ 2 เติมคำอุทานในช่องว่างให้เหมาะสม

1. ถนน _____ จะแวะไปตมก
2. ไปซื้อผลไม้ _____ ไม่มากินบ้าง
3. ลูก _____ ไม่รู้จักเลี้ยง
4. ขนม _____ ไม่กินบ้างหรือ
5. สมัยนี้รถ _____ ติดเหลือเกิน
6. ของมันหายไปแล้วอย่า _____ เสียเลย
7. สมัยนี้ _____ น้ำตาลไม่มีจะกิน
8. เขาหัวเราะเสียจน _____ น้ำตาไหล
9. อยากสอนจอนก็ไม่ว่าง _____
10. หนูน้อยบ้าน _____ เสียบ้าง

11. เธอจะมาเอา _____ สัญญาอะไรกัน
12. เธอออกมาโกหก _____ หน่อยเลย
13. รีบทำการบ้าน _____ เสีย
14. คุณหนังสือ _____ บ้างใกล้สอบแล้ว
15. จงอุตสาหกรรม _____ กินยาจะได้หายเร็ว ๆ
16. ตามดินบ้านนอก _____
17. เหนื่อยมากก็น้ำ _____ เสียก่อน
18. อย่า _____ เสียใจไปเลย
19. อากาศเย็นจัดเอาเสื้อ _____ มาใส่
20. คุณเขาเป็น _____ ใหญ่จริงนะ
21. _____ คงเหนื่อยสินะ
22. _____ คอยยังชั่วหน่อย
23. _____ ฉันหิบทอด
24. _____ จะเข้ามาก็ไม่บอก
25. _____ ขอโทษไม่ได้ตั้งใจ
26. _____ ทำไมเป็นไปได้
27. _____ คุณพอมานะ
28. _____ ตีกหลังนี้สูงเสียศพ
29. _____ นี่เธอจริง ๆ หรือ
30. _____ เขาช่างอายุสั้นจริง
31. _____ เธอแต่งตัวสวยจัง
32. _____ กลับมาก่อนนะ
33. _____ ฉันไม่ยากรบกวนเธอเลย
34. _____ ช่างไม่เห็นใจฉันบ้างเลย
35. _____ ใครทำแก้วแตก

36. _____ ขวัญขวัญ สุนัขที่ฉัน
 37. _____ ฉันลืมเอาเงินมา
 38. _____ ใครมานึกได้อัน
 39. _____ ลืมทำการบ้าน
 40. _____ อร่อยคินะ

เกณฑ์ประเมินผล

อ่านนักเรียนตอบถูก 8 ใน 10 ข้อ ของแต่ละตอน จึงทำแบบฝึกหัดชุดต่อไป
 หากทำผิดมากกว่า 2 ข้อ ให้ย้อนกลับไปอ่านบทเรียนใหม่ แล้วทำแบบฝึกหัดอีกครั้ง
 จะพบความสำเร็จ

เฉลยแบบฝึกหัดชุดที่ 7

ตอนที่ 1

- | | |
|-----------------|------------|
| 1. เสียวเสียวใจ | (เสริมบท) |
| 2. ส้มสุกกูกไม้ | (เสริมบท) |
| 3. หนังสือหงา | (เสริมบท) |
| 4. พุทโธ! | (บอกอาการ) |
| 5. โอโฮ! | (บอกอาการ) |
| 6. ปูเสื่อปูสาค | (เสริมบท) |
| 7. แหม! | (บอกอาการ) |
| 8. เอ! | (บอกอาการ) |
| 9. ฬวีฒหวิเฒ่า | (เสริมบท) |
| 10. เอ้อ! | (บอกอาการ) |

ตอนที่ 2

ข้อ 1 ถึง ข้อ 20 เป็นอุทานเสริมบท

- | | |
|----------------|-------------|
| 1. หนทาง รนแถม | 2. หนากราก |
| 3. เถ่า | 4. นมเนย |
| 5. รา | 6. เสียม |
| 7. น้ำตง | 8. น้ำทุ |
| 9. เจาชาเอ๋ย | 10. อยู่ของ |
| 11. สันญิง | 12. พกลม |
| 13. การของ | 14. หงา |
| 15. กินหญุก | 16. คอกนา |
| 17. กินทา | 18. เสียว |
| 19. แสง | 20. ผู้หลัก |

ข้อ 21 ถึงข้อ 40 เป็นอุทานบอกอาการอาจเปลี่ยนแปลงคำได้ตามการ
เน้นเสียง และอารมณ์ของผู้พูดเฉลยไว้เป็นเพียงตัวอย่าง นักเรียนพิจารณาเติมอุทาน
บอกอาการคำอื่นได้ตามความเหมาะสม

- | | |
|--------------|--------------|
| 21. แหม! | 22. เฮ้อ! |
| 23. ว้าย! | 24. แหม! |
| 25. อู๊ย! | 26. ว้าย! |
| 27. ไชโย! | 28. โอโฮ! |
| 29. แหม! | 30. อนิจจา ! |
| 31. โอโฮ! | 32. เฮ้! |
| 33. แหม! | 34. โอ๊ย! |
| 35. เอะ! | 36. ว้าย! |
| 37. ตายตาย! | 38. เอะ! |
| 39. ตายฉะวา! | 40. เออ! |

การศึกษาดุลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัด
เรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอน
และครู เป็นผู้สอน

บทคัดย่อ

ของ

กฤติกา ไชยธีรานุวัตรศิริ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2529

การศึกษาค้างนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริม
หลักภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำแบบฝึกหัด
เรียนด้วยตนเอง ใช้เพื่อนช่วยสอน ครูเป็นผู้สอน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของเพื่อนช่วยสอนก่อนและหลังการสอนซ่อมเสริมให้เพื่อน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
2529 ของโรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน" อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
จำนวน 60 คน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์จุดประสงค์การเรียนรู้ร้อยละ 80 แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง
2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนซ่อมเสริมโดย
ทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอน
กลุ่มที่ 3 กลุ่มควบคุม เรียนซ่อมเสริมโดยครู กลุ่มละ 20 คน ใช้เวลาสอนซ่อมเสริม
8 คาบ คาบละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบอิงโคเมนหลักภาษาไทย
เรื่อง การจำแนกคำในภาษาไทย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ F-test,
Newman-Keuls Method และ t-test

ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้เพื่อนช่วยสอน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมหลักภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนซ่อมเสริมโดยทำ
แบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่ากลุ่มที่เรียน
ซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มที่เรียนซ่อมเสริม
โดยทำแบบฝึกหัดเรียนด้วยตนเองกับกลุ่มที่เรียนซ่อมเสริมโดยครูเป็นผู้สอน มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ซ่อมเสริมหลักภาษาไทยของเพื่อนช่วยสอนหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY OF MATHAYOM SUKSA I STUDENTS ACHIEVEMENT IN THAI GRAMMAR
REMEDIAL LEARNING THROUGH SELF STUDY EXERCISES, PEER LEARNING
AND THE TEACHER CENTERED LEARNING

AN ABSTRACT

BY

KRITTIKA CHAITHEERANUWATSIRI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the master of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1986

The purposes of this investigation were to compare the students' achievement in remedial learning of the Thai grammar through self - study exercises, peer learning and teacher - centered learning; and to compare through the achievement of the tutors before and after involving in remedial learning through a peer learning approach.

Sixty Mathayom Suksa I students of the 1st semester, academic year B.E. 2529 of Bangpakong (Borwarn Wittayayon) School in Changwat Chachoengsao comprised a sample group. These students were those who failed to meet 80 percent criterion required to suffice the behavioral objective. By using the simple random sampling method, the sample was divided into three groups, 20 each: one controll group and two experiment groups. The first experiment group studied the remedial lesson by doing self - study exercises, the second group by peer learning approach, and the controll group by teacher - centered learning approach. Each group went through 8 periods (50 minutes each peroids)

A domain - reference test in Thai grammar lessons was employed in data collection. The F-test, Newman-Kuels method, and t-test were used in data analysis.

The results of the study were as follows:

1. The peer learning approach earned higher score than the self study exercises at .01 level of significance and higher than the teacher centered learning at .05 level

of significance. However, the difference between the self study exercises and the teacher centered learning was not statistically different.

2. The achievement of the tutors after remedial learning program was higher than befor remedial learning program. (at .05 level of significance)